

Tegevuse ülevaade 2019–2020

**NAISKODUKAITSE**

# NAISKODUKAITSE



# NAISKODUKAITSE

Tegevuse ülevaade 2019-2020



Naiskodukaitse  
2021

*Aastaraamatu toimetused tänab kõiki vabatahtlikke kaasautoreid!*

Väljaandja: Naiskodukaitse

Koostaja ja toimetaja: Leane Morits (NKK Tartu ringkond)

Kujundus: Karmen Vesselov

Trükk: AS Spin Press

© Naiskodukaitse, 2021

ISSN 2346-5654

SISUKORD	
NAISKODUKAITSE LIIKMESKOND JA TEGEVUS AASTATEL 2019-2020	7
ALUTAGUSE RINGKOND	18
HARJU RINGKOND	23
JÕGEVA RINGKOND	30
JÄRVA RINGKOND	37
LÄÄNE RINGKOND	44
PÕLVA RINGKOND	54
PÄRNUMAA RINGKOND	62
RAPLA RINGKOND	69
SAAREMAA RINGKOND	75
SAKALA RINGKOND	84
TALLINNA RINGKOND	91
TARTU RINGKOND	97
VALGA RINGKOND	106
VIRU RINGKOND	115
VÕRUMAA RINGKOND	125
AASTA NAISKODUKAITSJA NOMINENDID 2019-2020	133
NAISKODUKAITSE AUTASUD 2019-2020	139
NAISKODUKAITSE STAAŽIMÄRGID	140
NAISKODUKAITSE VÕISTLUSTE TULEMUSED 2019-2020	141
NAISKODUKAITSE TULETOOJAD 2019-2020	142
RINGKONDADE JUHATUSED JA REVISJONIKOMISJONID. JAOSKONDADE JUHATUSED 2019-2020	144
NAISKODUKAITSE AULIIKMED	151
NAISKODUKAITSE KESKJUHATUSE LIIKMED	152
NAISKODUKAITSE KESKREVISJONIKOMISJONI LIIKMED	152
NAISKODUKAITSE SÜMBOOLIKAKOMISJONI LIIKMED	152
NAISKODUKAITSE AJALOOKOMISJONI LIIKMED	152



# NAISKODUKAITSE LIIKMESKOND JA TEGEVUS AASTATEL 2019-2020

*Airi Tooming, Nele Pernits, Elisa Jakson, Sälli Hinrikus*

## **Juhtimine, Naiskodukaitse keskjuhatuse ja palgaline koosseis**

Aastatel 2019-2020 jätkasid organisatsiooni juhtimist esinaisena Airi Tooming ning esinaine asetäitjana Helen Allas.

Avalike suhete valdkonda kureerib 2018. a teisest poolest Elisa Jakson. Esiolgu tegi ta seda osalise koormusega, ent 2020. a keskepaigast on Elisa tööl täiskõormusega. Tema südameasjaks on ka mobiilirakenduse Ole valmis! arendused ning suhtlus koostööpartneritega. Lisaks Anname au kampaania ning lugematul hulgal väiksemaid ja suuremaid organisatsiooni kuvandit loovaid projekte.

Teise arendusspetsialistina alustas 2019. a märtsikuus tööd Sälli Hinrikus, kes võttis elanikkonnakaitsealaste teemade edendamise üle Liina Hennilt. Sälli töötas varasemalt Rapla ringkonna instruktorina (põhitöötaja asendaja). Sälli peamiseks töövaldkonnaks on evakuatsioonivaldkonna arendamine, samuti ohutushoid ning teised elanikkonnakaitse valdkonnad.

Naiskodukaitse keskjuhatuse jätkas tavapäraselt tööd, kahe aasta jooksul toimus 12 koosolekut. Peamisteks arutus- ja otsustusteemadeks olid traditsiooniliselt tunnustamine, ajaloo ja sümboolikakomisjonidesse liikmete valimine, eelarveprojektide heakskiitmine, keskkogu ettevalmistamine, aastapäevapidustuste planeerimine jne. Lisaks valmistati ette 2020. a Naiskodukaitse keskkogu koosolekuks vormikandmiseeskirja parandused. Kokkuleppe kohaselt viivad keskjuhatuse liikmed läbi ka arenguveestlusi ringkondade esinainestega.

## **Liikmeskond**

Naiskodukaitse liikmete arv tõusis kahe aasta jooksul 100 liikme võrra. 2020. a oli kasv vaid 23 liiget, seejuures tegevliikmete arv isegi vähenes 26 liikme võrra. 2020. a osas saab välja tuua kaks määravat põhjust: Kaitseliidus läbiviidud liikmeskonna audit ning COVID-19. Auditi raames võeti ühendust kõikide liikmetega, mille tulemusena leidis nii mõnigi, et on organisatsiooni tegevusest kõrvale jäänud ning seetõttu lahkub organisatsioonist. Epidemioloogiline olukord ning sellega kaasnend piirangud tingisid aga selle, et liikmete värbamine jäi selgelt tagaplaanile, avalikkusele suunatud üritusi ei saanud teha ning seega oli uute liikmete vastuvõtmine pigem tagasihoidlik.

	<b>01.01.2019</b>	<b>Kasv</b>	<b>01.01.2020</b>	<b>Kasv</b>	<b>31.12.2020</b>
Tegevliikmed	2446	50	2496	-26	2470
Auliikmed	10	-1	9	3	12
Toetajaliikmed	91	18	109	31	140
Noorliikmed	9	3	12	4	16
Liikmestaatus peatatud	30	7	37	11	48
<b>Kokku</b>	<b>2586</b>	<b>77</b>	<b>2663</b>	<b>23</b>	<b>2686</b>



Kui vaadata kogu Kaitseliidu liikmeskonda, siis selles kontekstis on Naiskodukaitse suutnud isegi üsna hästi liikmeskonna arvu tasakaalus hoida. Kaitseliidus tervikuna vähenes 2020. a liikmeskond 450 inimese võrra. Peamiseks põhjuseks on ilmselt ka KL malevate puhul auditist tulenev liikmeskonna korrastamine.

Arvuliselt on kahe aasta jooksul enim kasvanud Harju, Tartu ja Sakala ringkonnad. Samas on mitmes ringkonnas liikmeskond ka vähenenud.

### Naiskodukaitse liikmeskonna jaotus seisuga 31.12.20

	Noorliikmed	Tegevliikmed	Auliikmed	Toetajaliikmed	Liikme staatus peatatud	KOKKU
Alutaguse	4	148	0	2	0	154
Harju	0	302	2	7	9	320
Jõgeva	0	129	4	2	6	141
Järva	2	146	0	2	5	155
Lääne	3	172	0	16	9	200
Põlva	2	108	0	4	0	114
Pärnumaa	0	110	4	4	2	120
Rapla	0	127	0	18	0	145
Saaremaa	2	135	0	2	6	145
Sakala	0	117	2	11	5	135
Tallinn	1	286	0	19	2	308
Tartu	1	283	0	23	1	308
Valga	0	122	0	16	0	138
Viru	0	163	0	7	3	173
Võrumaa	1	122	0	7	0	130
Kokku:	16	2470	12	140	48	2686

Kui liikmeskonna arv on kahe aasta jooksul pigem tagasihoidlikult kasvanud, siis liikmeskonnaga seotud kvalitatiivsed näitajad on üsna oluliselt tõusnud. Liikmemaksu tasumise kohustuse täitis 2019. a 81,9 ja 2020. a suisa 85,7 protsenti liikmeskonnast. Kahel eelneval aastal oli see näitaja vastavalt 76,9 ja 78,6 protsenti. Kui kõrvale jätta liikmemaksust vabastatud, siis on näha, et ka reaalne liikmemaksu tasumine on iga-aastaselt tõusnud. Traditsiooniliselt on kõrgeimad näitajad selles osas olnud Tartu ja Sakala ringkondades, ent 2020. aasta osas saab positiivses valguses välja tuua veel Lääne ja Järva ringkonnad, kus vastav näitaja kerkis samuti üle 90 protsendi.

Iga-aastaselt jälgime ning mõõdame ka seda, kui paljud liikmed osalevad vahetult organisatsiooni tegevuses. Viimastel aastatel on see näit olnud stabiilselt 80 protsendi ümber. 2020. aasta osas oli selge hirm, et paljud liikmed jäävad tegevusest kõrvale, kuna piirangutest tulenevalt jäid paljud suurüritused ära. Arvnäitajad seda oletust siiski ei kinnita, aruandluse järgi osales aasta jooksul organisatsiooni tegevuses 81,7% tegevliikmetest, mis on isegi veidi kõrgem kui aasta varem.

## Väljaõpe

Väljaõppe valdkonnas toimus aastatel 2019-2020 mitmeid sisulisi muudatusi ning edasiarendusi.

19. veebruaril 2019. a kinnitati KL ülema käskkirjaga uus Naiskodukaitse baasväljaõppe kava. Seekordne õppekava ümberhindamine tõi kaasa mitmeid kontseptsiioonilisi muutusi. Lisaks sisulistele uuendustele sai baasväljaõppe senisele neljale moodulile juurde viienda. Lisandus ohutushoiu moodul, mis seni eksisteeris eraldi kursusena. Kõik moodulid koosnevad uue kava kohaselt digi- ja lähiõppe osadest. Vastavalt ümberpööratud klassiruumi metoodikale omandavad baasväljaõppel osalejad suure osa teoreetilistest teadmistest iseseisvalt digiõppes. Lähiõpe muutus senisest paindlikumaks ja tegelebki valdavalt praktiliste oskustega ja omandatud teooria tervikpildiks sidumisega.

Õppekavadest jõudis väga pika töö tulemusena 2019. a lõpuks kinnitamiseni Parameedikü erialakursus Kaitseliidus õppekava. Õppekava projekt on olnud olemas juba enam kui kümme aastat ning selle järgi on ka kursuseid läbi viidud, ent kava kinnitamiseni ei olnud siiani jõutud. Kava lõpliku versiooni väljatöötamisel oli põhiroll Jaana Ukkuril, kes on staažikas naiskodukaitsja, ent samas ka tegevväelane Kaitseväes, kus ta on aastaid tegelenud just meditsiiniväljaõppega. Loomulikult ei saa jätta mainimata ka Kersti Podmošenski rolli nii Kaitseliidu parameedikute väljaõppe alusepanija kui ka õppekava loojana.

Üle-eestiliselt viidi läbi erialakursused ning valdkondade kaupa instruktorite seminarid. Ringkondades keskenduti peamiselt baasväljaõppe ning eriala täiendõppe läbiviimisele. 2020. aasta oma erakorralise epidemioloogilise olukorraga tingis ka olulise uuendusena *online*-õppe kasutusele võtmise.

## Digiõpe ja *online*-õpe



*President Kersti Kaljulaid Naiskodukaitse juhtide õppepäeval. Pilt: Presidendi kantsleil*

2019. ja 2020. aasta töid Naiskodukaitse väljaõppes kaasa märkimisväärse arenguhüppe ja seda just digiõppe valdkonnas. 2019. aasta algul kinnitati ümberhindamise käigus suure muutuse läbi elanud Naiskodukaitse baasväljaõppe õppekava. Iga moodul koosneb nüüd digiõppe- ja lähiõppeosast. Digiõppe osad on loodud või loomisel ka suuremal osal erialakursustest.

Digiõpe tuleb läbida õpihaldussüsteemis Ilias enne lähiõppele minekut. Digiõpet saab teha endale sobival ajal ja sobivas kohas. Baasväljaõppe osaliselt digiõppesse viimine võimaldab lähiõppe tunde kasutada senisest enam praktilise tegevuse jaoks. Näiteks esmaabi moodulil on just hea praktilise soorituse käe sisse saamine väga oluline. Organisationsiooniõpetuse moodulil, kus praktilisi teemasid

on vähe, võimaldavad digiõppes omandatud eelteadmised õppijatega tunnis palju rohkem teemade üle diskuteerida, küsimustele vastata ja Naiskodukaitse erinevate tahkude üle arutleda. Kindlasti tõstab suurem praktikavõimalus ja teemade sügavam lahkamine ka baasväljaõppe kvaliteeti tervikuna. Ka on digiõppe kasutuselevõtt lühendanud nii mõnegi mooduli lähiõppeosa, mis omakorda suurendab liikmete võimalusi moodulitel osaleda. Sageli on liikmetel lihtsam leida võimalus tulla ühel päeval moodulile osalema kui terveks nädalavahetuseks.

BVÕ moodulite digiõppe osasid läbiti 2019. ja 2020. aasta jooksul liigeses positiivselt alljärgnev arv kordi:

Organisatsiooniõpe	320
Esmaabi	184
Välitoitlustus	186
Sõdurioskused	225
Ohutushoid	370

Teine väga oluline uus algatus oli olude sunnil 2020. aasta kevadel ellu kutsutud BVÕ moodulid *on-line* õppes. Kui inimesed olid eriolukorra ajal oma kodudesse surutud ja väljaõpet tavapärasel kujul läbi ei saanud viia, tekkis esialgu paari ringkonna organisatsiooniõpetuse instruktoritel idee viia oma moodul läbi *on-line* õppes. Mõeldud, tehtud! Esimene organisatsiooniõpetuse moodul *on-line*'is toimus viie ringkonna osalusel ja pakkus erakordselt suurt head meelt ja rahulolu nii suure mõtte- ja ettevalmistustöö teinud instruktoritele kui ka ajaloo tegemises katsejānesteks olnud osalejatele. Peale esimest katsetust oli selge, et tuli teha ka teine ja kolmas ning üheskoos mõeldi välja ka plaan, kuidas suurema osa ohutushoiu moodulist saab ka *on-line* õppesse viia. *On-line* moodulite projekti kaasati ka kõik teised ringkonnad, kes seda soovisid, ja nii viidigi 2020. a *on-line*'is läbi pärispāris mitu organisatsiooniõpetuse ja ohutushoiu moodulit. Pidev mõttetöö, kuidas mooduleid veel arendada ja kust mõnda tunni pikkust või fookust muuta, käis nii moodulite vahel kui ka nende ajal. Sest samal ajal, kui üks inimene *on-line* moodulil tundi andis, said teised tema tundi jälgides teises veebikanalis mooduli arendusega tegeleda.

*On-line* moodulid osutusid liikmete seas vägagi populaarseks pannes mõnel korral proovile õpikeskkonna Zoom maksimaalse mahutavuse. Selline moodus on nii mõnelegi osalejale ainsaks võimaluseks üldse BVÕ-l osaleda, kuna kodused kohustused ei oleks võimaldanud kogu päevaks lähiõppele minna. Oma kodust õppel osaledes sai pauside ajal ikka lapsed üle vaadata, pesu pesema panna või leiva küpsema lükata ja selline korraldus meeldis naistele väga. Positiivne oli ka see, et kui kõik olid ühel hetkel eriolukorra ajal ennast juba tõelise üksiku hundina tundma hakanud, siis nüüd sai läbi veebi jälle inimestega kohtuda. Veel üks väga positiivne asjaolu õppimise juures, kus olid koos naiskodukaitsjad üle Eesti, oli see, et ka instruktoreid sai kasutada mis tahes maanurgast. Kui oma ringkonnas annavad enamasti tunde ühed ja samad instruktorid, siis nüüd nägi teisi instruktoreid ja teisi vaatenurki. Suur kogemuste kogumine ja inspiratsiooni ammutamine oli see ka instruktoritele endile. Esiteks polnud keegi varem tundi andnud nii, et ühtegi õppijat temaga samas ruumis ei viibi, või kui siis mõni uudishimulik kass või koer, ja teiseks tavaliselt teed oma ringkonnas omaette tunde ja ei näe kunagi, kuidas teised sama tundi läbi viivad. Nüüd sai teisi instruktoreid näha ning nendelt lõpmata palju inspiratsiooni ja ideid ammutada.

2020. a *online*-õppe moodulitel osalenute arvud on välja toodud alljärgnevalt:

Organisatsiooniõpe	139
Ohutushoid	184

Algselt justkui olukorra poolt peale sunnitud *on-line* õpe tõestas edukalt, et omab nii palju häid külgi küll, et klassis õppimisele lisaks tulevad ka edaspidi päris kindlasti ka mõned *on-line* õppe moodulid aastas korra või paar.

### Erialane väljaõpe

Suures plaanis jätkasime erialaväljaõppe osas sissetallatud rajal. Üle-eestiliselt toimusid erialakursused ning ringkondade tasandil täiendõpe. Juhtide ning instruktorite õpe toimus põhilises osas Kaitseliidu kooli kursuste baasil.

Uute kursustena lisandusid Toitlustusmeeskonna juhi kursus ning Väliköögi-meeskonna juhi kursus. Esimene neist on mõeldud eelkõige rahuaja ametikoha täitjale ning on ühtlasi eelduskursuseks sõjaaja ametikoha funktsioonile. Väliköögi-meeskonna juhi kursus sisaldab aga just spetsiifilisi teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud sõjaaja ametkohtadele määratud väliköögi-meeskondade juhtidele.

### Naiskodukaitse kursuste lõpetajad 2019. ja 2020. a

	2019	2020	KOKKU
Naiskodukaitse avalike suhete kursus	10	13	36
Naiskodukaitse mentori kursus	7	13	22
Organisatsiooniõpetuse instruktorigi kursus	11	1	27
Administreerimiskursus NKK vabatahtlikule juhile (e-kursus)	21	28	125
Välikoka kursus	11	13	39
Toiduhügieeni kursus (e-kursus)	111	124	96
Toitlustusmeeskonna juhi kursus		4	8
Väliköögi-meeskonna juhi kursus		6	12
Sanitari erialakursus Kaitseliidus		15	63
Parameedik erialakursus Kaitseliidus		10	39
<b>Stabiassistendi baaskursus</b>	<b>20</b>	<b>18</b>	<b>467</b>
<b>Kokku osaluskordi</b>	<b>191</b>	<b>245</b>	

Lisaks erialakursustele toimusid mõlemal aastal mitmel erialal grupijuhtide õppepäevad ning erialainstruktorite seminarid. 2019. aasta oli ajalooline selle poolest, et esmakordselt toimus Naiskodukaitse laskevõistlus lahingrelvadest, ettevõtmise eestvedajaks oli Võrumaa ringkond. Alates 2020. aastast on aasta-plaanis nii sportrelvadest kui lahingrelvadest laskevõistlused.

### Naiskodukaitsjad Kaitseliidu ettevalmistatavates üksustes

Kõnesoleva perioodi üheks olulisemaks rõhuasetuseks oli kindlasti võimalikult paljudele naiskodukaitsjatele rolli leidmine kriisi- ja sõjaajaks.

Oleme lähtunud põhimõttest, et ametikoha valik peab olema iga naiskodukaitsja teadlik ja kaalutletud otsus. Samas oleme kindlad, et absoluutselt igale naiskodukaitsjale on sobiv ametikoht olemas. Kes ei soovi kuuluda klassikalisse lahingüksusesse, saab panustada elanikkonnakaitse valdkonnas kuuludes evakuatsioonirühma. Erinevaid variante on üsna palju, nii staapides kui “põllul”.

Kindel on see, et igale naiskodukaitsjale tema soovidele ja võimetele vastava ametikoha leidmine nõuab pidevat selgitustööd, informeerimist ning läbirääkimist. Rõõm on tõdeda, et lisaks keskele kommunikatsioonile on ka ringkonnad teinud väga tõhusat tööd. 2020. aasta lõpuks oli kriisi- ja sõjaaja ametikohtadele määratud 1121 naiskodukaitsjat, see on 45% kõikidest tegevliikmetest.

## **Evakuatsioonirühmade loomine**

SIIL18 raames viisid pilootprojektina evakuatsioonipunktide töö korraldamist läbi kõik Naiskodukaitsja ringkonnad. Avatud oli 18 evakuatsioonipunkti üle Eesti. Sellest tulenevalt tekkis vajadus standardiseerida üksuste struktuur ning ülesanded. 2019. a juulikuus kinnitati evakuatsioonirühmade funktsioonikirjeldus. Toimused üle-eestilised seminarid, infopäevad, õppeõhtud ning alustati tööd evakuatsioonirühmade struktuuri ning väljaõppe välja töötamiseks. Sama aasta novembris kinnitati evakuatsioonirühmade struktuur ning 16 rühma suurust üksust sai loodud.

Evakuatsioonirühmade oskused pandi proovile 2019. a novembris toimunud Lääne maakaitseringkonna suurõppusel Orkaan, mille raames avati samaaegselt neli evakuatsioonipunkti, Saaremaal, Hiiumaal ja kaks mandri Eestis. Tegemist oli kõige ulatuslikuma evakuatsiooniõppusega peale 2018 toimunud suurõppust Siil.

2020. a väljaõppe põhisuund oli maakaitseringkondade tasandi praktilistel õppepäevadel. Lisaks toimus õppus Põhjakonn ja rühmade enda korraldatud õppepäevad. Toimus esimene evakuatsioonirühma juhtide õppepäev ning alustati evakuatsioonirühma baasväljaõppe õppekava loomisega.

2020. a lõpuks oli evakuatsioonirühmade struktuurist täidetud 73%, seega 428 NKK liiget oli määratud EvakR ametikohtadele.

## **Naiskodukaitsja roll COVID-19 tõkestamisel**

2020. a tegevuse kirjeldamisel mistahes valdkonnas ei saa üle ega ümber COVID-19 viiruse tingitud pandeemiast ja riigis kehtestatud eriolukorrast. Ühelt poolt mõjutas see meie tegevust selliselt, et kõik harjumuspärane tuli ümber hinnata ning tavapäraste lahenduste asemel otsida uusi. Lisaks silmaga nähtavatele negatiivsetele mõjudele, on see toonud kindlasti ka positiivset, mõeldes kasvõi *online*-õppe tormilisele arengule ja liikmete üldisele digipädevuse tõusule. Hindamatu on ka kogemus, et “kastist välja vaadates” on ikkagi kõik võimalik ja tulemus ehk parem kui varem. Näiteks hakati senisest enam kasutama väljaõppeks õue-tingimusi. Üritustel hajutatuse põhimõtet järgides õppisime kokku hoidma liikmete ajaressurssi, nt laskevõistlusele saabusid võistkonnad vastavalt oma laskejärjekorrale ning lahusid, kui olid oma soorituse teinud.

Mõistsime, et organisatsiooni suur väärtus on võime kohanduda ning tekkinud tingimusi nii palju kui võimalik enda kasuks pöörata. Hindamatu väärtusega on ka kogemus, mida oleme saanud kaasudes kriisi lahendamisse. Juba eriolukorra esimestest päevadest tõttasime Terviseameti palvel appi lennujaama ja sadamatesse, kus toimus inimeste teavitamine ning skriinimine haigusnähtude osas. Hil-

jem lisandusid mitmed kohad üle Eesti, kus panustasime sarnases funktsioonis. Meie staabiassistendid toetasid Terviseameti kriisistaapi ning hindamatu oli meie roll ka 1247 infotelefoni käivitamisel ning töös hoidmisel. Lisaks toetati koos kaitsepolitseiga Politsei- ja Piirivalveametit riigipiiri valvamisel. Eriolukorra ajal panustas erinevates rollides ühtekokku 347 naiskodukaitsjat. Erinevaid rolle on täidetud nii üle-eestilisel kui kohalikul tasandil ka pärast eriolukorra lõppu.

## Ohutushoiulaager Ole valmis!

Esimene organisatsiooni mittekuuluvatele naistele suunatud ohutushoiulaager "Ole valmis!" toimus 2019. a juunikuus Muraste õppekeskuses, Naiskodukaitses Harju ringkonna eestvedamisel. Laager oli edukas, osalejaid oli ligi 80. Kahe päeva jooksul õpiti erinevaid ohutushoiuteemasid nagu esmaabi, tuleohutus, koduohutus, looduses hakkama-



saamine ning tutvuti sõdurioskustega.

Osalejatel oli võimalus laagrisse tulla koos lastega, kellele oli ette nähtud eraldiseisev programm, sarnaselt täiskasvanutele, kuid eale sobivas võtmes.



Sama kontseptsiooni alusel toimus ka teine ohutushoiulaager 2020. a septembris Kirna õppekeskuses, kus osalejaid oli samuti 80 ringis. Ka siis oli lastel võimalik vanematega koos laagris osaleda ning läbida lastele suunatud programm.



Teist laagrit koordineeriti Naiskodukaitses keskselt, kuid instruktoritena kaasati oma ala spetsialiste üle Eesti. Laagri jooksul said evakuaatsiooniühme protseduure harjutada Rapla, Pärnu ja Harju evakuaatsiooniühmade liikmed.

2020. aasta ohutushoiulaager. Pildid: Iris Prosa

Proovikiviks said teise laagri korraldusel piirangud seoses Covid-19 levikuga, kuid laager oli edukas, toimus suures osas välitingimustes, sealhulgas õõbiti jaotelkides ning osa toitu valmistati katelokkides vabas õhus.

Kõige suurem erinevus oli militaarsem suund, mida võimaldas laagriliste enda tagasiside. Teisel korral pöörati enam tähelepanu sellele, et militaarsete tegevuste tutvustus oleks sama olulisel kohal kui muud ohutushoiuteemad.

Laagrite ülesehitused olid praktilise suunitlusega, eesmärgiks õpetada oskuseid, mis kodanikul peaks olema, et hakkama saada väiksema ning suurema kri-

isi korral ja vajadusel toetada ka enda lähedasi. Õpet toetas läbivalt “Ole valmis!” mobiilirakenduse sisu ja ülesehitus, eesmärgiga laagris osalejaid tulevikus abistada õpitu meenutamise ja kvaliteetse info leidmisega mistahes kriisiolukorras.

### **Elanikkonnakaitselane mobiilirakendus “Ole valmis!”**

2018. a loodud “Ole valmis!” mobiilirakendus on pidevas arenduses nii tehnilises kui ka sisulises mõttes. Tehnilise poole pealt oli käesoleva perioodi üheks suuremaks muudatuseks kindlasti äpi tõlkimine vene ja inglise keelde ning teavituste saatmise võimekuse lisamine.

Perioodi jooksul tunnustati äppi mitmel moel: 2019. a märtsis jõudis see nii Google Play kui ka App Store poes rakenduste topis esimeste hulka. Maikuuks pälvis äpp Riskijuht 2019 tiitli, millega tunnustatakse neid, kes on riskijuhtimise vallas näidanud üles silmapaistvaid tulemusi ning andnud märkimisväärse panuse ohutu elukeskkonna loomisesse. Äppi soovitas alla laadida Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaidki.

2020. a koroonakriisi algus tõstis hüppeliselt inimeste huvi “Ole valmis!” äpi vastu. Naiskodukaitsjaid kutsuti erinevatesse telesaadetesse kriisivalmidusest rääkima ning äppi laaditi märtsikuu jooksul alla pea 8000 korda, mis on Eesti rakenduste turu kohta suur arv.

2020. a teises pooles algas suurem arendustöö koostöös Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse (SMIT), Päästeameti ja Häirekeskusega, mille lõppfaas jäi 2021. aastasse. Selle arenduse järel on äpi kasutajal võimalik saada automaatseid riiklikke ohuteavitusi otse sündmuse või kriisiolukorra lahendamise infosüsteemist, sõnumi koostajaks kas nt Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Häirekeskus, Põllumajandus- ja Toiduamet või ükskõik milline sündmust juhtiv asutus.

Kahe aasta jooksul täiendasime ka sisu ehk äppi said lisatud uued erinevad peatükid alustades koroonakriisi piirangutega ning lõpetades infosõja ja perevägivalla teemaga. Enesekaitse ploki alla tootsime koostöös Tartu Budoklubiga enesekaitse võtete videoõpetused, kus astusid üles me oma naiskodukaitsjad Tartu ringkonnast. Samuti lisasime interaktiivse küberhügieeni õppemooduli.

2020. a lõpu seisuga on äppi alla laaditud kokku 38 224 korda, kusjuures viimase aastaga lisandus 18 133.

Erinevaid elanikkonnakaitselaste seotud projekte oli teisigi. Näiteks olime kaasatud 2020. a veebruaris Kanal 2 projekti, mille raames valmis saade “Päriselu lood: Katastroofi keskel”. Lavastusliku saate sisuks oli nädalane elektrikatkestus Euroopas ning milliseks kujuneb sellises olukorras elu Eestis. Saates näidati, kuidas on keegi valmistunud selliseks ulatuslikuks elektrikatkestuseks ning milline on inimeste elu ilma elektri, vee, toidu ja toasoojata. Naiskodukaitselaste ülesandeks oli püsti panna evakuaatsioonipunkt ning sealseid tööprotsesse läbi näitemängu tutvustada.

### **Laulu- ja tantsupidu 2019**

Esimese tõsiselt masstoitlustamise kogemuse said naiskodukaitsjad juba 2017. a noorte laulu- ja tantsupeo toitlustamise korraldamisel. Ent 2019. a üldlaulu- ja tantsupidu oli veel mitme suurusjärgu võrra kangem väljakutse. Nädal aega üldinimlikku pingutust oli tõsiselt koormav nii vaimset kui füüsiliselt.



2019. aasta laulupeo tootlustamine. Pilt: Heli Illipe-Sootak

Välikööki opereerimise, logistika korraldamise, toidujagamise ja mitmete teiste funktsioonide täitmisel oli nädala jooksul ametis 130 naiskodukaitsjat ja kaitseliitlast. Kokku jagati lauljatele, tantsijatele ja muusikutele laiali 61 tonni suppi, mis tähendas 180 000 supiportsjonit.

Teiste hulgas käis peosuppi söömas ka president Kersti Kaljulaid, kes tutvus väliköögi tööga ning tänas naiskodukaitsjaid suure panuse eest. Oma tänu avaldasid ka saalitäis ehk 2400 lauljat, kes söögilauast püsti tõusid ning tootlustajatele “Me täname” laulsid. Spontaanne tegu võttis mitmel nädalapäevad tootlustanud naiskodukaitsjal heldimusest pisara silma. Tööd tehti palju, randmed olid õhtuks kulbitõstmisest valusad, kuid kõik see oli seda väärt. “Tunnen, et olen teinud midagi head,” oli nii mitmegi naiskodukaitsja mõtteis.

### Anname au kampaania veteranide toetuseks

Sarnaselt varasematele aastatele olime ka nüüd hindamatud partnerid Sinilillekampaania läbiviimisel. 2019. a korraldasid Naiskodukaitsse ringkonnad erinevaid üritusi lisaks peamistele kampaaniaüritustele rohkem kui kunagi varem. Heategevuslikud jooksud ja matkad toimusid üle Eesti suuremates ja väiksemates kohtades, organiseeriti kohtumisi veteranidega, kettagolfi perepäeva, linnamängu, külastati vallaja linnavalitsusi, kultuurikeskuseid, meditsiiniasutusi, Riigikogust ja Vabariigi

Pärnumaa ringkonna sinilillemäng.



Presidendist rääkimata.

2020. a Sinilillekampaania oli just enne veteranikuud kehtestatud eriolukorra tõttu täis väljakutseid. Üleöö muutusid kõik plaanid nii töökohtadel, isiklikus elus kui ka vabatahtlikena. Sellest hoolimata panustas kampaaniasse üle 100 naiskodukaitsja, korraldades erinevaid mängu sotsiaalmeedias, võttes osa #veteraniväljakutsest ning leides lahendusi kontaktivabalt annetuste kogumiseks. Naiskodukaitsjad kogusid üle 15 000 euro, mis oli poole vähem kui aasta varem, ent olusid arvestades siiski väga hea tulemus. Võrreldes teiste kampaanias osalejatega oli naiskodukaitsjate poolt kogutud summa osas langus kõige väiksem.

### **Naiskodukaitsse aastapäeva tähistamine**

Naiskodukaitsse 92. aastapäeva tähistasime Viljandis Pärimusmuusika aidas piduliku aktuse ja vastuvõtuga. Sakala ringkonna naiskodukaitsjad korraldasid suurepärase piduürituse, kus iga detail oli läbimõeldud ning seotud Eesti rahvakultuuriga. Sakala ringkonna naiskodukaitsja Eda Kivisilla eestvedamisel oli üles seatud ka väljapanek Sakala ringkonna naiskodukaitsjate endi valmistatud rahvariietest.

Üheks selle ürituse tipphetkeks oli Liiliaristi III klassi üleandmine staažikale ja tulinigelisele naiskodukaitsjale Kersti Podmošenskile. Kersti hindamatuks teeneks tuleb pidada meditsiini valdkonna arendamist Kaitseliidus: tema järjekindlal eestvedamisel hakati Kaitseliidus koolitama sanitarid ja parameedikuid Kaitseliidu vajadusi arvestades ning ta on hea seisnud selle eest, et meil oleks toimiv ja motiveeritud esmaabiinstruktorite kogukond. Kersti on toonud kaitseliitlasi ja naiskodukaitsjaid õpetama oma ala tippspetsialistid kiirabi koolituskeskustest. Ta on erilise tähelepanuga jälginud, et meie õpetamismetoodika oleks kaasaegne, praktilisi oskusi väärtustav ning kooskõlas kõikide rahvusvaheliste tsiviil- ja sõjameditsiini standarditega.



*Eesti Vabariigi 101. aastapäeva paraad. Pilt: Rein Kannumäe*

Aastapäevaüritusel osalesid ka vastselt ametisse asunud Kaitseliidu ülem brigaadikindral Riho Ühtegi ning Naiskodukaitse auliige pr Ingrid Rüütel koos abikaasa Arnold Rüütliga.

Naiskodukaitse 93. aastapäeva tähistasime 5. septembril 2020. a Võrumaa naiste lahel kutsel Vastseliina Piiskopilinnuses. Selle piduürituse keskseks sündmuseks sai esimeste pronksstaažimärkide üleandmine nendele naiskodukaitsjatele, kes on olnud organisatsioonis 25 või enam aastat. Staažimärkide saajate nimekiri on näha käesoleva raamatu lõpus.

### **Aasta naiskodukaitsja**

Traditsiooniliselt valisime Aasta naiskodukaitsja nii 2019. kui 2020. a. See on iga-aastane sümbolne tänukummardus vabatahtlikkusele ja vabatahtlikele. Pidulikule tänuüritusele kutsutakse nominendid kõikidest ringkondadest, neid kõiki tänatakse tehtud töö eest ning nad saavad tänukingitused kaitseministrilt, Kaitseväe juhatajalt ning Kaitseliidu ülemalt. Aasta naiskodukaitsjaks valiti 2019. a Ruth Maadla Võrumaa ringkonnast ning 2020. a Jane Koitlepp Sakala ringkonnast.

2021. a algusesse planeeritud tänuüritus tuli piirangute tõttu edasi lükata. Nagu paljudes muudes valdkondades tuli siingi loovus valla päästa ning piiratud oludega kohaneda. Nõnda toimus seekordne tänu gala stuudios, kus videopildi ja otseühenduste vahendusel said üritusest osa nii need, kes kohal viibisid kui ka need, kes isolatsiooni tõttu või muudel põhjustel eemal pidid viibima. Kindlasti saame ka sellest kogemusest palju kasulikke nippe, mida edaspidi rakendada ka tavapäraistes oludes.



*Eesti Vabariigi 101. aastapäeva paraad. Pilt: Karl Jakob Toplaan*

# ALUTAGUSE RINGKOND

Ave Paavo

Võiks ju arvata, et periood algab startiga, aga esimesse kuusse sattus siiski finiš - Utria dessandi oma. Imestas jälle, miks Narva jaoskonna liikmed võistlemise asemel toilitustavad. Nad kindlasti suudaksid ka raja läbida. Aga võibolla ongi see ettevalmistus võistluseks tehes harjutust finišis?

Rakverest kuulus trummipöörin – Alutaguse ringkonna 2018. aasta naiskodukaitsja Ave sai kätte kiituskirja.

Malevas algas sõdurioskuste kursus, millega liitusid Merilin ja Eve. Kes nii suurt katsumust ei julgenud ette võtta, said harjutada füüsilist enesekaitset trennis, mille viis läbi auhinnatud maadleja Jelizaveta. Tundus kükakil kõndi, kukerpalle ja muid harjutusi tehes, et trenn peaks hakkama varsti lõppema. Aga ei - see oli kõigest soojendus. Ja siis läks lahti! Pildusime üksteist matile, harjutasime kukkumist, lööke, haardeid ja muid enesekaitsevõtteid. Püherdame matil ja põrandal.

Meie ei karda nüüd küll enam kedagi. Võib jääda mulje, et Naiskodukaitses tegeletaksegi ainult militaarsete võistluste ja koolitustega. Tegelikult see nii päris ei ole. Oleme nii laulnud kui ka tantsinud. Sel aastal õppisime näiteks keraamika valmistamist Küllikese juhendamisel. Pärast mitut päeva savi ja värvidega möllamist oli tulemus näha. Valminud olid omanäolised taldrikud, tassid ja ehted.

Neil, kel veel läbimata NKK baasväljaõpe, oli võimalus moodulite teoreetiline osa läbida paindlikult endale sobival ajal e-kursusena. Lisaks oli võimalus osa võtta Kaitseliidu Kooli avalike suhete, juhtimise ja instruktoriga kursustest. Neid oskusi



Enesekaitset sai harjutada trennis, mille viis läbi auhinnatud maadleja Jelizaveta. Pilt: Ave Paavo



Esinemisoskus oli abiks näiteks tutvustades meie tegemisi ja äppi Ole valmis! noortele Narvas toimunud inspiratsioonipäeval ja Anname au kampaania raames Jõhvis toimunud Tõnissoni perepäeval. Pilt: Karl Jakob Toplaan

saab ju kasutada mitte ainult NKKs, vaid ka igapäevases elus. Esinemisoskus oli abiks näiteks tutvustades meie tegemisi ja äppi Ole valmis! noortele Narvas toimunud inspiratsioonipäeval ja Anname au kampaania raames Jõhvis toimunud Tõnissoni perepäeval. Anname au raames olime väljas ka Sinilille jooksul. Ringkonna aseesinaine Pille ütles, et meie liikmed on abis jooksule registreerimisel, joogipunktides ja garderoobis, aga autasustamisele pole veel kedagi leidnud. Ütlesin, et lähme siis ise – soliidsed ja

kogenud. Selle peale leidis kuidagi kiiresti sobivad esindajad.

Esmakordselt toimus Viru ringkonna korraldatud juhtide öörännak, kus sai kinnitust jälle ütlemine, kes tahab teha, leiab võimaluse. Nii sõitiski Katja öiselt matkalt hommikuks NKK laskevõistlusele, kus suutis magamata öö järel veel silmi lahti hoida ja tuua koos Kristiina, Valeria ja Anželaga ära esikoha.

Öised seiklused aga jätkusid. Koos kodutütardega tegime öise parvematka Aidu karjääris. Veele läksime valges, aga pimeduse saabudes süüdati parvedel tuled ning oli võimalus näha veealust maailma. Tundus nagu meie all oleks paralleelmaailm, mille puude latvade kohal me hõljusime.

Kodutütardele toimus ka NKK tutvustav infopäev, kus erinevaid koolitusi, väljaõppeid, kohustusi, tegevusi ja võimalusi tutvustasid ringkonna erinevad "näod".

Täiesti uueks väljakutseks oli meile Rat Race ehk kontorirottide jooksu korraldamine Jõhvis. Koos käidi mitmeid kordi, et kõik detailid paika saaks ja jooks kenasti sujuks. Tavapäraseks ürituseks oli aga Maakaitsepäev, mil väljas ikka meie telk ja toitlustuse raskekahurvägi Ena ja Elle supiga. Ega ei saa ometi osalejad nalga jätta.

Traditsiooniks on muutumas ka Avinurme perepäev, mis toimus 2019. a kuuendat korda. Üritusel tutvustavad oma tööd ja jagavad kasulikke teadmisi pääste- ja meditsiinitöötajad, politseinikud, vanglaametnikud, kaitseliitlased jne. Lisaks pakuvad osalejatele toremaid tegevusi kohalikud ettevõtjad. Ürituse edukaks kordaminekuks tuleb mängida vahel erinevaid rolle.

Narva malevkonna poolt korraldatud Sinimäe retkest võttis 2019. a osa kaks naiskonda.

Meie ringkonnas toimusid ka meditsiinieriala grupijuhtide õppepäevad. Lisaks oli taas võimalus osaleda väljaõpetel Soomes. Merle, kes võttis osa kursusest "Lapsed kriisis, kuidas toetada ja aidata?" ütles, et Eestis elades ei oskagi end asetada sõjakoleduste keskele, millega paljud rahvad silmitsi seisavad ning mille keskel lastega pered toime peavad tulema. Kursus andis näpunäiteid lastega kontakti loomisele ning vajaduste tagamisele kriisikolletes kogu maailmas.

Merilin ja Eve, kes läbisid sõdurioskuste baaskursuse, võtsid osa ka NKK side ja staabi erialavõistlusest, kus peale nende osalesid veel Anny ja Diana. Vaadates pilti, oli see vist küll üks lihtne võistlus või siis olid naised väga tragid. Ilmselgelt viimane variant.



*Üle-eestilisest üritusest "Jüriöö märgutuled 2019" võtsid osa ka meie liikmed aidates kaasa tõrvikutega keti moodustamisele meie maakonnas. Pilt: Karin Hannov*



*Sportlik Merilin, klassikaline Ave ja militaarne Leena infopäeval. Pilt: Luule Tops*



*Alutaguse võistkond side ja staabi erialavõistlusel. Pilt: U. Juuse*

Kaitseliidu aastapäeval 2019 tänati neid naisi, kes on tegemistes kaasa löönud vähemalt 15 aastat.

2019. aasta kokkuvõttev üritus toimus Valastel, kus oli plaan läbida esmalt kohalik matkarada. Kuna meri oli tõusnud ja ujutanud üle kalda, tuli raja läbimiseks trügida läbi võsa, ukerdada mudas ja turnida sambla alla peitunud kividel. Retk kujunes tunduvalt pikemaks ning tulemuseks olid purunenud tahvelarvuti, kasutuskõlbmatud saapad, määrdunud joped, valulikud jalad. Kompenseeris selle soe aga saun ja suplustünn.

Kuuldus trummipörin – Alutaguse ringkonna 2019. aasta naiskodukaitsja Kersti Podmošenski sai kätte kiituskirja. Tema südamega ja ülima põhjalikkusega tehtud meditsiinialane töö on muljetavaldav.



*Aastapäeva tähistamiseks oli Monika juhendamisel maleva sööklasse kujundatud tõeline restorani atmosfäär ning Elle valvsa pilgu all valmistati mitmekäiguline menüü. Pilt: Ave Paavo*



*Alutaguse naiskodukaitsjad Utria dessandil. Pilt: Ave Paavo*

2020 oli fookuses evakuaatsioonirühmadega seonduv. Liikmed kaasati grupi erinevatele ametikohtadele ning osaleti koos lähiringkondadega Kirde maakaitseringkonna õppustel Kundas.

Ohutuslaste teadmiste jagamist jätkasime ka väljapoole organisatsiooni. Näiteks tutvustasime äppi Ole valmis! koos soovitatavate koduste varude ja vajalike asjadega Narva-Jõesuus toimunud korteriühistute üritusel.

Kohtla-Nõmmel toimus ringkonna Kodutütarde matkalaager. Peale matka aitasime läbi viia laagripaigas toimunud teematilisi töötubasid - looduse tundmine, matkavarustus, lõkke süütamine, toiduvalmistamine jne. Korraldasime küsitluse, milline toiduaine peaks alati igaks juhuks kodus olema. Enim nimetati makarone.

Märtsis kehtestati eriolukord. Saime järsku rakendada kõike õpitut. Põhiliselt käisid naised abis Politsei- ja Piirivalveametis aidates korraldada elanike teenindamist kontorist ja sõidukite kontrolli piiril ning Häirekeskuses vastates helistajate küsimustele. Meditsiinitöötajatest liikmetel saabusid rasked päevad.

Alutaguse maleva korraldatud Mini-Erna retkel aitasime testvõistkonnaga, toitlustamise ja ühe kontrollpunkti läbiviimisega, mille ülesanne oli koostatud äpi Ole valmis! materjalide tundmise kohta.

NKK koormusmatka, mis toimus Sakala ringkonnas, läbis meie võistkond täies koosseisus, kuigi rajal juhtus nii vette kukkumist kui tunti raskeid väsimuse hetki. Finišis tundus jälle, et naiskond koosseisus Valeria, Jonne, Leena ja Olga olid läbinud trassi mängleva kergusega.

Avinurme seitsmendal preepäeval viidi läbi uue tegevusena seebihoki võistlused.

Vastselliinas toimunud NKK aastapäeval said staažimärgid perioodil 1991-1995 Naiskodukaitsega liitunud. Meie ringkonnast said selle väärika tunnustuse Merle Kodu ja Larissa Peeters.

Traditsiooniliselt osaleti võistkonnaga Sinimäe retkel.



Märtsikuisse planeeritud ringkonnakogu sai toimuda alles juunis. Senisel ringkonna esinajal Avel täitus kolmeaastane ametiaeg ning ta andis ameti üle Kerstile Avinurme jaoskonnast.



## HARJU RINGKOND

*Veronika Isberg, Marje Verbo, Liina Riismaa, Pille Veitmaa, Lana Toomvap*

Harju ringkonnas on 13 jaoskonda ja liikmeskond on kasvanud 320 liikmeni. Aastatel 2019-2020 taasloodi kolm jaoskonda - Kehra, Nissi ja Padise-Kloostri. Kui Nissi ja Padise-Kloostri jaoskonna taasloomise eestvedajad olid staažikad naiskodukaitsjad, siis Kehra jaoskond sündis avalike suhete grupi järjepideva töö tulemusel.

### **Väärtustame ja mäletame**

Naiskodukaitse Hõberist annetati 2020. a Jaanus Viirlole, kes on aastaid aidanud naistel valmistuda laskevõistlusteks ning viib regulaarselt läbi lasketreeninguid.

2020. aasta märtsis said ringkonnakogul auliikme staatuse Kaja-Marit Mander ja Tiiu Lambur Kose jaoskonnast, kes on organisatsiooni tegevusse järjepidevalt panustanud mitukümmend aastat. Tiiu Lambur on enda jaoks põhjalikult läbi mõelnud, mida ja kui palju jaksab ja kuidas saab Naiskodukaitse jaoks parimal moel kasulik olla. Ta on otsustanud – kuna on vastav figuur ja terved jalad, käia üritustel, mis eeldavad mundri kandmist. Ning kuni hääl kannab, laulda isamaalisi laule.

Kaja-Marit Mander on arvamusel, et pensionil võib kodus olla - kui oled naiskodukaitsjana üritusele tulnud, ei saa endale hinnaalandust lubada.

Harju ringkonna Aasta naiskodukaitsja 2019. a oli Veronika Isberg Rae jaoskonnast ja 2020. a Liina Riismaa Harku jaoskonnast. Mõlemad esitati ka Aasta naiskodukaitsja nominendiks.

2020. aasta septembris avati Paldiski jaoskonna ja Saaremaa ringkonna nais-



*Kehra jaoskonna esinaise kohusetäitja Piret Urmet võtab vastu Harju ringkonna auliikme Tiiu Lamburi õnnitlused jaoskonna taasasutamise puhul. Pilt: Jane Suu*



kodukaitsjate koostöona Harju ringkonna taasasutaja Rita Loeli mälestuspink ja näitus Paldiskis. Pingi õnnistas EELK Nissi Maarja koguduse õpetaja, Nissi jaoskonna liige Lea Jants. Rita Loelil oli oluline roll Naiskodukaitsse lähiajalos. Rita oli algataja ja eestvedaja, kes tegutses Kennedy lause “Ära küsi, mida riik saab sinu heaks teha, vaid küsi, mida sina saad teha oma riigi heaks” järgi, mida talle ka sageli tsiteerida meeldis. Rita energilist tegutsemist tuuakse tänaseni naiskodukaitsjatele eeskujuks.



*18-aastase staažiga naiskodukaitsja Aino Mänd ning Harju ringkonna auliikmed Kaja-Marit Mander ja Tiiu Lambur. Pilt: Veronika Isberg*

### **Tavapärase tegevus uues kuues**

Ringkond on alati kaasa löönud Anname au kampaanias. Esmakordselt tutvustati Anname au kampaaniat ja Naiskodukaitsset 2019. a Matkamessil ning samal aastal jõudis Harku jaoskonna liikme Kristel Eriksi eestvedamisel kampaania ka Norrassa.

2020. a oli kampaania COVID-19 viirusest tingituna veebipõhisem ning osaleda sai veteraniväljakutsel kätekõverdusi või kõhulihaste harjutusi tehes.

Ära märkimist väärib kindlasti harjukate panus 2020. aasta märtsist maini kehtinud eriolukorra ajal. Oma panuse andis 51 naist, kes olid ametis Häirekeskuses, Terviseametis, Tallinna sadamas, lennu-, rongi- ja bussijaamas, Põhja-Eesti Regionaalhaigla ja Ida-Tallinna Keskhaigla juures ning Toidupangas. Kohalikul



*Harju ringkonna taasasutaja Rita Loeli mälestuspingi avamine Paldiskis. Pilt: Veronika Isberg*

tasandil käidi patrullimas ja tuletati kodanikele piiranguid meelde ning aidati valla sotsiaalosakonnal teha toidupakke.

Ringkonna liikmed osalevad energiliselt vabariiklikel väljaõpetel ja võistlustel, ringkonna ettevõtmistes ning oma jaoskonna traditsioonilistel üritustel.

2019. a alustati evakuatsioonirühma loomisega. Tänu rühma tegevusele ja väljaõppele on 2020. aasta lõpuks ametikohtadel kahe rühma jagu liikmeid.

Evakuatsioonirühma liikmed ja vabatahtlikud instruktorid said teadmisi ja oskusi jagada 2019. a Merikülas, kus toimus esmakordselt üle-eestiline ohutushoiulaager "Ole valmis". Laager oli suunatud naistele, kes ei kuulu Naiskodukaitsesse.

Ohutushoiu vabatahtlikud instruktorid ja avaliku suhete grupi liikmed osalesid 2019. a riigikaitselaagrites ohutushoiuteemaliste tegevuspunktide läbiviimisel. Lisaks tutvustati ohutuse teemasid kodutütardele ja noorkotkastele.

Ohutushoiu kursuse Harju ringkonna vabatahtlik instruktor Marje Verbo oli peaasjaline telekanali TV3 kriisiks valmistumise klippides ning varude-teemalise video tegemisel ajakirjale Kaitse Kodu!.

Traditsiooniliselt võtsid Harju naised osa Eesti Vabariigi aastapäeva erinevatest sündmustest nii vabariiklikul kui kohalikul tasandil.

2020. aasta veebruarikuus käidi Järveküla koolis, kus läbi mänguliste tegevuste tutvustati Ole valmis! mobiilirakendust, Naiskodukaitse, Kaitseliidu ning noorteorganisatsioonide Kodutütred ja Noored Kotkad tegevusi.

Vabaõhumuuseumis tutvustati aga NKK tegevust nii tänapäevases kui ajaloolises võtmes. Tänapäevase tegevuse raames õpetati esmaabi andmist ja sõdurisupi keetmist. Avalike suhete grupi juht Veronika Isberg meenutas seda päeva: "Tegime ajarände Naiskodukaitse algusaegadesse. On igati sümbolne, et sain käes hoida 1930. a Naiskodukaitse keskjuhatuse eessõnaga "Kodukaitse laulik". Seda sirvides leidsin laulu "Eestlane olen ja eestlaseks jään..." toonaste sõnadega. Saadud emotsioon andis tänasele vabatahtlikule tööle palju sügavama tähenduse."

Vabariigi Presidendi algatatud üritusel "Eesti südames. Me hoiame nõnda ühte" Maarjamäe kommunismiohvrite memoriaali juures oli naiskodukaitsjate ülesanne osalejatele kuuma joogi serveerimine. Üritusega avaldati tänu julgetele ja tegusatele Eesti elu eestvedajatele läbi aegade.

Alates 2009. aastast korraldatakse võistlusmatka "Tule sügist otsima", kus jaoskondade ja kodutütarde esindused võtavad mõõtu erinevate ülesannete täitmises.

## **Väljaõppe väljakutsed**

Harju ringkonnas on kujunenud traditsiooniks korraldada mammut-baasväljaõppe nädalavahetusi, mil toimub koos vähemalt kolm moodulit ning osalejaid on üle 50. Selline korraldus aitab kasutada mõistlikult ressursse ja soodustab liikmete omavahelist tutvumist.

Koroona-aasta uue väljakutsena toimusid üle-eestilised organisatsiooniõppe ja ohutushoiu moodulite *online*-õpped, mis olid liikmete seas populaarsed ning andsid tõe meie vabatahtlikele instruktoritele Jane Suule, Veronika Isbergile ja Liina



Nissi naised võtsid naerusuiselt vastu veteraniväljakutse. Pilt: erakogu

Riismaale leida uusi lahendusi õppurite kaasamiseks. Veronika Isbergi sõnadega: “Väljakutsed on just vastuvõtmiseks ja õpetades õpib.”

Rõõm on tõdeda, et harjused on õpihulised ja Kaitseliidu kooli kursustele registreerides on alati põhjust koostada pingerida.

Aktiivselt kasutatakse ka võimalust käia regulaarselt toimuvates lasketreeningutes.

Jätkusuutlikult toimetavad ringkonnas kõik erialagrupid. Neist usinamad - välitoitlustajad, esmaabi, side- ja staabi ning avalike suhete grupp on silma paistnud ka piiratud võimalustega 2020. a.

Harju ringkonna naiste eestvedamisel korraldati kevadise eriolukorra ajal veebipõhiseid õppeõhtuid koos Rapla ja Tallinna side- ja staabigrupiga ning sügisel, kui viirusest tulenevad piirangud olid leevenenud, praktiline õppus.

Erilisel, piirangutega 2020. a, pakkus erilisi tegevusi ka spordigrupp, kes esitas liikumisharjumuse süvendamiseks Harju ja Tallinna ringkonna naistele väljakutse liikuda septembri esimesel 22 päeval vähemalt kümme korda õues ja ühe liikumise pikkus

pidi olema vähemalt kaks kilomeetrit. Rahvusvahelisel autovabal päeval, 22. septembril lõpetati väljakutse ühise matkaga.

Novembris laiendas Harju spordi-grupp haaret ja kutsus Kristjan Puusilla terviseeemalisele veebiloengule "Tark ja teadlik liikumine" lisaks harjukatele ka Rapla ja Tallinna ringkonna liikmeid.

### **Koostöö on lukkude võti**

Koostööd tehakse malevkondade, kohalike omavalitsuste ja kogukondadega. Üritustele kaasatakse teiste jaoskondade ja erialagruppide liikmeid. Näiteks kutse Rae valla 17. küladepäevale tõi kokku Rae, Keila, Kuusalu, Saku, Saue ja Harku naiskodukaitsjad ning avalike suhete grupi liikmed, kes sisustasid külade võistkondadele mobiilirakenduse Ole valmis! võistluspunkti.

Teiste organisatsioonidega hea koostöö näiteks on ka Loo kultuuri-keskuses 2020 jaanuaris toimunud avalik arutelu teemal "Kuidas iseseisvalt seitse päeva hakkama saada?". Kui MTÜ Jõelähtme Elanikkonnakaitse Seltsi esindaja Kaupo Luur varude tutvustamise lõpetas ja sõnajärje naiskodukaitsjatele edasi andis, kostis kuulajate seast kommentaar: "Naiskodukaitse päästab maailma?". Siit oli hea alustada Naiskodukaitse ülesannete tutvustamist just evakuaatsioonirühma tegevuste kaudu, samuti tutvustada mobiilirakendust Ole valmis!.

Koostöö olulisust märkavad ja tunnustavad ka kohalikud omavalitsused. 2019. a sai Kuusalu jaoskonna tegevliige Lana Toomvap Kuusalu valla aasta vabatahtliku



*Naiskodukaitsja ei istu käed rüpes isegi ilu-  
protseduuride ajal. Pilt: Marje Verbo*



*Põhja-Eesti Regionaalhaigla juures oli  
naiskodukaitsjate ülesanne esmase triaaži  
tegemine. Pilt: Karin Tenn*



*Tule sügist otsima võistlusmatka ülesan-  
deid lahendavad Padise-Kloostri ja Paldiski  
jaoskonna naised. Pilt: erakogu*



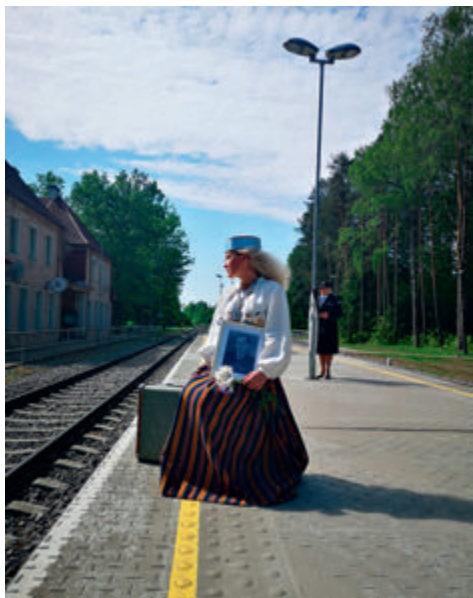
*Hakkajate harjukate loodud teenustasuta sideühendus.*

## Eriilmelised algatused

Perioodil 2019-2020 jätkasid jaoskonnad oma traditsioonilisi tegevusi, kuid oli ka uusi algatusi.

Harku jaoskond algatas jaoskonnas tava tasuda 100-protsendiliselt liikmemaks Eesti Vabariigi aastapäevaks, 24. veebruariks.

Taasloodud Nissi jaoskonna algatustest saab välja tuua väga toetava tegevuse järelkasvule. Kohvikutepäeval koguti raha piirkonna noorterühmadele jaotelgi ja õppepaadi ostmiseks.



*Eili Erg vanaisa, soomepoisi ja Siberisse küüditatud metsavenna Lembit Kiviselja fotoga juuniküüditamise aastapäeval. Pilt: erakogu*

tiitli ning 2020. a anti Kuusalu jaoskonnale koos Kaitseliidu, noorkotkaste ja kodutütardega Kuusalu vallavalitsuse tulehoidja tiitli, mis antakse isikule, seltsingule või ühingule, kelle teod on silma paistnud inimpõlvede vältel ja ületanud ka valla piire.

Kose jaoskonna tegevliige Kadri Põlm pälvis 2020. a Kose valla teeneteplaadi aastate jooksul tehtud heategevusprojektide eest, millesse on kaasanud ka naiskodukaitsjad.

Saku jaoskonna liikme Eili Ergi artikkel "Koroonasõja eesliinil" ajalehes Saku Sõnumid oli parima loo nominent ja pälvis ka toimetuse meene.

Saku jaoskonna naised algatasid uue traditsiooni - Aasta Kodu Kaitsja valimine. Esimese tunnustuse sai 2020 kaitseliitlane major Marek Koppelman, kes on toetanud NKK väljaõppe läbiviimist ning väsimatu innukusega juhib Saku valla noorte kotkaste ja kodutütarde tegevust.

Miski ei seo inimesi paremini kui ühine mälu ja traditsioonid. Sellest mõttest kantuna algatas Saku jaoskond traditsiooni "Ma ei unusta Sind", et mälestada juuniküüditamise ohvreid - 14. juunil 2019. a viidi Saku valla raudteejaamadesse mustad leinalindid. 2020. a tulid mõttega kaasa ka Rapla ringkonna naised ja nii sai Tallinn-Viljandi raudtee oma jaamadesse mustad leinalindid.

Aastal 2020 toimunud Saue kodukohvikute päeval oli mobiilne kohvik, millega

vuras soe toit soovijateni. Tavapäraselt oli avatud ka Kompanii Teemaja Saue kompanii hoones, kus pakuti sõdurisuppi, kama-vahtu ja pannkooke.

Naist otsides otsi ka meest ja muid nippe omandati ringkonna ajalootoimkonna veebikohtumisel, mis toimus sümbolsest Eesti lipu päeval juunis 2020. Kogemuslugu otsingutest Harju ringkonna esimese esinase Marie Araku kohta jagas osalejatele Jane Suu. Jane: "Imeline oli näha ja kuulda, kui kiiresti lühiajalise iseiseisva otsimisega leiti internetist infot eelsõjaaegsete Harju ringkonna juhtfiguuride kohta. Mida me veel koos tiimiga saavutada võime? Vägev!"



Saue mobiilne Kompanii teemaja. Pilt: erakogu



Eesti Vabariigi president ja naiskodukaitsjad kogupereüritusel 30.08.2020 "Pühapäeva piknik Paldiskis" köögis.

# JÕGEVA RINGKOND

*Tiina Arras, Maris Allik, Piret Lääne, Triinu Kүүnal*

Jõgeva ringkonna liikmeskond on kasvanud 145 liikmeni, aastal 2020 suudeti liikmeskonna arvu stabiilsena hoida (aasta lõppedes 141 liiget), kuigi pärast Kaitseväe liikmeskonna auditit lahkus organisatsioonist mitmeid passiivseid liikmeid. 2020. a lõpetas oma tegevuse Vaiga jaoskond, kuna meie väikses ringkonnas pole piisavalt juhtide järelkasvu. Vaiga jaoskonna liikmed liitusid ringkonnas teiste jaoskondadega. Hetkel on Jõgeva ringkonnas 6 jaoskonda: Jõgeva, Järvemäe, Maarja, Pedja, Põltsamaa ja Torma. 2020. a on meiega liitunud varasemast rohkem täisealiseks saanud kodutütred.

Jõgeva malev väärtustab kõrgelt sõjaaja ametikoha valinud naiskodukaitsjaid, maleva pealiku kiidusõnu jätkub nii formeerijatele, toitlustajatele kui ka staabi-assistentidele. 2020. aasta alguses jõuti maha pidada Maakaitseringkonna õppusel TERAV ORA mitmeid virtuaallahinguid, milles panid end proovile ka evakuatsioonirühma (EvakR) liikmed. Õppuse käigus leiti mitmeid kitsaskohti, millega saavad naiskodukaitsjad koostöös malevaga tegeleda. Tiina Arras meenutab: "Virtuaalkeskonnas tuli läbi mängida evakuatsioonipunkti jõudmine, püstitamine ja varustuse liigutamine punktist A punkti B. Lisaks tuli püstitada teine evakuatsioonipunkt. Ohu korral evakueeriti evakuatsiooni punkt teise asukohta. Jooksvalt anti ülevaadet hetkeolukorrast ja tähelepanekutest. Õppus oli esmakordne, keerukas ja uudne kogemus, kuid andis palju õpikohti juhtidele, millega võib ka reaolukorra õppustel arvestada."

Kahe aasta jooksul on toimunud kõige rohkem õppusi just EvakR liikmetele, et paika panna nende tööülesanded ja koostoimimine. Jõgeva ringkonna EvakR on osalenud õppusel Põhjakonn, juhtide väljaõppel kui ka teinud praktilisi harjutusi maakondlikult.



*Maakaitseringkonna õppus Terav ora. Pilt: Jõgeva malev*



*Evakuatsioonirühma täiendope. Pilt: Tiina Arras*

2020. aastat iseloomustab eelkõige eriolukord riigis ja sellega seotud piirangud. Oma abistava käe andsid Tartu COVID-19 drive-in testimispunktis Raili Laas ja Sigrid Laurikainen. Häirekeskuse vabatahtlikena vastasid 1247 telefonil ärevatele kõnedele Aive Kivioja, Külli Vikat, Piret Lääne ja Kairit Kriis.

### **Võistlused, mis lisavad motivatsiooni**

Oma ringkonnas peame oluliseks, et oleksime esindatud kõigil NKK võistlustel. Alati pole see meil küll erinevatel põhjustel õnnestunud, kuid see on eesmärk, mille poole me püüdleme. On siiras rõõm ja hea tunne, kui lisaks toredale võistluskogemustele saame oma ringkonnale ka hea võistlustulemuse.

Olulisteks saavutusteks olid 2019. a NKK spordivõistluse 2. koht, võistkonda kuulusid Kirly Kadastik, Keiu Kirsimägi, Birgit Kranich, Tiiu Kallis ja Piret Lääne ning samal aastal side- ja staabieriala võistluselt 3. koht, mille töid meie ringkonnale staabiassistendid Maris Allik (Jõgeva ringkonna Aasta naiskodukaitsja 2019), Aive Kivioja, Tiiu Kallis ja Piret Lääne. Spordivõistlusel käe valgeks saanud Tiiu Kallis



*Side ja staabi erialavõistlus. Pilt: Urmas Glase*



*Naiskodukaitsespordivõistlus. Pilt: erakogu*





2020. aasta naiskodukaitsja Kadri Järv laskevõistlusel takistusrada läbimas. Pilt: erakogu

ütleb, et oli väga torealt ja põnevalt korraldatud võistlus, kus ülesanded nõudsid osalejatelt nii kiirust, osavust, täpsust kui ka lihtsat loogikat. Kirsiks tordil oli muidugi tõukeratta kross, mis kõrvalt vaadates tundus lihtne, kuid osutus kõige raskemaks ja kaasahaaravamaks võistlusülesandeks.

Väga positiivseks tulemuseks loeme ka 2020. a lahingrelvadega laskevõistluselt saadud 6. kohta, koormusmatkalt toodud 5. kohta, esmaabi võistlustelt saadud 7. kohta ja välitoitlustuse võistluse 4. kohta, mis andsid hea hoo ja motivatsiooni edasiseks harjutamiseks ja veel paremate tulemuste poole püüdlemiseks. Lisaks



Mälestuspäev Kursi kirikus (2019). Pilt: erakogu

sellele, et võistlusele minnes peab olema “kodutöö tehtud” on samaväärselt olulised ka inimesed, kes võistkonda kuuluvad. Pingelisel või füüsiliselt raskel võistlusel on toredate kaaslaste tugi ja toetus ning hea meeskonnatöö kulla hinnaga. Võistlusteks on oma nõu ja jõuga aidanud meil valmistuda kaitseliitlased Jõgeva malevast.

2020. a oli meie ringkonna võistkond esindatud kõikidel üle-eestilistel võistlustel ja paljudel juhtudel võis võistlejate nimekirjast leida nime - Kadri Järv (Jõgeva ring-



Endla rabamatk. Pildid: Tiina Arras

konna Aasta naiskodukaitsja 2020). Kadri initsiatiivil ja motiveerimisel said paljud võistkonnad komplekteeritud.

## Hoides traditsioone ja luues uusi

Ringkonna matkapäev on kujunemas traditsiooniks – ühepäevastele seiklustele on lihtsam naiskodukaitsjad samme koguma kutsuda. Liikmetele on väga meeldinud 2019. a rabamatk Endla rabas kui ka 2020. a Kassinurme linnamäel ja hiies kontrollpunkte läbida. Maris Allik meenutab: "Minu lemmikülesanne rabamatkal oli nimede rägastik, millest pidid leidma kõikide matkalolijate nimed. See ülesanne oli suurepärane võimalus tutvuda oma ringkonna naiskodukaitsjatega, kellega su teed veel senini ristunud polnud."

Iga-aastast ringkonna mälestuspäeva korraldavad jaoskonnad erinevates maakonna kirikutes, 2019. a korraldas Põltsamaa jaoskond mälestuspäeva Kursi kirikus, et mälestada kõiki repressioneeritud naiskodukaitsjaid ja hetkeks mõelda ka neile oma ringkonna naiskodukaitsjatele, kes on lahkunud meie hulgast taasiseseisvunud Eesti ajal.

Mõeldes liikmete staaži ja nende panuse peale, otsustasime 2020. a valida ringkonnakogul 3 uut auliiget – Aime Amor, Anne Tropp ja Mari-Liis Rumvolt. Nende panus taastatud organisatsiooni arengusse on muljetavaldav. Ringkonna esinaine külastas kõiki uusi auliikmeid suvel ja kuulas huviga nende jutustusi algusaastatetest. Auliikmed meenutasid, et vahel ei olnud maleval raha, et isegi oma stabi töötajatele maksta, siis maksis maleva pealik oma palgast – niimoodi hoidis ta oma töötajaid. Hoiti rohkem kokku ja lepiti tihti kesiste tingimustega, sest kokku saadi ikka inimeste ja nende väärtushinnangute pärast.

2020. a anti üle-eestiliselt välja esmakordselt pronksine staažimärk, mõeldes neile liikmetele, kes on oma tegevusega esimese jälje jätnud enam kui 25 aastat tagasi



Jõgeva ringkonna staažimärgi saajad. Pilt: Aigar Nagel

ja on olemas jätkuvalt uute liitujate kõrval. Jõgeva ringkonnas on neid liikmeid juba 6 – Aive Kivioja, Merle Neeser, Küllike Saar, Vilja Sinimets, Aime Amor ja Mari-Liis Rumvolt (suri 28. novembril 2020).

2020. aasta keerulistest oludest hoolimata tegutsesid ka jaoskonnad mitmesuguste uute ürituste korraldamisega. Järvemäe jaoskond kutsus teisi jaoskondi külla teatriõhtule, mille juurde kuulus ka väike kohvik. Etendust “Leivi – siira armastuse lugu” nautides sai pisarateni naerda ja südamlikkusest taskurätti niisutada, külmaks ei jätnud see etendus küll kedagi. Maarja jaoskond kutsus ringkonna naiskodukaitsjaid koos kodutütardega orienteeruma, enne rajale minekut värskendati teadmisi, et kõik ikka supi valmimise ajaks tagasi jõuaksid.

Pedja jaoskonnal oli 2020. aasta veebruari algul suur au veeta õhtupoolik koos MTÜ Vaprusehelmed liikmetega ja meisterdada oma kätega vaprusehelmeid lastele, kes saavad neid oma kettidele lisada. Vaprusehelmed on loodud krooniliste haigustega laste ravi toetamiseks, nende abistamiseks valulike protseduuride ja pikkade raviperioodidega toimetulekul. Igal helmel on oma tähendus, näiteks tähistab see protseduuri, mida laps on haigusega võideldes pidanud läbima. Nende helmeste ketti seadmine ja oma loo mõtestamine aitab lapsel vähendada hirmu, mille raskest haigusest saadud trauma tekitada võib.

Triinu Küünal selgitab, kuidas projekt alguse sai: ”Helmeste valmistamise mõte tekkis, kuna mõnel meie jaoskonna liikmel on oma seos nende helmestega ja oli väga hea mõte tutvustada ka teistele jaoskonna liikmetele seda ettevõtmist. Helmeid oli meisterdamas 11 jaoskonna liiget ning kuus last. Lapsed olid kaasatud näitamaks, et nende emad ei käi ainult metsas ja osale õppustel, vaid saavad kokku ka selleks, et teha midagi head. Pedja jaoskonna liikmed voolisid veebruaris oma lastega umbes 400 vaprusehelist, millele lisandusid suvised paarsada helist, mis valmisid jaoskonna traditsioonilistel suvepäevadel.”

## **In memoriam**

Mari-Liis Rumvolt

14.09.1935 – 28.11.2020

2020. aasta lõpus saatsime viimasele teekonnale meie auliikme Mari-Liis Rumvolti.

Mari-Liis sündis 14. septembril 1935 Kursis Laane talu perre, kus oli 7 last. Mari-Liisi isa oli Kursi kiriku kellamees, emane kodune ja kasvas lapsi. Koolis käis tütarlaps Puurmani mõisas saksa ajal kuueklassilises koolis. Sõjavägi oli lossis teise ja alumise korruse peal. Suvel oldi karjas ja talvel koolis. Kui Mari-Liis lõpetas seitsmenda klassi, tahtis ta minna Tallinna kooli, aga kuna Mari-Liisi isa oli juba vangi võetud (novembris 1948 küüditati Venemaale, surmakohaks on märgitud Irkutski oblasti vangilaager), ei võetud teda kooli vastu.

1952. a läks Mari-Liis Kursi haigla juurde ahjukütjaks. Sinna jäi ta kaheksaks aastaks ja siis läks tööle Puurmani tehasesse. Põltsamaal kaugõppes lõpetas ta 1966.a keskkooli.

Mari-Liisil oli koos abikaasa Eduardiga kaks poega, kellest üks on pühendanud oma elu riigikaitsele.

Mari-Liis liitus taastatud Naiskodukaitsesega 16. novembril 1993. Temast sai organisatsioonis koos Anne Troppiga suurepärane toitlustusnaiskond, kes ei puudunud

ilmselt üheltki Jõgeva maleva õppuselt. Kui Kirna õppekeskuses jäi kartulist puudu, siis kiirustati Mari-Liisi põllule seda juurde võtma, peaasi, et meestel kõhud täis said.

Mari-Liis on olnud Jõgeva ringkonna esimesena loodud Kursi jaoskonna aseesinaine (2000) ja esinaine (2001). Ta on kuulunud ka Jõgeva ringkonna juhatusse (2001). Mari-Liisi on tunnustatud mitmete autasudega – maleva teenetemärgi sai ta juba 1995. a, NKK liiliaristi IV klassi 2002. a ja NKK teenetemärgi 2001. a.

Paremat teekaaslast ja mentorit värskete naiskodukaitsjale on raske soovida. Mari-Liis on olnud oma siiruse ja heatahtlikkusega kõikidele naiskodukaitsjatele suureks eeskujuks.

Meie ringkonna auliikmeks sai Mari-Liis 31. mail 2020, ta sai ka 2020. a pronksise staažimärgi omanikuks. Viimasel kohtumisel rääkisime Mari-Liisiga ikka ei millestki muust kui Naiskodukaitsja käekäigust ja ajaloo säilitamisest.



*NKK Jõgeva ringkonna auliige Mari-Liis Rumvolt ja ringkonna esinaine Maris Allik.  
Pilt: Marge Tasur*

# JÄRVA RINGKOND

*Kerlin Tealane, Taive Saar, Kirsika Ilmjärv, Tene Metsma*

Järva ringkonnas kahe aasta jooksul liikmete arv väga ei muutunud, kuigi oli üsna palju liikumisi: alustasime 2019. aastat 152 liikmega, aasta lõpuks oli meid juba 158 liiget. 2020. aasta lõpuks jällegi 155 liiget. Tore oli see, et nende kahe aasta jooksul jätkas oma tegevust meie ridades lausa 10 kodutütart. Ringkonnas on endiselt neli tubli jaoskonda: Türi, Paide, Koeru ja Roosna-Alliku, usinasti tegutsevad kõik kaheksa erialagruppi, millel kõigil on grupijuht ja paljudel ka abid. 2020. aasta lõpuks on oma koha ja kutsumuse sõjaaja struktuuris leidnud lausa 82 vaprat naist. Sellele aitas suuresti kaasa liikmeskonna seas läbi viidud audit, mille käigus iga tegevliige sai mõtestada oma kohta organisatsioonis. Säilinud on traditsioon koostöös Järvamaa Omavalitsuste Liiduga valida Järvamaa aasta ema, sedapuhku juba 19. korda ja kuuendat korda Järvamaa aasta isa.

Nende kahe aasta sisse on jäänud väga palju toredat ja eredat, mida kahjuks kõike ei saa siia kaante vahele tuua, aga mõned hetked ikka, mis meid vast kõiki on mingil määral mõjutanud või puudutanud.

Järva ringkonna rahvatantsurühm Kõver Künarnukk osales oma kuuendal hooajal Järvamaa Laulu- ja tantsupeol “Ma mõtlen, et...” (25.05.2019). Naiskodukaitsjad mõtlesid, et selleks puhuks oleks aeg uued riided muretseda.

Kaksteist tegevliiget käivad septembrist maini igal teisipäeval tantsimas. Rühma juhendajaks on teist hooaega Birgit Mets. Selle aastasel tantsupeol oli rühmal au tantsida tantsu järgi, mille liikumise lõi meie oma juhendaja (Järvamaa laulu- ja tantsupeol “Ma mõtlen, et ...“ N2 “Maa” – muusika Krunks More, tants Birgit Mets). Kui osadele tantsijatele oli see elu esimene tantsupidu, kus tantsida, siis tervele rühmale oli see esimene ja haruldane võimalus olla katsejānesteks ja aidata oma



*Rahvatantsurühm Kõver künarnukk 25. mail 2019 Järvamaa laulu- ja tantsupeol. Pilt: Ants Leppoja*

juhendajat. Rühmal oli väga põnev jälgida, kuidas looming sünnib.

Tantsupeoks valmisid ka uued stiliseeritud rahvariided. Sümbollikakomisjoni loal kasutati NKK logo vöökottidel. Meie suureks üllatuseks märkas isegi laulu- ja tantsupeo korraldaja meie rühma tutvustamisel, et meil on uued riided.

Naiskodukaitsjatele kohaselt ei piirdunud naised ainult ühe ülesandega. Olid naiskodukaitsjad, kes tantsisid sega- või naisrühmas, kes ema ja beebi tantsu, kes laulis naiskooris ja otse loomulikult keedeti ja jagati 2950 portsu suppi.

### **Side ja staabi erialavõistlus Järvamaal 12.10.2019**

Esmakordselt korraldas Järva ringkond NKK side ja staabi erialavõistlust. Soov võistlust korraldada tekkis vahetult pärast koormusmatka Järvamaal 2018. a. Poolteist aastat planeeritud ja oodatud erialavõistluse peakorraldajad Kerlin Tealane ja Siret Niinepuu võtsid eesmärgiks, et erialavõistlus oleks mitmekülgne. Ülesandeid oli nii side kui ka staabiassistendi poole pealt.

Räägib Kerlin Tealane: Esimene idee, mis mulle võistlust planeerides pähe tor- kas, oligi TEST1, teadsin kohe, et selle kontrollpunkti pean ma võistlusele saama. Läbirääkimised olid konstruktiivsed ja nii see kontrollpunkt sündiski. Võistkond valis enda seast pädevaima naise, kes antud ülesande sooritas. Laskeinstruk- tori käsu peale tuli vaenlane hävitada, võtta erinevaid laskeasendeid, eemaldada tõrge, teha relv ohutuks ja otse loomulikult tegid tublimad ka lahinguvälja kontrolli. Antud kontrollpunkti eesmärk oligi pigem hariv ja tutvustav. Loodan, et vähemalt mõnel naisel tekkis antud testi vastu huvi.

Räägib Siret Niinepuu: Väli telefoni ülesannet välja mõeldes oli meil selge, et mingi



*Side- ja staabi erialavõistluse korraldustiim. Maleva siderspetsialist Janek Tšeljadinov räägib just sel hetkel telefonis maleva pealikuga, kes uuris, kuidas meil läks. Pilt: erakogu*



Järvamaa aasta naiskodukaitsja 2019 Siret Niinepuu koos eelkäijatega. Pilt: erakogu



Järvamaa aasta naiskodukaitsja 2020 Kerlin Tealane koos eelkäijatega. Pilt: erakogu

vimka tuleb sisse tuua. Kõik info edastajad pidid kandma gaasimaski. Lihtne ülesanne muutus hetkega palju raskemaks. Sõna, mis edastada tuli, oli “maastikumudel”. See sõna oli sissejuhatuseks järgmisesse kontrollpunkti, kus tuli 5 minutiga koostada maastikumudel. Kuigi enamus puutus maastikumudeli koostamisega esmakordselt kokku, said kõik võistkonnad sellega siiski hakkama.

### **Teeviit Naiskodukaitsesse**

Aastal 2020 otsustas ringkonna juhatus kutsuda kokku ringkonna kõige värskemad ja ka vanemad liikmed. Kokku kutsuti huvilised kahel korral: Teeviit Naiskodukaitsesse vol 1 (1. veebruar) ja Teeviit Naiskodukaitsesse vol 2 (3. november). Esimesel korral rääkis maleva tegemistest ja võimalustest maleva pealik Gabriel Rikberg ja teisel korral maleva staabiülem Janek Männik. NKKst rääkis ringkonna esinaine Kerlin Tealane ja teda toetasid ringkonna juhatuse liikmed.



Põhjalikus vestlusringis räägiti kes on naiskodukaitsja, mis on eduka naiskodukaitsja valem, millised on võimalused enesearendamiseks ja kuidas leida endale vajalikku informatsiooni.

Teeviit oli nõnda edukas, et värsked liikmed on silmnähtavalt edukad naiskodukaitsjad. Edukaks naiskodukaitsjaks on tegelikult väga lihtne saada. Ta läbib baasväljaõpped, maksab igal aastal õigeaegselt liikmemaksu, märgib oma aktiivsustunnid aktiivsustabelisse, vastab alati oma juhi kirjadele ja panustab seal, kus ta tunneb, et soovib panustada. Ta on naiskodukaitsjana tema ise. Ja selleks on tal eeskujusid meie ringkonnast võtta kuhjaga.

## TEST 1

Teinekord piisab kaitseliitlasel vaid ühest küsimusest - miks naiskodukaitsjad laskmas ei käi? See küsimus jäi painama kuni 23. veebruaril 2020 lausa kümme Järva ringkonna naiskodukaitsjat läbisid edukalt ohutu relva käsitlemise testi. Hommikul koguneti Peetrisse Kaitseliidu Järva maleva Koeru üksikkompanii Peetri rühma ruumidesse ja kuulati usinalt teooriatundi instruktor Siim Tischlerilt. Kui teoriasi asi selge, siis hakati harjutama. Peale pikka harjutustundi sai järgemööda alustada testi sooritamisega. Eranditult kõik naiskodukaitsjad sisenesid testiruumi mõttlikult, aga väljusid juba naerusuil. Instruktor Siim jäi väga rahule ja tuletas



SOK kursus 2019 lõpetajad koos instruktorite ja kamraadiga. Pilt: erakogu



SOK kursus 2020 lõpetajad koos ringkonna instruktoriga. Pilt: erakogu

meile meelde, et TEST1 sooritamine on alles algus ja edaspidi tuleb laskepäevadel ainult harjutada ja harjutada! Harjutati nii tegusalt, et üle pika aja oli meil võimalus nii lahing- kui ka sportrelva võistlusel oma naiskond välja panna.

## Sõdurioskuste kursus Kaitseliidus (SOKkl)

Aastatel 2019 ja 2020 käisid meie ringkonna naised väga aktiivselt maleva sõdurioskuste kursusel. Lausa 13 naist läbisid kursuse. Märkamatult on Järva ringkonna naiskodukaitsjatel tekkinud huvi antud kursuse vastu. Kursuse läbiviija Järva maleva instruktor Raimo Merilo oli vaimus- tuses naiskodukaitsjate huvist ja vastupidavusest, sest kursus kestab pikalt ja nõuab tohutut meelevõime- dlust lõpuni vastu pidada.

## NKK juhtide laager ja keskkogu Järvamaal 11.-12.07.2020

Tore peab olema, oli peamine kreedo, millele Järva ringkond ehitas üles 2020. a suvise juhtide laagri korraldamise. Etteruttavalt võib öelda, et tore ka oli, vaatamata sellele (või äkki ka tänu sellele), et tegelikkus kaldus esialgsetest uhketest plaanidest osaliselt ka kõrvale.

Esimese targa otsuse tegi instruktor Tene Metsma, kes kaasas korraldusnaiskonda vaid kolm inimest. Endale lisaks Järva ringkonna avalike suhete erialagrupi esinaine Kirsika Ilmjärve ja Järva ringkonna tegevliikmest keskjuhatuse liikme Taive Saare. Igal muul juhul oleks kasutoovalt mitmekesisem kui korraldajate seltskond oleks suurem, kuid sellel muutusterohkel aastal, mil valmisolek paindlikkusele oli võtmeteguriks, tuli väike otsustajate ring vaid kasuks. Kesktasandi sõbrad Airi Tooming ja Helen Allas hoidsid korraldusmeeskonna tegemistel pilku peal ja suunasid delikaatselt järvalaste plaani nii, et liigne uljus ei tõuseks esile, kuid järvakate isikupära sündmuse korraldamisel säiliks.

Just Covid-19 viirusest dikteeritud muutuste aasta tõi ühel hetkel esinaine Airi Toomingu palvel ka vajaduse teha suvise juhtimislaagri ühel ajal kevadiste piirangute tõttu ära jäänud Keskkogu. Mõeldud, tehtud. Järva naised integreerisid tähtsa sündmuse suvelaagri ajakavva. Soovides tagada otsuste tegijatele otsustamisrahu, suunati ülejäänud laagrilised (kes ei kuulu keskkogusse) lähedal asuva Kärü muuseumiga tutvuma. Tõsi, looduslikud jõud tahtsid teisiti ja otsustamisrahu ohustas hoopis tõusev torm. Vool läks ära, tuul laperdas koosoleku ruumi aknakatetes ja kuulda oli langevate puude raginat – kuid naiskodukaitsja ei anna alla ja otsused langesid meelegindlalt. Keskkogu valis uued liikmed keskjuhatusse ja keskrevisjonikomisjoni ning Kaitseliidu keskkogusse. Samuti kinnitati “Naiskodukaitse vormiriietuse ja eraldusmärkide kirjeldus ning kandmise kord” ja Naiskodukaitse staažimärgi statuut ja kavand. Paari tunniga oli aasta tähtsaim koosolek peetud, aga elektrivool ei tulnudki tagasi. Laagri lõpuni.



Naiskodukaitse juhtide laagri korraldusmeeskond. Pilt: Elisa Jakson

Hoonele langenud puu tõttu ohtu sattunud ööbijad majutati uude kohta, Järva malevast paluti kasutusse generaator ja majutuse peremeestelt kaubeldi välja kastitais küünlaid ja kõik tegevused jätkusid, nagu poleks midagi juhtunud.

Naiskodukaitsje juhid mõtisklesid koos Tauri Tallermaaga inimese ajutegevuse üle. Osalesid Kati Orava visualiseerimise, Evelin Nõgu blogi kirjutamise töötubades või hubases vestlusringis esinaine Airi Toominguga. Eriti inspireerivalt mõjus juhtide kogukonnale Vahipataljoni ülema kolonelleitnant Margot Künnapuu tunniajane vestlus teemal – naised riigikaitses. Esinemine lõi väärtuslikke arusaamu nii juhtimise printsiipidest üldisemalt kui ka naise rollist militaarsetes struktuurides. Öhtul peeti küünlavalgel maha ka mälumäng, mille sisuloomes said kõik ringkonnad osaleda. Une-eelset meeleolu lõi Karl Madis ning tormist ja voolupuudusest tekkinud heidutus kadus meeltest täielikult.

Teisel päeval tuli varahommikune tuju loov Jaan Pehki hommikuesinemine jälle vastu võtta küünlavalgel. Lustaka õues peetud meeskonnamängu ajal säras juba päike ja naiskodukaitsjate südames teadmine, et nad ei lase end häirida ei looduse tujukusest ega viirushaigusest tingitud keerulistest ümberotsustamise vajadustest ega piirangutest.

Suvelaagri tagasiside võib võtta kokku kahe sõnaga: tore oli!

## COVID-19

Sellal kui tervet maailma ja Eestit ehmatas võõras viirus, kui kõik pandi kinni ja lukku, leidsid naiskodukaitsjad võimaluse selles kaoses oma panuse ja abi anda. Käidi Häirekeskuses kriisiabi telefonile vastamas, abistati Tervisametit Tallinnas staabisistentidena, oldi nii Tartus kui Paides *drive-in* testimispunktis, käidi ka kohalikele omavalitsustele abis, kas siis toidupakkide jagamisel või kaupluste juures jälgimas, et inimesed ennast ja teisi ohtu ei seaks. Hoolimata segastest aegadest näitas naiskodukaitsja, et tema peale saab kindel olla ja tema on valmis oma riiki ja rahvast teenima. Oleme uhked iga meie liikme üle.



*Drive-in testimispunktis (2020). Pilt: Urmas Glase*

## Evakuatsioonirühm

Järva ringkonna evakuatsioonirühma lugu sai alguse suurõppus “Siil” raames toimunud evakuatsiooniõppuse “Väinjärv ajab üle” korraldamisega. Esimene kogemus oli Järva maakonnas Järva vallas Koeru alevikus viia läbi igapäevaturvalisust ja kriisiolukorras tegutsemist toetavad tegevused Järvamaa peredele. 2019. a toimus Viru ja Järva evakueerimiserühmade ühine õppus, mille eesmärgiks oli Viru naistel kiiresti avada evakueerimispunkt Lõõla õppekeskuses ning vastu võtta evakueeritavad. Evakueeritavateks olid Järva naiskodukaitsjad ja nende pered,

sealhulgas lapsed.

2020. a osaleti Kaitseliidu Kirde maakaitseringkonna õppuse Põhjakonn raames toimunud evakuaatsiooniõppusel, kus keskenduti evakuaatsioonipunkti ülesseadmisele, evakueeritavate vastuvõtmisele, punkti töös hoidmisele ja kokkupanemisele.

Lisaks toimus rühma komplekteerimine (2020. aasta lõpuks 27 liiget), erialameeskondade väljaõppe suundade tutvustamine, sideõpe koostöös Järva maleva sidspetsalist Janek Tšeljadinoviga.

Rühmaülem Kirsika Ilmjärv ja ülema abi Vivika Barnabas osalesid Järva-Jaanis toimunud vabariiklikul õppepäeval, mille eesmärk oli selgitada välja, kus arengujärgus ollakse. Jagati erinevate õppusete käigus saadud kogemusi ja lepiti kokku ühistes suuremates eesmärkides ning esimestes reaalsetes tegevuses.

Ringkonna esinaine ütleb, et viimased kaks aastat on ringkonnale olnud edukad. Aina rohkem ja rohkem naisi on hakanud oma tegemisi fookuseerima. Väga hea meel on tal selle üle, et kohalikus meedias on erinevate naiskodukaitsjate näod ja teod. Esinaine peab oluliseks, et kogukond ei näeks ainult ühte indiviidi, kes ringkonda juhib, vaid ridamisi naisi, kes kõik ajavad sama asja - panustavad nii, kuidas oskavad ja saavad, seda kõike töö, pere ja kodu kõrvalt.



*Meie rühma liikmed koos Järva valla abivallavanema Tiina Orastega, kes käis evakuaatsiooniõppust Kundas uudistamas. Pilt: erakogu*

# LÄÄNE RINGKOND

Svetlana Aug

Lääne ringkonna viis jaoskonda asuvad kolmes maakonnas. Haapsalu, Risti ning Lääne-Nigula jätkuvalt Läänemaal, Lõuna-Läänemaa pärast haldusreformi Pärnumaal ja Hiiumaa jaoskond loomulikult Hiiumaal.

Kõige suurem jaoskond on läbi aegade ikka Haapsalu, hetkel kuulub siia 76 liiget. Suuruselt teine jaoskond on 45-liikmeline Hiiumaa. Lõuna-Läänemaa on suuruselt kolmas oma 32 liikmega. Risti jaoskonda kuulub 27 liiget. Kõige noorem jaoskond ringkonnas on Lääne-Nigula ja siin tegutseb 20 liiget. Kokku on meid 200.

Rõõmu teeb, et viimasel kahel aastal on leidnud Naiskodukaitsesse tee just vanemad kodutütred ja noortejuhid. Lisaks võib välja tuua, et meie juurde tulevad ka liikmed, kelle abikaasa, sõbranna või sugulane on otseselt seotud Naiskodukaitse või Kaitseliiduga. Reeglina on uutel liikmetel suur huvi hakata kohe läbima baasväljõppe mooduleid ning nad sulanduvad kiiresti organisatsiooni.

## Lääne ringkonna tegijad

Uhkusega võib kirjutada, et Lääne ringkonnas on juba aastaid valitud "Aasta tegijat", kes kandideerib edasi üle-eestilisele Aasta naiskodukaitsja tiitlile.

2019. aasta väljavalitu oli Julia Sirkel, kelle kohta kirjutavad ringkonnakaaslaste Eda Loik ja Reeli Rae: Julia Sirkel on Naiskodukaitse tegevliige juba aastast 2000. Esiolgu tegutses ta rohkem koos kaitseliitlastega, aga viimased kümme aastat on oma vaba aega sõbralikult jaganud Kaitseliidu ja Naiskodukaitse vahel.



Aasta tegija 2019 Julia Sirkel.  
Pilt: Naiskodukaitse Lääne ringkond

Ta on Lääne-Nigula jaoskonna revisjonikomisjoni liige, veel kuulub ta Lääne ringkonna juhatusse ja KL Lahingkompanii tagala koosseisu. Julia panus Lääne ringkonnale on tema põhjalikkus igas asjas, mis ta ette võtab. Eriti südameasjaks on Julia jaoks koostöö oma ringkonna jaoskondade vahel ja ringkonna esindamine erinevatel üritustel (toitlustamine, Ole valmis! äpi tutvustamine, meditsiin ja spordivõistlused). Julia lemmiktegevused organisatsioonis on sõjalised rännakud ja patrullvõistlused. Viimastel aastatel pole möödunud ühtegi suuremat võistlust ilma temata. Julia jaoks ei ole olemas väljendit "ei saa" või "pole võimalik", tema jaoks on kõik võimalik, tuleb ainult tahta.

2020. aasta ringkonna "Aasta tegija" oli Triin Pärnpuu, kelle kohta kirjutavad ringkonnakaaslaste Ragne Kalmet ja Marge Kelder: Triin on naiskodukaitsja aastast 2003 ja alustas tegutsemist Haapsalu jaoskonnas. 2014. a oli ta Lõuna-Läänemaa jaoskonna üks asutajaliikmeid ning valiti kohe ka juhatuse liikmeks. Nüüd on ta juba neli aastat juhtinud jaoskonna tööd. Triin on Lääne ringkonna mandril asuva evakuaatsioonirühma juhi abi. Ta on läbinud erinevaid koolitusi, mis aitavad paremini



Aasta tegija 2020 Triin Pärmpuu. Pilt: Naiskodukaitses Lääne ringkond

saada aru evakuaatsioonirühma eesmärgist ja töökorraldustest. Suurõppuse ORKAAN 14 raames viidi läbi evakuatsioonioppus ning Triinu ülesanne oli suhelda rühma kõigi meeskonna juhtidega ning selgitada neile õppusel rühma juhi ja rühmaliikmete ülesandeid.

Triinu eeskujul on jaoskonnaga liitunud uusi naisi ja ta toetab nende kohanemist organisatsiooniga. Ta on palju panustanud ka mobiilirakenduse Ole valmis! tutvustamisel kohalikes koolides ja asutustes. Triin on olnud suureks abiks Kaitseliidu Lihula üksikkompanii ja Lõuna-Läänemaa aastapäeva ühise korraldamise juures. Ta on ühendavaks lüliks Kaitseliidu, Kodutütarde ja Noorte Kotkaste vahel ning nende omavaheline koostöö on väga hea ja suureks eeskujuks teistele.

## Uued ettevõtmised. Kärkla Konn

Anni Leiger

12.09.2020 toimus esimest korda Hiiumaal kogupere seiklusmärg "Kärkla Konn". Tekkis mõte kogukonnale midagi organiseerida. Miks konn? Sest üks ilus ja roheline konn oli olemas ja kohe räägime, kuidas konna silmad seda päeva nägid.

Hommik algas korraldajatel varakult, oli vaja ju viimased ettevalmistused teha.



Kogupere seiklusmärg Kärkla Konn. Pilt: Kalle Kollin

Konn jõi hommikul kanget kohvi ja vaatas, et kui palju peresid võõrustada ka tuleb. Kokku oli ennast lühikese ajaga registreerinud 10 peret ja konn oli sellega rahul.

Esimene punkt oli Kärkla politseijaoskonna poolt läbi viidav. Konn kuulis, et nii mõnigi täiskasvanu põrus laste jalgratta eksamil. Targa konnana sõitis ta oma rattaga vastassuunas minema ja teadmisi proovima ei läinud.

Edasi läksid toredad seiklejad seljakoti kallale ja pidid kinni seotud silmadega ära arvama, mis kotis on. Eks me panime sinna ikka vajalikke asju ja natuke muud ka. Peale kompamist tuli tõsine katsumus Laululaval, kus tuli Eesti hümn ilusti kokku panna. Ümbrikus olid sõnad, mis ootasid õigesse järjekorda panemist, et saada kokku terve hümn.

Konn seadis sammud keskväljakule. Mareti punkti teemaks oli Ole valmis! äpp, kus sai sõnade rägistikuga maadelda. Konnale meeldis lihtsalt inimestele flaiereid jagada, lastele patsu lüüa ja niisama ilus olla.

Konnale meeldib süüa ja toiduga planeeritud ülesandes tuli ära tunda või halvemal juhul arvata, mis asjad on kotikestes. Meil oli seal tärklist ja suhkrut ja kaneeli ja palju, palju asju veel. Edasi tuli silmakontroll, sest hunnik asju oli laiali laotatud maastikule ja seiklejad pidid need üles leidma ja kirja panema.

Ja ega konn ja naiskodukaitsjad kõike üksi ka jõudnud teha, seetõttu oli koostööle palutud ka Kärkla Päästekomando. Konn jälgis huviga, kuidas seal mingeid torulaadseid asju omavahel kokku sai keerata.

Kui rada muidu oli natuke üle seitsme kilomeetri pikk, siis nüüd sai 1,8 km sõidetud veoautoga. Sõiduk viis seiklejad Aliase mängu punkti. Muuhulgas sai seletada sõnu nagu roheline magamiskott, sapöörilabidas, liiliarist. Konn jalutas edasi punkti, kus osalejad said tagasiside ristsõna ja läksid edasi seiklusparki, kus ootas neid ees juba Hiiumaa Kaitseliidu punkt. Peale ronimist sai proovida kätt ragulkaga laskmises.

Rajalt tulles ootas seiklejaid tänukiri, medal, kringel ja soe tee ja muidugi ka konn, sest konnale meeldivad inimesed.

## **Kodusõda**

*Anni Leiger*

Kes veel ei tea, siis “Kodusõda” oli Hiiumaa naiskodukaitsjate, kaitseliitlaste, kodutütarde ja noorkotkaste lõbus koostööüritus.

Juunis alustasid kaitseliitlased “kodusõda” meeleoluka airsofti turniiriga. Sõjateatepulga said juulis kodutütred, kes viisid läbi kiiksuga võrkpallivõistluse Kärdlas. Kolmandana kutsusid noorkotkad augustis kiiksuga jalgpallimurule Käina kooli staadionile. “Kodusõja” lõpetasid naiskodukaitsjad üllatusi täis teatevõistlusega.

Viimane kokkusaamine koosnes kaheksast erinevast ülesandest. Et asi põnevam oleks, siis aeti organisatsioonide meeskonnad laiali ja tehti segavõistkonnad. Kokku oli neli võistkonda nelja võistlejaga (noorkotkas, kodutütar, naiskodukaitsja ja kaitseliitlane). Iga ülesande jaoks oli täpselt kolm minutit. Küll sai topse veega täita, ämbrit veega täita, topse õhupalliga ümber ajada (tühjasid siiski), särki selga ajada, komme lugeda, joonistada, palli “korvi” visata ja veepudeleid teisaldada. Üritused ise olid väga meeleolukad ja loodetavasti jätkuvad ka tulevikus.

## **Kriis paneb mõtte tööle**

*Eda Loik, Maire Kruus ja Svetlana Aug*

2020. aasta kevadine eriolukord mõjutas meie tegevust suuresti, aga leidsime uusi põnevaid lahendusi veebipõhiselt, et ennast pildil hoida.

Esimesena mängisime Lääne ringkonnas Anname au veebimängu ja kutsusime ka teisi osalema. Viiel tööpäeval said huvilised vastata küsimustele, mis olid seotud kampaaniaga Anname au ja puudutasid NKK tegemisi. Vastajaid oli kokku 67 ja iga päeva õhtul loosisime vastanute vahel välja NKK auhindu. Rõõmu tegi, et osalejaid oli üle Eesti ja meened jõudsid riigi erinevatesse paikadesse.

Mai algul kutsus Haapsalu jaoskond oma 95. sünnipäeva puhul loodusesse. Üleskutse eesmärgiks oli kõndida loodus puhtaks. Kaasa oli vaja võtta kilekott ja teele jääv prügi sinna korjata. Kaasalööjaid oli palju ja usinamad postitasid oma saagist pilte ka ürituse lehele.

Ajavahemikus 19.-21.06.2020 toimus Lääne-Nigula vallas "Jaanipäeva aaretejaht". See oli orienteerumismäng, kus tuli läbida erinevaid punkte. Üheks oli Naiskodukaitse esmaabipunkt. Ülesanne seisnes legendi järgi situatsiooni lahendamises, kus põhirõhk oli 112 kutsel. Hädaabi numbrile vastasid meditsiini erialagrupi liikmed. Osalejate sõnul oli mäng väga põnev.

## **Otsi sinilille!**

*Sandra Saarniit*

6. aprilli ennelõunal toimus Haapsalus kampaania Anname au avapäeva raames naiskodukaitsjate ja kodutütarde korraldatud linnamäng "Otsi sinilille". Osalejatel oli võimalus läbida 8 kontrollpunkti, panna ennast proovile erinevates ülesannetes, teadmistes ning tutvuda NKK tegemistega. Punktides sai soetada ka erinevaid Anname au kampaaniatooteid, mille kogutud summa läks toetuseks Eesti Vigastatud Võitlejate Ühingu abistamiseks. Osalejatel, kellel oli olemas rinnamärk või käepael, said osaleda ka loosis.

## **Väljaõpe. Ühe kogemuse võrra rikkamad**

*Ragne Kalmet ja Lilia Urb*

30. novembril 2019. a harjutasid naiskodukaitsjad koostöös politseiga Läänemaal Kaitseliidu suurõppuse ORKAAN 14 raames ulatuslikku evakuatsiooniõppust. Naiskodukaitsjate eesmärgiks oli harjutada evakuatsioonipunkti rajamist, tegevuste korraldamist ning evakuatsioonimeeskonna ettevalmistamist. Lääne ringkonna üheks evakuatsioonipunktiks sai Palivere spordisaal. 48 evakueeritava teekond Paliverre algas Ristilt, kus politsei koostöös Kaitseliiduga toimetasid hädasolijad veoautode kastis kohale. Nii mõnelegi oli see esimene kord sel viisil sõita. Evakueeritavate seas oli ka erivajadusega inimesi, kes liikusid evakuatsioonipunkti oma transpordiga politseilt saadud juhiste järgi. Paliveres toimus turvalisuse kontroll ja inimeste registreerimine. Sealt edasi tagasid evakuatsiooni meeskonna liikmed, et evakueeritavatel oleks tegevusi ja seeläbi vältida võimalikku paanika tekkimise ohtu. Lisaks mängiti ja meisterdati ning tutvustati Ole valmis! äppi. Kokku 100 inimese toitlustamine tuli suurepäraselt välja evakuatsioonigrupi toitlustusmeeskonnal, kes ilma trotsides valmistasid söögid õues üles seatud väliköögis.

Tõdesime, et igasugune info evakueeritava kohta võib osutada väga oluliseks,





*Evakuatsiooniõppusel soovivad tegevusjuhid hetke pärast teada, mis on teki all.*

*Pilt: Ege Vaga*

et leida tema lähedasi või osutada esmaabi. Terve meeskond on tänulik vaba-  
tahtlikele erivajadustega inimestele, kes meie õppusel kaasa tegid. Ootamatult  
osutusid evakueeritavateks ka kolm ameeriklast, mis kaardistas suurepäraselt  
meeskonna võõrkeeleoskuse. Lisaks lahendati edukalt erinevaid ette tulnud üles-  
andeid, mis tõid välja nii juhtide, kui ka näiteks meditsiinimeeskonna oskuse kiirelt  
reageerida.

Paliveres toimunud õppusel sujus kõik tänu sellele, et naised asusid vara-  
kult eeltööd tegema. Hoonega käidi tutvumas, moodustatud olid evakuatsiooni  
meeskonnad, määratud meeskondade juhid jne. 26.11 toimunud viimasel olulisel  
koosolekul täpsustati üle kõik pisiasjad, mis tagas asjade sujuva käigu õppusel.

## **Naiskodukaitse laskevõistlus Lääne ringkonna moodi**

*Marge Kelder*

Õöl vastu 18. maid lõppes Eestis eriolukord ja piirangud hakkasid leevenema  
samm-sammult. Lääne ringkond tegi algust üle-eestiliste võistlustega ning seda  
juba uues võtmes, mis sai osalejate poolt palju kiidusõnu. 30. mail toimus Lääne-  
maal, Piirsalu välilasketiirus üle-eestiline laskevõistlus automaatrelvast AK-4. See-  
kord korraldasid võistlust Lääne ringkonna naiskodukaitsjad, kellel olid abiks  
kodumaleva kaitseliitlased koos noorkotkaste ja kodutütardega. Kuid enne veel, kui  
saadi laskevõistluse juurde suunduda, oli ootamas esimene üllatusülesanne -  
Alias. Kõik osalejad said ennast proovile panna ja naha korralikult soojaks joosta  
NKK-teemalisi sõnu seletades. Kui võistlusele tulles oli mõttes, et kuidas laskmine  
läheb, siis Alias viis hetkeks mõtted mujale.

Kaitseliidu Lääne maleva relvastusspetsialist võttis kõik osalejad vastu laia naera-  
tusega ja selgitas ohutustehnikat ja seda, mis võistlejaid rajal ees ootab. Kuuldes  
käsklust "Tuli vaba!" võeti sisse endale mugav laskeasend ja sooritati kuue minuti



Üle-eestiline laskevõistlus Lääne ringkonna moodi. Pilt: Silver Tamme

jooksul esimesed 10 lasku märklehte A4. Nii mõnelegi osalejale oli selline harjutus esmakordne. Rada oli seatud V tähe kujuliselt. Ühel küljel viis märklehte, teisel sama palju. Igasse lehte pidid osalejad sooritama kaks lasku. Märklehed olid seatud 100-150 meetri kaugusele.

Peale laskmist ootas ees veel takistusrada, kus tuli terve tiimiga kaasa vedada “sõpra” – 2-meetrist puupalki. Palk lohistati esmalt võrgu alt, siis aga suunduti autorehvidest läbi roomama ning sealt järgmiste takistuste poole. Terve rada läbiti meeskonnatööd tehes. Rada lõppes iga kord hõisete saatel ja naeratus näol, et seegi asi on edukalt läbitud.

Peale takistusrada ootas juba kõiki osalejaid söök. Seekord ei olnud selleks mitte tavapärase sõdurisupp vaid hoopis hamburger ja rabarberikook.

Terve päeva võib kokku võtta lausega - päev täis meeldivaid inimesi ja toremaid üllatusi.

## **Salme Noore kalmu korrastamine**

*Diana Saarniit*

25.04.2019 käisime Heiki Magnuse eestvedamisel ja Teeme ära talgute raames korrastamas perekond Noore hauaplatsi, mis sai täiesti uue ilme. Tegemist oli palju. Saagisime ja kaevasime välja kääbusmänni, mis oli enda alla võtnud juba poole kogu platsi pinnast. Puhastasime äärekivid, hauakivi, vahetasime välja liiva, istutasime võõrasemad. Viimase lihvi andis Heiki Magnus.

Peale tööd kostitas Haapsalu jaoskonna esinaine Maire Kruus meid omaküpsutatud spinati-singi-fetajuustupirukaga.

Lembit Noor saatis südamliku tänukirja tehtud töö eest Heiki Magnusele, kus



*Salme Noore kalmu korrastamine. Pilt: Diana Saarniit*

ütleb muu hulgas: “Kogu see suur töö, mis ju algas Sinu poolt jõulukuul 2018. a nimele filigraanse puhastamisega mälestusmärgil ja nüüd oma mõtete ning idee järgi oled viinud lõpule kogu kalmukompleksile äärmiselt läbimõeldud kujunduse andmise. Jah, tõesti olen Sinuga ühel meelel, et nüüd teispoolsuses on ülimalt tänuväärt Sinule ja Naiskodukaitsse liikmetele nii Salme kui Karl Noor. Heino võib samuti rõõmustada ja südames rahu tunda, et Tema poolt vanematele pühendatud mälestustähis ja kalm on leidnud väärilise tunnustuse. Minu poolt ääretu tänu Sinule ja Teile kõigile, Naiskodukaitsse liikmetele, kes osalesid selles mälestusväärses ja südamesse minevas ettevõtmises ja edasises hooldamises.”

## **Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine lasteaedades**

*Eda Loik ja Kaja Mander*

Juba päris mitmeid aastaid on naiskodukaitsjad Eda ja Anne Linnamäe Lasteaias Eesti Vabariigi sünnipäeval kutsunud külla Lääne maleva kaitseliitlased, kes tutvustavad lastele erinevaid “sõja” asju. Päev algab alati rivistuse ja Eesti Vabariigi hümniga laulmisega. Linnamäe Lasteaia lapsed teavad täpselt, et Eda ja Anne on “sõjanaised”, kelle magamiskottides magamiseks tuleb järjekorda võtta ning ühel aastal tuli isegi graafik teha, et tülisid ennetada. Pärast pidulikku osa saavad lapsed sõduri varustust proovida, ja oi kui põnevad on kiivrid ja riided. Kui kõik asjad on ära proovitud, siis minnakse õue ja pannakse kõik koos üles telk, mis on täiesti arusaamatu, sest sellel pole põhja. Kõige suuremaks atraktsiooniks on alati “sõja autoga” sõitmine, sellest ei saa vist lastel kunagi küllalt. Kui sõidud sõidetud, siis on Edal priimusega tee valmis keedetud ja sõduripakist söök valmis tehtud. Veel päris mitmeid päevi hiljem küsitakse: “Kas neid sõduri makarone enam ei ole?”

Ka Haapsalu jaoskonna naiskodukaitsjad koos kaitseliitlastega korraldasid ühe meeldejääva Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamise Haapsalu "Päikesejänku" lasteaias. Kogu tegevus toimus lasteaias hoovi peal, kus valmistati hommikul ette toredad töötoad mudilastele, päris oma paraadi läbiviimiseks. Rühmad rivis, võis paraad alata. Heisati lipud ja lauldi Eesti Vabariigi hümn. Seejärel ütles lasteaias juhataja tervitussõnad. Marsimuusika saatel kõndisid lapsed paraadile kohaselt juhataja eest läbi ja jätkasid päeva töötubades toimetades. Selleks üheks eriliseks päevaks olid rühmad saanud endale ka uued nimed, nimistust ei puudunud ka "Kaitseliidu" rühm, mis oli meie jaoks eriti südantsoojendav. Pärast paraadi suundusid lapsed töötubadesse, mida oli kokku neli. Kõige põnevamaks töötoaks oli ka "Päikesejänku" lasteaias kindlasti sõdurivarustusega tutvumine. Kokkuvõtvalt võib öelda, et iga aastaga tekib aina rohkem lasteaiasid, kes kutsuvad meid endale külla. Ja meie läheme, sest laste säravad silmad on meile olulised ja kes teab, ehk keegi kunagi ütleb, et minu huvi Eesti riigi kaitse vastu sai alguse lasteaiast.

### **Toitlustusgrupi põnevad tegemised**

*Svetlana Aug ja Andrea Proškina*

Heaks tavaks on saanud, et Lääne ringkonna toitlustusgrupp korraldab oma liikmetele igal aastal õppepäeva. 2019. a käis meile oma teadmisi jagamas Taavi Kuusik Haapsalu Kutsehariduskeskusest, kelle valvsa pilgu all valmisid Lääne maleva staabi garaazhis imelised suupisted. Kõigepealt rääkis Taavi üldiselt toitudest, mida peatselt valmistama hakatakse, seejärel võeti nagu kord ja kohus lahingpaaridesse ning teooriat hakati praktiseerima. Relvade puhastamise laudade peal valmisid imekaunid peedi- ja porgandihummused, lisaks veel avokaado dipp ja hernetamp. Lõkkeks imiteeritud gaasigrillil soojendati ciabattat, mille peale eelnimetatud dippe ja peenemaid hõrgutisi määrada sai. Kõigi üllatus oli aga suur, kui valmis sai must majonees, üheskoos naljatati, et nüüd oleks veel vaja rohelist ja pruuni majoneesi ning kogu camo värvi komplekt olekski koos. Meie toitlustusgrupi juht oskab meid ikka üllatada!

2020. a ei otsinud me lektorit seitsme maa ja mere tagant, sest meil on oma Kairi Baumer, kellel on väga head teadmised ja suured kogemused seoses toitlustamisega. Selle aasta hitid olid "rohelised makaronid", millele andsid värvi spinat, rohelised oad ja herned ning brokoli. Leivamäärdeks isevalmistatud sulatatud juust "Merevaik", mille üks koostisosa oli üllatus-üllatus, sooda. Magustoiduks tegime ise jäätist, mis koosnes vahukoorest ja pudingust. Ja see ei olnud veel kõik, Kairi oli eelnevalt kodus valmis teinud valiku juustusid. Kõigi üllatus oli suur, kui saime teada, et ise sulatatud ja toorjuustu, mozzarella ja mascarpone juustu ei ole sugugi keeruline ise valmistada ning hinna poolest tuleb see tunduvalt odavam kui poest osta. Olime ühiselt murdnud müüdi, et juust tuleb ainult poest, tegelikult saab sellega igaüks ka ise hakkama.

### **Side ja staabigrupi tegemised**

*Erika Kalda*

2019. aasta algas side ja staabigrupis käsuõppega Haapsalus. Õppepäeval käsitleti käsu peamisi punkte, ülesande analüüsi jm. Septembris korraldasime üle-eestilisi grupijuhi õppepäevi. Meie jaoks aitas see luua uusi kontakte teiste ringkondadega ja julgustas korraldama väljaõpet ühiselt maakaitseringkonna tasandil.

2020. aasta väljaõppe üritustes tegi korrekture viirusepuhang. Planeeritud väljaõppe lükkus märtsist oktoobrisse, mil Lihulas toimus maakaitseringkonna tasandil staabiassistendite õpe, kus käsitleti staabi töös vajalike arvutiprogrammide kasutamist.

Piirangud kontaktõppele mõjutasid positiivses mõttes erialagrupi e-õppe arendamist ning mustandina valmisid mitmed õppematerjalid, mille järgmistel aastatel kasutusse võtame.

## **Seikluspäev Kiltsi lennuväljal**

*Piret Kollo, Tallinna Paekaare lasteaia õpetaja*

Tallinna Paekaare lasteaia õpetajad veetsid ühe sportliku õpetajate päeva ürituse Läänemaal teadmisi omandades ja sportides. Üritus sai teoks Kaitseliidu Lääne maleva ning Naiskodukaitse Lääne ringkonna toetuse ja abiga. Õpetajad tutvusid vabatahtliku töö tegijatega, kes korraldasid neile militaarse seiklusraja, kus sai ennast proovile panna nii vaimselt kui ka füüsiliselt. Osad osalejad puutusid esmakordselt kokku õhupüssist laskmise ja miinivälja ületamise harjutustega. Esmaabi punktis toimetamine meeldis niivõrd, et otsustati läbiviija kutsuda Tallinna lasteaeda koolitust läbi viima kogu lasteaia personalile. Veel üheks põnevaks teemaks oli Ole valmis! äpi tutvustamine. Peaaegu kõik laadisid selle äpi ka endale ja olid üllatunud, et nii palju ja vajalikku infot on ühes kohas koos.

## **Koostöö kodutütarde ja noorkotkastega**

*Maire Kruus, kodutütarde Lääne ringkonnavanem*

Naiskodukaitse üks tegevus on töö noortega. Kodutütarde ja noorkotkaste rühmade eesotsas on päris palju tegutsemas tublisid naiskodukaitsjatest noortejuhte. Lisaks noortejuhtidele panustavad ka teiste erialagruppide liikmed päris palju oma aega kodutütarde toimetamistele. Meie suurematel retkedel, matkadel, laagrites ja õppepäevadel saame alati kindlad olla, et tühja kõhu pärast me muret tundma ei pea. Toitlustusgrupi juht Reelika Saard leiab sellele koos tublide naistega lahenduse. Lisaks aitasid naised mehitada vabariiklikul kodutütarde patrullvõistlusel Ernake 2019 ja kohalikel retkedel kontrollpunkte, mille ülesanded on hästi põnevad.

Koostegevus on ka teisesuunaline - Naiskodukaitse pakub omalt poolt palju võimalusi suurematele kodutütardele ja ka noortejuhtidele osalemiseks väljaõppel. 2020. a osalesid kodutütred 12 korral NKN baasväljaõppe moodulitel. Lisaks kaasati kodutütred Anneme au kampaania raames korraldatud linnamängu, kus noored tegid ühe tegevuspunkti, ka esmaabi punktis oli kaasatud üks kodutütar. Ka erinevatele laskevõistlustele on kodutütred kaasatud. Tänu aktiivsele suhtlemisele ja koostegemistele tuli kodutütardest NKKsse 6 liiget.

## **Soovitame julgelt, sest meie lõpetasime!**

*Anneli Kotter ja Svetlana Aug*

2019. aasta esimesel poolel viidi Kaitseliidu Lääne malevas taas läbi iga-aastane sõdurioskuste baaskursus (SOK). Reeglina on kursused toimunud Läänemaal, kuid sellel korral viidi enamus teemasid läbi Hiiumaal. Rõõm on tõdeda, et kursust alustas 10 naiskodukaitsjat ja edukalt lõpetas 8. Naiste keskmine vanus oli lõpetamise hetkel 41,75 aastat.

Seitsmel nädalavahetusel omandasid kursuslased erinevaid baasteadmisi sõdurioskustest, et tulevikus edukalt igapäevases teenistuses ja lahinguväljal hakkama saada. Viimane nädalavahetus tõi kaks olulist sündmust: laskeoskuse harjutamine ja testi sooritamine ning pärast seda suunduti otse lasketiirust rännakule. Raja nominaalne pikkus oli 47 km, kuid kujunes nii mõnelegi grupile pikemaks. Rännakul oli vaja läbida vahepunkte, kus hinnati erinevaid teoreetilisi ja praktilisi sooritusi nii individuaalselt, kui ka lahingpaarilisega. Rännakule järgnes KL Lääne maleva pealiku kindel käepigistus ja auga välja teenitud tunnistus SOKi läbimise kohta, kuum saun ja seltskondlik lõbus kokkuvõtete tegemine. Nii mõnigi valus hetk rajal muutus selle kestel hoopis lõbusaks vahejuhtumiks, mida teistega siis jagati.



Sõdurioskuste baaskursuselt saadud oskused. Foto: Anni Leiger

Naised panustasid seitsmesse väljaõppe nädalavahetusse oma vaba aja, mille nad muidu oleks võinud veeta hoopis koos perega või mingil muul moel, aga mitte ennast ületades ja väsinuna pühapäeval kodus "haavu lakkudes" ja sealjuures mõeldes, et homme on esmaspäev, miks ma seda teen?! Aga nad osalesid ja tegid seda hästi!!



Sügistorm 2020. Pilt: Kristina Kukk

# PÕLVA RINGKOND

*Esti Taal, Kristi Johanson, Kristel Pehk, Aike Meekler*

2019. aasta alguses oli Põlva ringkonnas 110 liiget. 2019. aasta lõpuks kahanes liikmete arv 109-ni. Sellega pälvisime ka tiitli “Väikseima arvuga NKK ringkond”. Seisuga 31.12.2020 on Põlva ringkonnas kokku 114 liiget. Toetajaliikmete arv suurenes 1 võrra ja neid on meil nüüd kokku neli: Anne Vasarik, Helle Ilumets, Ülar Kõrge ja Tiina Hoop.

## Uus jaoskond Põlva ringkonnas

*Kristi Johanson*

2020. aastat võib pidada eriliseks, sellest sai Põlva ringkonna jaoks märgiline aasta, sest Põlva jaoskonna liikmetest moodustati pisike uus jaoskond – Orajõe jaoskond.



*Orajõe jaoskonna asutamine. Pilt: Kristel Pehk*

Soov, vajadus või kuidas iganes seda nimetada oli meie peas juba ammu tiksunud, kuid erinevatel põhjustel oli see mõtteks jäänudki. Tõuke uue jaoskonna moodustamiseks saime aasta alguses Põlva jaoskonna juhatuse koosolekul, kus tuli taaskord jutuks jaoskonna liikmete suur arv, mis tänases kiires ühiskonnas on väga raskesti hallatav. Mõeldud-tehtud, asusime koos Kristel Pehkiga koguma enda ümber Naiskodukaitse sõpru, kes oleks nõus meiega koos selle väljakutse vastu võtma. Vajalik arv inimesi koos, sai esitatud 11 liikme allkirjaga avaldus Põlva ringkonna juhatusele, milles palusime nõusolekut uue jaoskonna moodustamiseks.

Luba saadud, kutsusime kokku uue jaoskonna üldkoosoleku, kus tuli teha nii



Visnapuu nimeline rattamatk. Pilt: Tuulike Mölder

mõnigi tähtis otsus. Kõigepealt nimi - nime valikul lähtusime eelkõige loogikast, et Põlva ringkonna kõigi jaoskondade nimed on seotud nende tegutsemispiirkondadega. Esimesena välistasime nime Põlva teine jaoskond vms, sest tahtsime päris oma nime. Lahendus tuli suhteliselt kiiresti, sest meie kaunist Põlvast lookleb läbi armas pisike jõgi nimega Orajõgi, mille kallastel ühel ja teisel pool meie liikmed tegutsevad.

Orajõe jaoskonna asutamiskuupäevaks võib lugeda 03.03.2020. Meie hulgas on väga erineva taustaga inimesi – on endisi kodutütred, on noortejuhte, on sportlasi, on erineva juhtimiskogemusega juhte, on meditsiinitöötajaid, kokandushuvilisi jne. Ühesõnaga oleme meeskond, mille liikmed täiendavad teineteist – koos suudame toime tulla mistahes väljakutsetega.

### **Evakuatsioonirühma moodustamisest**

*Kristel Pehk*

2020. aasta alguses hakati Põlva ringkonnas tõsisemalt tegelema evakuatsioonirühma moodustamisega. Vabatahtlikult võttis rühma ülema kohustused vastu Kristel Pehk. Esimese üleskutse peale soovis evakuatsioonirühmaga liituda alla 10 naise. Aasta alguses käidi koos ka esimesel evakuatsioonialasel õppepäeval Viljandis, kus saadi esmane ettekujutus sellest, mis asi see evakuatsioon on. Suvel kodutütarde ja noorkotkaste laagri raames toimus Põlva ringkonna esimene õppus, kus sai harjutada reguleerimise ja registreerimise osa. Peale kõikide liikmete seas läbiviidud auditit sai evakuatsioonirühm liikmeid juurde. Paika on saanud erinevate rühmade pealikud. Kuigi praegu on ettenähtud koosseisust puudu veel umbes pooled, on minu arvates siiski hea algus tehtud ja vaadatakse positiivselt tulevikku.

### **Põlva ringkond sai uued juhid**

Aastal 2020 toimus Põlva ringkonnas juhtide vahetus. Senine esinaine Esti Taal juhtis ringkonda kokku üheksa aastat, aseesinaine kohustusi täitis viimased kolm aastat Tuuli Kotov.





*Esinaise ölaräti üleandmine. Pilt: Lisete Žvirblis*

Nii esinase kui ka aseesinase valimistel seati üles kaks kandidaati. Uueks Põlva ringkonna esinaiseks valiti Kersti Kõrge ning aseesinaiseks Kristel Pehk. Mõlemad naised on väga aktiivsed ja panustanud palju nii oma jaoskondade kui ka ringkonna tegevusse. Ringkonna esinaisenena lubas Kersti eelkõige keskenduda liikmeskonnaga seotud asjadele ja Kristel lubas olla esinaisele tugevaks toeks ja heaks nõuandjaks.

### **Traditsioonid, traditsioonid**

Koos Põlvamaa Omavalitsuste Liidu ja Kodutütarde Põlvamaa ringkonnaga valisime jätkuvalt Põlvamaa Aasta Ema ja Põlvamaa Aasta Isa. 2019. a valitud Põlvamaa Aasta Ema kuulutati välja Põlvamaa lasteaedade finaalkontserdil ja selleks osutus kunstnik Epp Margna.

2020. a oli Põlvamaa Aasta Isa valimise kord ja esimest korda seisime dilemma ees, sest ei suutnud seda üht ja ainust välja valida. Ja nii otsustati, et kuna Põlvamaal valitakse Aasta Isa nuginii üle aasta, siis las olla üks isa kummagi aasta kohta. Tiitli väärilisteks osutusid Meelis Vahtramäe ja Riho Luht.

“Triatlon meie moodi”- enne ürituse toimumist oleme alati evelil, et mida Kristi ja Jaanika sel korral meile põnevat on välja mõelnud. Viimasel korral oli üks osa triatlonist rongisõit koos lisaülesandega endale ise istekoht leida.

Jätkuvalt kütab kirgi ringkonnas Aasta naiskodukaitsja valimine. Valituks osutunud liikmed esitatakse ka Aasta naiskodukaitsja üle-eestilise konkursi nominentideks. 2019. a oli selleks Kersti Kõrge ja 2020. a Kristel Pehk.

### **H. Visnapuu nimeline jalgrattamatk**

Traditsiooniline iga-aastaselt Kanepis toimuv taasiseseisvumispäeva jalgrattamatk toimub nüüd alates 2019. aastast meie auliikme Helmi Visnapuu mälestuseks temanimelise matkana. Aastal 2019. viis matk meid Pokumaale, kus tegime väikse peatuse: tutvusime Pokukojaga, võtsime kehakinnitust ning tegime laastumaale. Aastal 2020 ühines matkalistega ka Helmi poeg Raivo, kes viis matkalisi tutvuma oma lapsepõlvkoduga. Sealne uus pererahvas oli ootamatute külaliste vastu väga lahke. Matka pikkus tuli ca 22 km ja selle käigus külastati ka Erastvere raamatukogu-külakeskuses fotonäitust, kus olid üleval endisaegsete naisliikumise tegelaste pildid. Matk lõppes Kanepi seltsimajas, kus matkalisi võeti vastu kuuma supi ja sooja südamega.

### **NKK Tetrise väljakutse Põlvamaal e.”Pörsas kotis”**

Nimelt võttis Aike Meekler avalike suhete grupi nimel vastu väljakutse, mille ülesande saime alles hiljem teada, aga seda põnevam oli seda teostada. Meie ring-



*Kultuurigrupi tegemised. Pilt: Aike Meekler*

kond tõmbas endale loosiga moodustada kultuurigrupist pilt, mis pidi kindlalt olema ülevalt vaates pildistatud ja mis pidi kujutama selle grupi tegemisi. Ja välja tuli selline tore asi!



*Öös on asju. Pilt: Lisete Žvirblis*

## Mälumäng

Kanepi jaoskonna naistele meeldib ennast erinevates asjades proovile panna ning seetõttu sündis 2019. aasta sügisel otsus võistkond välja panna ka Kanepi valla mälumängu turniirile. Turniir toimus ajavahemikus oktoober 2019 - mai 2020, kokku peeti seitse etappi. Kui alguses ei saanud me vedama, siis mida lõpu poole, seda paremaks seis läks ning lõpuks õnnestuski naiskodukaitsjatel saavutada turniiri üldvõit ülejäänud kuue võistkonna ees. Võidukasse võistkonda kuulusid Kersti Kõrge, Aike Meekler ja Tuulike Mölder, varumängijatena said ühel etapil kaasa lüüa ka Merike Klemmer ja Kaili Mertsina.

## Malelahingud Soodomal

NKK Kanepi jaoskonnal on oma salarelv - perekond Kõrge, kes on toonud Põlva malevale medaleid nii Kaitseliidu meistrivõistlustelt kui ka rahvusvahelistelt malevõistlustelt Leedus. Ega siis sellist ressursi ei saa kasutamata jätta ja nii toimuvadki Kanepi jaoskonna poolt läbiviidavad maleõpped juba mitu aastat järjest Soodoma külakeskuses. Õppida saavad kõik, nii noored kui vanad, olenemata tasemest.



*Maleõppe Soodomal. Pilt: Aike Meekler*

## Suurimad väljakutsed ringkonnale

Aasta 2019 algas meie jaoks toitlustusgrupijuhhi üleskutsega: “Kas võtame vastu Põlvamaa laulu- ja tantsupeoliste toitlustamise?” Esmakordselt meie ajaloos oli vaja toitlustada korraga 1700 pidulist. Ja toimuski meie jaoks enneolematu pudru-*challenge* – valmis ülimaltsev mulgipuder, mille eest saime kiidusõnu sööjatelt. Nii, et miski pole võimatu, ka meie väikene ringkond saab suurte asjadega hakkama.

Peaaegu kuu hiljem oli meie ringkonna korraldada NKK spordivõistlus, mis seekord toimus Mammaste Tervisespordikeskuses. Korraldajate Jaanika Mihelsoni ja Kristi Johansonini sõnul tuli kahel päeval naistel rinda pista spordialadega, mis suuremal või vähemal määral on nende endi või nende perede harrastustega seotud. Proovile pandi nii vastupidavus, meeskonnatööoskus, stressitaluvus, kohanemisvõime kui puhas füüsis. Kohe peale avatseremooniast starditi maalilise maastikuga terviseradadele. Tegu oli ööorienteerumisega “Öös on asju”, kus lisaks orienteerumisoskusele tuli võistkondadel lahendada erinevaid ülesandeid. Teise päeva hommikusöögi järel toimusid võistlused paralleelselt – kavast olid india kauguslöögid ja meeskonnatöö proovikivi - maja konstrueerimine. Nagu meile kohane, siis ei puudunud ka võistluskavast laskesprint, mille tegi keeruliseks hii-gelsuurte ketsidega jooksudistants enne laskealale jõudmist. Samal ajal laskesprindiga tuli võistkondadel end proovile panna veidi teistmoodi teatevõistlusel, sest ülesandeid tuli sooritada mäe nõlval. Peale kosutavat lõunasööki sai stardi-paugu kõige enam kirgi kütnud võistlus - “Tõukan Lõpuni”. Tegu oli tõukeratasprindiga, kus igal võistkonnaliikmel tuli läbida vahelduva maastikuga 1 km pikune rada – oli kukkumisi, oli ülevoolavaid emotsioone, oli eneseületamisi!

Võistlejate tagasiside tõi taas naeratuse näole ja väsimus oli kui käega pühitud – ME SAIME PÄRISILT HAKKAMA!

Aastal 2020 oli kõige suuremaks väljakutseks meie ringkonnale vabariikliku esmaabi erialavõistluse korraldamine. Võistluste peakorraldaja Jaanika Miheloni sõnul oli ettevalmistusperiood COVID-19 tõttu üsna pingeline, sest pikalt polnud ju teada, kas võistlust ikka saab korraldada. Õnneks laabus kõik hästi ning võistlus toimus. Loomulikult tehti kõik vastavalt nõuetele – igas võistluspunktis olid võistlejatele tagatud maskid ning desinfitseerimisvahendid. Kokku oli võistlustules 14 võistkonda. Ülesanded olid eriuimelised ning andsid võimaluse praktiliselt kõiki oma esmaabi teadmisi rakendada. Üheks olulisemaks võistluse õnnestumise teguriks oli kindlasti ka väga heade “kannatajate” panus, kes elasid oma rolli suurepäraselt sisse. Vaieldamatuks lemmikuks osutus situatsioon “Sünnitaja metsas”. Veel mainiti ära pimesi lahingesmaabi andmine ning situatsioon “Purjus metsamehed”. Viimase olukorra kannatanute rollimäng oli niivõrd hea, et võistlejatel oli adrenaliinitase veel pikka aega üleval.



*Sünnitaja metsas. Pilt: Aike Meekler*

### **HOTSPOT 2019 ja kriis**

Põlva ringkonna jaoks algas nii-öelda kriisiaeg juba oktoobris 2019, kui 17. kuupäeval toimus Koidula raudteejaamas Politsei ja Piirivalveameti poolt korraldatud kriisireguleerimise harjutusõppus HOTSPOT 2019. Meie korraldada oli kogu meeskonna toitlustamine ja see oli päris suur väljakutse, täpselt kella pealt ja nii palju inimesi korraga - see kõik toimus mitmes vahetuses ja päeva lõpuks olime üpris väsinud, aga õnnelikud.

2020 kevadel eriolukorra ajal olid meie naised koos maleva kaitseliitlastega mehitamas ajutisi piiripunkte Valgamaal, käisime ka Häirekeskuses abiks 1247 telefonile vastamas.



*Kriisireguleerimise harjutusõppus  
HOTSPOT Koidulas. Pilt: Kristel Pehk*

## **Anname au**

2019. a toimus Anname au kampaania raames Põlva maleva vabatahtlike kaitseliitlaste eestvedamisel ja naiskodukaitsjate kaasamisel suurejooneline Veteranipäev Põlva linna keskväljakul.

Ettevõtmise eesmärgiks oli väärtustada ja tunnustada Põlvamaal elavaid veterane, kes on käinud välismissioonidel. Päeval oli keskväljakul kõigile uudistamiseks sõjatehnika-, mootorrataste ja USA busside näitus, demonstreeriti vabavõitlust, oma võimekust näitasid jõustruktuurid. Veteranide toetuseks toimus ka Sinilillejooks, mis seekord ei olnud just eriti rahvarohke, aga selle eest oli väljakutäis rahvast õhtul kaasa

elamas Põlva maleva meeskoori “Digilaik” esinemisele ja ansambli “Metsatõll” ei tahtud kuidagi lavalt ära lasta. Pealtvaatajate sõnul oli see võimas elamus.

Kaitseliitlase Jaano Mägi initsiatiivil on meie naiskodukaitsjad kaasatud väga huvitavasse projekti, mis on toimunud juba kahel aastal ja kindlasti muutub traditsiooniks - riigilippude kinkimine. See toimub koostöös kohalike omavalitsustega ning lipud antakse üle 23. veebruaril. Kui 2019. a said kingituse omanikeks erinevates Põlvamaa küldes elavad lasterikkad pered, siis 2020. a osutusid valituteks vabatahtlikud, kas siis politseinikud või päästjad. Iga perekond sai nii-öelda täis-



*Lippude kinkimine vabatahtlikele. Foto: Ülle Harju (Lõunaleht)*

komplekti ehk siis riigilipu, lipuvarda ja majakinnituse. Ettevõtmisse kaasatud naiskodukaitsjad panid igas peres lauale suure kringli, millega kaitseliitlaste ettevõtmist toetas AS Lõuna Pagarid.

Samuti oli meil au olla kohal sinililledega Põlva raudteejaamas, kuhu 8. aprillil 2019 saabus "Wabaduse teekonna" raames kohale soomusrong "Wabadus".

# PÄRNUMAA RINGKOND

*Maret Kommer, Ivi Korju, Ly Mäemurd, Sirli Pedassaar-Annast, Karme Tammist, Karmen Vesselov*

Naiskodukaitse Pärnumaa ringkonnas oli 2021. aasta 1. jaanuari seisuga 120 liiget. Ringkonna moodustavad Pärnu, Ülejõe, Saarde ja Vändra jaoskonnad.

2020. aastal valiti ringkonna esinaiseks Anneli Pesti, kes võttis ameti üle ringkonda kolm aastat vedanud Karmen Vesselovilt. Aaseisaine on Anneli Rabbi, juhatusse kuuluvad Maie Pitsal, Eve Retpap ja Ivi Korju. Instruktorina annab oma igapäevase panuse ringkonna toimimisse Karme Tammist.

2019. a valiti Pärnumaa aasta naiskodukaitsjaks Eve Retpap, 2020. sai selle tunnustuse Margit Nõmtak. Nii Eve kui ka Margiti kodujaoskond on Saarde.

2019. aasta algas Pärnumaa ringkonnale, nagu ikka, jaanuarikuisel Ekströmi marsil osalemisega.

Veebruaris sai uue juhi Saarde jaoskond, kus esinaise kingadesse astus Sirli Pedassaar-Annast.

Pärnu jaoskonna veebruarikuisel üldkoosolekul anti jaoskonna esinaisele Ave Rallmannile pikaajalise eeskujuliku töö eest üle Naiskodukaitse Liiliaristi IV klassi



*Anneli Pesti võttis esinaisalindi ja -kohustused üle seniselt ringkonna esinaisal Karmen Vesselovilt. Pilt: Eve Retpap*



*Mis jääb sokkide ja sookolli vahele? Naiskodukaitse organisatsiooni ja tegevuste tutvustamine Pärnus, Port Artur 2 kaubanduskeskuses. Pilt: Liina Toome*



*Ohutushoiu kursusel harjutati enesekaiste võtteid. Tegevus käis läbi rõõmu ja lusti. Pilt: Maret Kommer*

teenetemedal.

7. märtsil toimus Pärnus Port Artur 2 kaubanduskeskuses suur NKK tutvustamisüritus "Mis jääb sokkide ja sookolli vahele". Erinevate huvide, oskuste ja kogemustega naised kõigist jaoskondadest rääkisid kogukonnale, kes on naiskodukaitsjad tegelikult ja näitasid kohapeal sedagi, kui mitmekülgne võib olla naiskodukaitsjana veedetud aeg. Eks kaugelt vaadates kipub pilt meist jääma ju veidi ühe-, õigemini kahekülgseks: marsime ilusat pidulikku

vormi kandes paraadidel ja vahepeal jagame soovijaile suurest katlast enda keedetud suppi. See õhtupoolik aga andis naiskodukaitsjate tegevusest hoopis laiema pildi. Oma eriala nippe avaldasid nii välikokad, kes on võitnud kaks viimast üle-eestilist tootlustusvõistlust kui ka noortehid, kelle käe läbi tekkis kaubakeskuse fuajeesse harjutusrada ehk "miiniväli". Ülejõe jaoskond tõi ettevõtmisse sõdurielu hõngu ning jagas metsas ellujäämise saladusi, tutvustades ka militaarvõistlusi ja igapäevast terviseedendust. Avalike suhete meeskond, kes on alati valmis hüüdma "Ole valmis!", jagas ohutusalast nõu. Uudistajail oli haruldane võimalus tutvuda staabiassistendi tööga, mis kätkeb endas rohkelt põnevust ja saladusi. Esmakordselt tutvustati avalikkusele evakuaatsioonirühma vajadusi ja eesmärgi, huvitava õhtupooliku järel liitus NKKga mitu naist, keda kõnetaski enim peagi loodav rühm.

Aprillil kui veteranikuu algas kohtumisõhtuga Endla teatrikohvikus, kuhu oli teabeohvitseri töö eripäradest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel tulnud rääkima Liibanoni missiooni veteran, leitnant Taavi Laasik. 6. aprillil Pärnus peetud perepäeval sai stardi Anname au kampaania ja toimus traditsiooniline Sinilille-



*Naiskodukaitsjad osalesid Kaitseliidu üleelamiskursusel, kus tuli hakkama saada nappide vahenditega. Pilt: Karmen Vesselov*



jooks. Lapsed võtsid mõõtu Sinilillekese jooksul.

12. aprillil Väike-Maarjas toimunud esimesel NKK juhtide öörännakul osalesid Pärnumaa ringkonnast Pärnu jaoskonna esinaine Ave Rallmann ja aseesinaine Margit Veltson ning Ülejõe jaoskonna juhatuse liige Marje Arumäe. 27 kilomeetrit, hõõruvad saapad ning kontrollaeg kuus ja pool tundi ei niitnud vapraid naisi jalust, alustati kaheksandana ja sama numbri all ka lõpetati.

Õppustele pühendatud osa 2019. aasta tegemistes kannab alapealkirja "Pärnumaa ringkond alustas kevadet baasväljaõpetega". NKK kodulehel 15. aprillil avaldatud samanimelises loos kirjutab autor Geili Pais: "BVÕ koolituste hooaeg avati 23. märtsil Pärnumaa NKK-s organisatsiooniõpetusega. Lisaks naiskodukaitsjatele tulid uusi teadmisi omandama ka kodutütred, kel naiskodukaitsjatega liitumine juba silmapiiril terendab.

Kuigi organisatsiooniõpetuse sisu on võrreldav eelmiste aastatega, siis vormiliselt oli koolituse ülesehitus sel korral uus. Senini on peamine info antud edasi kahepäevase kontaktõppe raames, kuid käesoleval aastal rakendatakse vastavalt uuele õppekavale ka e-õppe meetodeid. See tähendab, et kõigile osalejatele saadeti aegsasti ette info, kuidas leida ja läbida iseseisvalt e-õppe moodul Eesti kaitseväe e-õppe portaalis ILIAS ning see oli ka eelduseks kontaktõppele pääsemiseks. Kuigi e-õppe rakendamine on alles algusjärgus, oli kõnealune moodul väga selgelt ja ülevaatlikult koostatud ning kõigil oli võimalik just enda vajadustest ja võimalustest lähtuvalt uut materjali omandada."

6. aprillil järgnes kahepäevane esmaabikoolitus ja juba aprilli lõpus välitoitlustuse BVÕ.

Maikuu käisid avalike suhete grupi liikmed õppe- ja kultuurireisil Tallinnas, kus külastati kirjastust Koolibri ja saadi tuttavaks ühe hea ja hariva raamatu pika ning keerulise sünniprotsessiga, langetati austuse märgiks pea kommunismiohvrite memoriaali juures ning mõlgutati mõtteid Maarjamäe lossi püsinäitusel "Minu vaba riik".

Tähtsat versteposti oma teel kohtas ringkonna auliige Ella Raudsepp, kes tähistas 12. mail saja aasta juubelit.

19. mail oldi, nagu juba tavaks saanud, väljas Saarde kaitsepäeval, mis seekord oli pühendatud Naiskodukaitsjatele. Võidupühal toimetati Uulus maakaitsepäeval, kus võidutule tõi kodumaakonda tubli sportija Marje Arumäe. Juunikuisel Kilingi-Nõmme gümnaasiumi ohutusolümpial said lapsed Ole valmis! rakenduse toel panna NKK kontrollpunktis kokku paki nädalaste kriisivarudega, 9. juunil oli ringkonna esindus kohal Pärnu-Jaagupi puhk pillipäeval. 10. august aga leidis naiskodukaitsjad juba Vändrast, kus toimus suur Kaitseinglite perepäev.



Ringkonna auliige Ella Raudsepp tähistas oma sajandat sünnipäeva. Pilt: pr Raudsepa erakogu



*Kaitseinglite perepäev Vändras. Pilt: Karmen Vesselov*

Pärnumaa ringkonna taasasutamisest möödunud 26 aastat tähistati seekord 10. juunil Tihemetsas. Pidulikul koosviibimisel jagati tunnustusi ja oma töotuse andsid neli vastset naiskodukaitsjat. Ülejõe jaoskonna esinaine Jana Ots ütles oma pidupäevakõnes, et on hea töötada sellises õhkkonnas, kus koostöö sujub ja pinged on maandatud, tunnustades nende sõnadega esinaist Karmen Vesselovi ja kõiki kaaslasi. Jana sõnul on riigikaitse iga kodaniku kohus ja naiskodukaitsjale on enesestmõistetav, et organisatsioonile pühendatakse oma vaba aega. Lisaks õppustel osalemisele ning elanikkonna koolitamisele on oluline olla nähtav, mistõttu on rõõm tõdeda, et jaoskonnad ja erialagrupid toimetavad tublilt nii organisatsiooni sees kui ka väljaspool. Saarde jaoskond, olles küll pisike, on väga tubli



*Vända jaoskonna loomine. Pilt: Karmen Vesselov*

kodutütarde ja noorkotkaste NKK tegevusse kaasamises, Ülejõe jaoskond aga toimetab usinasti metsas. Pärnu jaoskonda jagub tegutsema nii tuppa kui metsa.

Augustis said juhid kokku planeerimislaagris ja panid paberile 2020. aasta tegevuskava.

Vändra kandi tegusad naised löid 10. oktoobril oma jaoskonna, üheksa naise jaoks kümnest tähendas see ka organisatsiooniga liitumist. Naiskodukaitsesse astumine oli kõigi jaoks kaalutud samm, sest riigikaitsesse panustamisele oldi mõeldud juba ammu. Oma jaoskonnaga saavad värsked naiskodukaitsjad nüüd maailma muuta oma kodukandis, ka on üheskoos Pärnusse sõitmine tüki maad toredam tegevus. Jaoskonna esinaiseks valiti Karin Madisson, aseesinaiseks Aire Retsnik. Juhatuse liikmetena töötavad Laura Oisalu, Leiu Lepik ja Airin Laasma, asendusliige on Pille Lehtemaa.

Novembrist kujunes evakuatsioonikuu, mis algas Pärnus evakuatsioonirühma koolituse ja lauaõppusega, punkti sai aga suurõppusega Orkaan Vändras.

Sirli Pedassaar-Annast: "Tegijal juhtub" sobib hästi kirjeldama Vändra Gümnaasiumis toimunud evakuatsiooniõppust.



Politse- ja Piirivalveameti, Kaitseliidu ja NKK evakuatsioonirühma osalusel mängiti läbi nii rühmale kutse saatmine, evakuatsioonipunkti loomine kui ka koostöö organisatsioonide vahel. Kuna igal õppusel on võimalus, et mingid asjad ei suju, siis nii läks ka meil: eesmärkidest täitsime edukalt poole, harjutamist vajavad veel rühma kokku kutsumine ja evakuatsioonipunktis täpsete rollide jaotamine naiskodukaitsjate ning PPA vahel. Hea kogemuse saime võimalusest saata oma inimene PPA staapi jälgijaks ja sidemeheks."

Evakuatsioonirühma juht Agnes Tambet ja Sirli Pedassaar-Annast osalesid 2020. aasta veebruaris ka Lääne maakaitseringkonna evakuatsiooniõppusel Kuressaares, õppuse eesmärgiks evakuatsioonipunkti loomine ja käivitamine.

Detsembris käidi külas ringkonna auliikmetel, kes kõik said kingiks vastse teose "100 aastat Kaitseliitu Pärnumaal".

Tähtpäevadel käivad naiskodukaitsjad ringkonna auliikmetel külas. Fotodel ringkonna raudvara Maie Pitsal koos instruktor Karme Tammistiga külastamas Elfriede Laidveed, Tiina Helju Soomäge ja Ingrid Sõpra. Pildid: Karmen Vesselov

Covid-19 ja kevadine eriolukord vajasid ka meie ringkonnale oma pitseri, luues rohkelt väljakutseid ja pannes eesmärgi ümber hindama ning planeeritud tegevusi kui mitte katkes-



*Politseinik Piret Dreimann selgitab naiskodukaitsjatele, kuidas evakueeritavaid registreeritakse. Pilt: Maret Kommer*

tama, siis asju leidlikul viisil ja turvaliselt hoopis teistmoodi tegema. Edasi lükkusid baasväljaõppe moodulid, ka Sinilillekampaania kolis inimeste hulgast internetti ja sai seal hästi hakkama, võttes näiteks ringkonna Facebooki lehel piktogrammidest koosneva Sinilillemängu kuju.

Eesliinil töötajatele ulatasid oma hindamatu abikäe testimispunktides töötanud Sirli Pedassaar-Annast, Helve Pulk, Kaidi Suviste ja Siret Tammekänd, infotelefonil 1247 panustasid kriisi lahendamisse Ave Rallmann, Siret Tammekänd ja Laura Oisalu. Et naised tegid oma

tööd hästi, sellest räägivad sügisel ringkonna aastapäeval saadud tunnustused ja teadmine, et kriisi lõppedes sai ühest meie vabatahtlikust Häirekeskuse töötaja.

Töö kõige raskemaks momendiks võis nimetada inimeste emotsioonidega tegelemist – paljud olid segaduses, aeti segamini testimisele tulemise aegu, inimesi valdas hirm, teadmatus, olukord oli senitundmatu. Selline stressiseisund võimendab emotsioone. Õnneks oli abiks vastav eelnev ettevalmistus ja südamepõhjust tulev soov ligimesi aidata. Kõik, kes testimispunktides toimetasid, teadsid täpselt, kuidas tegutseda, olid sooja hingega ja üksteisele toeaks.

Maikuu Läänemaal toimunud laskevõistlusel osalesid Ingrid Eha, Jana Ots, Maret Kaljulaid ja Ivi Korju, taustajõuks instruktor Karne Tammist.

Pärnumaa ringkond ja Sakala ringkond on ikka hästi läbi saanud, mistap pole ime, et sakalaste korraldatud NKK koormusmatkal oli kohal ka Pärnumaa esindus, et panna kahel kesksuvisel päeval Viljandi valla maastikul raba ja rägastikku läbivat matkateed mõõtes proovile kogu oma visadus ja tahtejõud. Pärnumaa võistkonna naised Aita-Liis Torrim, Pille Kullamä, Helen Elbing ja Maret Kaljulaid Ülejõe jaoskonnast. kõndisid juhendaja Jana Otsa hoole ja toetuse all maha pea 75 kilomeetrit, läbisid 12 kontrollpunkti ja vastutegevuse ning tulid kogemuse võrra tugevamana koju tagasi.

Nagu 2019, oli ka 2020 Pärnumaa ringkonnas suurte numbrite aasta – 11. augustil tähistas oma saja aasta juubelit ringkonna auliige Elfriede Laidvee.



*Pärnumaa ringkonna naised panustasid vabatahtlikena kriisiinfotelefoni 1247 töösse. Pilt: Maret Kommer*

Ka suvi oli Pärnumaa ringkonna jaoks eriline ning teistmoodi. Varasemalt sügisel või kevadel toimunud esmaabi baasväljaõppe toimus seekord augusti alguses ja esmakordselt väljaspool Pärnut. Väandra jaoskonna poolt õppetegevuseks organiseeritud Väandra gümnaasiumi territoorium, suur koolitusmeeskond, ilus ilm ja uuendatud õppekava võimaldasid situatsioonõpet läbi viia nii, et kõikideks tegevusteks oli piisavalt ruumi nii majas sees kui majast väljas.

Augustis käidi ühiselt ekskursioonil Lõuna-Eestis ning Jana Ots, Ivi Korju, Ingrid Eha ja Pille Kullamä osalesid Kaitseliidu laskelaagris, kus kahel päeval harjutati lahingrelvast AK-4 laskmist.

Kui Naiskodukaitse 5. septembril Vastseliina piiskopilinnuses oma 93. aastapäeva tähistas, anti Pärnumaa naiskodukaitsjatele Maret Kommerile ja Tiina Aluste-Bärilinile pidulikult üle Naiskodukaitse pronksikarva staažimärgid. Nii Maret kui ka Tiina on olnud Naiskodukaitsega seotud organisatsiooni taasloomisest alates.

2. novembril Pärnumaal toimunud suurel operatiivteenistuste koostööõppusel osales ka NKK Vändra jaoskond. Legendi järgi oli toimunud kolme sõiduki kokkupõrge ja viga saanud rohkem kui kümme inimest. Septembris grimmi- ja simulatsioonikoolituse läbinud said nüüd rollimängijaid ette valmistades tõsise praktika, ent õppureid ei jäetud loomulikult omapäi ja koolitajad oli abiks nii nõu kui jõuga. Kui grimmi alla saanud mängijad sündmuskohale viidi, tuli ka naistel endil mõnes katusele või külili sõidetud autos koht sisse võtta ja rolli sisse minna. Koostööõppus andis väärt kogemuse ja ettekujutuse sellest, kuidas tegutsevad sündmusel kiirabi meedikud ja liigutavad kannatanuid päästjaid ning tehakse koostööd PPA lennusalgaga.

Sügisesse jagus veelgi koolitusi. Karme Tammist, Maret Kommer ja Ivi Korju osalesid oktoobris üleriigilisel kahepäevasel avalike suhete kursusel, novembrisse mahtus aga killuke evakuatsiooni, mis realiseerus rühma juhtide ühepäevase koolituse näol Järva-Jaanis. Seal käisid targemaks saamas Sirli Pedassaar-Annast ja Ly Mäemurd.



Pärnumaa ringkonna taastamise 26. aastapäeva tähistati Tihemetsas Kikepera malevkonna majas. See maja on sageli ka Saarde jaoskonna kasutuses.

# RAPLA RINGKOND

*Nele Pernits*

Kui keegi küsiks Naiskodukaitse Rapla ringkonnalt tema käekäigu kohta aastatel 2019 ja 2020, oleks vastus ilmselt, et läheb kah. See võiks siis tähendada, et kõik on enamvähem joonel ja stabiilne, aga uusi algatusi ja energiat võiks rohkem olla.

Üheks õnnelikuks juhuseks ja ootamatuks saavutuseks aastal 2020 Rapla ringkonnas tulebki kohe kindlasti pidada seda, et 31. detsembri õhtuks oli ringkonna liikmete arv ei enam ega vähem kui täpselt 145. See kauapüütud liikmete arv sai täis tänu uue jaoskonna, mis koosnes ainult värsketest liikmetest, loomisele.

3. detsembril 2020 ilmus Naiskodukaitse esinaine käskkiri, millega sai loodud Rapla ringkonda uus jaoskond nimega Taastulijad. Jaoskonna asutamiskoosolek toimus tegelikult juba 22. novembril ja hoopis Harjumaal, sest uue jaoskonna näol on tegemist ka Rapla ringkonna esimese mitte-territoriaalse allüksusega. Liikmed on laiali üle kogu Raplamaa ja neid jagub ka teistesse maakondadesse ning isegi välismaale. Taastulijate jaoskonna loomislugu on pea aasta aega pikk ja võib julgelt öelda, et tegu on kaua tehtud ja vabatahtlikust initsiatiivist sündinud kaunikega. Ei olnud seda üheski aastakäsus sees ja ei nähtud seda aasta varem veel uneski, et selline jaoskond võiks sündida.

Kõik sai alguse sellest, et 2020. aasta algul kutsuti maleva ajaloo raamatu jaoks mälestuste kogumiseks kokku Rapla ringkonna endised esinaised, kellest mitmed ei olnudki enam Naiskodukaitse liikmed. Kohtumine oli igati meeleolukas ja meenutusterohke ning mis peamine, vana arm ei roosteta, ja ringkonna päris esimesel esinaisal Lea Sulaojal (endine Leopard) tuli sära silma ja ta otsustas Naiskodukaitsega taasliituda.



*Taastulijad Naiskodukaitse roosipeenra juures Alus 06.08.2020. Fotol vasakult Malle Kuldma, Riina Siimar, Katrin Luks, Ave Mändla, Ulvi Klemmer, Lea Sulaoja, Kadri Tiivas. Pilt: Reelika Rohuste*

Kuna Lea on vägev naine, siis ei olnudki tal plaanis üksi tagasi tulla, vaid ta otsis üles ka oma kaaslased, kellega koos 1990ndate algul Rapla ringkond üles ehitati ja kutsus nemad ka Naiskodukaitsega taasliituma. Kambaga ühisel jõul leitigi pea kõik kunagised kamaadid üles ja enamik neist oleks seda kutset justkui ammu oodanud. Nii sündiski Taastulijate jaoskond, millel on kümme asutajaliiget ning plaanis on liikmeid ikka juurde võtta ka nende seast, kes pole varem naiskodukaitsejad olnud.

Rapla ringkond on ikka selline keskmisest



*Tänased taastulijad. Naiskodukaitsjatest turvateenistus tantsupeol Kalevi staadionil 02.07.1994. Taga vasakult: Ille Luks, Sirly Seppel, Liia Loo, Riina Siimar, Lemmi Võrahanso, Ulvi Klemmer, Anita Satsi. Ees vasakult: Katrin Luks (end Väli), Lea Sulaoja (end Leopard), Kadri Tiivas (end Kruusimägi). Pilt Lemmi Võrahanso kogust.*

sõjalisem olnud ja nüüd tundub, et sellesuunaline huvi on naiskodukaitsjate hulgas veelgi kasvav.

2019. aasta oli eriline päris kindlasti selle poolest, et tervelt 9 naiskodukaitsjat lõpetas Rapla malevas SOKi. See SOKil käimine on nagu lumepall, et kui mõned naiskodukaitsjad käivad, siis nad räägivad sellest nii palju ja nii vaimustunult teistele naiskodukaitsjatele, et järgmisel korral on jälle suurem hulk naisi SOKile minemas. Tuleb tõdeda, et ilma naiskodukaitsjatest osalejateta malev hetkel SOKi jaoks vajalikku kriitilist osalejate massi kokku ei saagi.

2020. a oli Rapla ringkond Naiskodukaitsjate koormusmatkal esindatud tervelt kolme võistkonnaga. Sellist imet pole ammu juhtunud, et mõni ringkond üldse saaks koormusmatkale korraga kolm võistkonda välja panna ja kohe kindlasti ei ole Rapla ringkonnal iial sellist suurt esindatust olnud. Vaatamata sellele, et täpselt pooled Rapla võistlejatest olid Koormusmatkal esimest korda, jõudsid finišisse kõik võistkonnad ja ükski liige ei katkestanud. Rapla ringkonnal on põhjust väga uhke olla. Asjaolu, et üks võistkondadest võitis ka hõbedase koha, on veel tõeliselt kirsiks tordil. Hõbedasse naiskonda kuulusid Reelika Rohuste, Maire-Anu-Liis Oidsalu, Kersti Ojamets ja Kaidi Kauffeldt.

Koormusmatk on füüsiliselt ja vaimselt raske, oled sa seal siis varem käinud või mitte. See on eneseületus, milleks sa ei teagi end võimeline olevat, kuni pole proovinud. Ka meie võistlejatel tuli taluda nii väänatud jalgu, väga vigastatud põlve, oksaga kohtumisest vesistavat silma ja muret kadunud telefoni pärast (mis õnneks



*Kolm Rapla ringkonna võistkonda minemas NKK koormusmatkale augustis 2020*

peale võistlust siiski üles leiti). Siiski on kõik tahtmist täis, et ikka uuesti ja uuesti koormusmatkale minna ning seetõttu ongi Rapla ringkonnas plaani pidama hakatud, et tuleb enne üle-eestilist koormusmatka maha pidada üks oma ringkonna sisene mõõduvõtmine, mille auhinnaks on pääs Koormusmatkale.

Esmakordselt toimus 2020. aasta septembris HRT ühisõppus Pahklas ehk lahti seletatult oli tegu Harju, Rapla ja Tallinna ringkondade staabiassistentide õppusega, mida korraldas Rapla ringkonna side ja staabi erialagrupp ning mis seetõttu sai eriliselt militaarne. Terve hulk osalejaid, uuematel staabiassistentidel selja taga vaid loetud tunnid teooriaõpet, vanematel juba aastatepikkune kogemus, said põneva ja mitmeplaanilise õppuse osaliseks. Vähese ajaraami sisse oli sel nädalavahetusel surutud palju uut infot ja koostööolukordi, kus kogenumad aitasid algajaid reele. Võtmesõnadena võib välja tuua REP-id, kodeerimine ja dekodeerimine, lahinguolukord, unepuudus, sidetraadi vedamine, ikka unepuudus, eneseanalüüs, tagasiside ja kõik otsast peale uuesti.

“Minu jaoks oli see esimene kord metsas käia ja tegelikult ka laiguline vorm selga ajada. Ei saagi aru, kuidas ma esimesed kolm aastat olen saanud sellest ära nihverdada! Nüüd jõudis kohale, mis naiskodukaitsjaks olemine päriselt on! Uus dimensioon või nii. Mõtlen nüüd selle uue dimensiooni üle natuke ja enda üle selles uues dimensioonis,” võttis õppuse kokku Rapla ringkonna liige Liina Karotamm.

Militaarsuse kasvu ringkonnas ja tõmmet metsa poole näitab kas või see, et jaoskonnad on hakanud tegema oma metsalaagreid, kus pannakse rõhku nii metsaoskustele, kui ka jaoskonna ühtsustunnet kasvatavatele tegevustele. Näiteks korraldas Märjamaa jaoskond metsalaagri nii 2019. kui 2020. a ja laagrites tegeleti lisaks



elementaarsetele laagrioskuste õppimisele ka enesekaitse, jooga ja veeohtusega. Küläs käis ka mitmekordne ammulaskmise maailmameister Teet Tagapere, kelle õpetusi järgides naised ka ise ammu laskmist katsetasid. Märjamaa metsalaagritest ei ole puudunud ka ööhäired, aaretejahid, öhtused laulmised ja hommikused virgutused.

Kaks aastat järjest on Rapla ringkonnal õnnestunud osaleda ka Vabariigi aastapäeva paraadil Tallinnas. 2020. a käidi pealinnas uhkelt marssimas lausa oma üksusega ja see palju eeltööd nõudnud ning eriti ülevaid emotsioone tekitanud kogemus valiti ka Rapla ringkonna Aasta teoks.

Liina Langi meenutab: “Vabariigi sünnipäevaks oli taevataat kinkinud imelise kevadilma. Piltidel jäävad seda aastat meenutama päikesepaistelised naerukurrud nii pealtvaatajate, paraadil osalejate kui presidendi nägudel. Rapla naiste tervistushüüded ravis kajasid jõuliselt, südames oli uhkusenoot ja rüht oli hea. Eks oldi ju ka harjutatud! “Elagu Rapla naised! Elagu ema!”, nendele hüüetele sai ravis marssija vastata vaid naeratusena ja neid naeratusi jätkus mitmekilomeetrisele marsiteele palju. Naiselikku elevust sai välja näidata alles paraadi lõppedes ning korraliku grupikallistuse ja aplausiga kirjutati alla mõttele, et kui vähegi võimalik, marsime veel!”



*HRT ühisõppus sügisel 2020 Pahklas. esiplaanil Kersti Ojaments. Pilt: Reelika Rohuste*

Naiskodukaitse laskevõistluste puhul on Rapla ringkond juba peaaegu harjunud, et meie teravsilmsed ja kindla käega laskjad oma võistkonna pingreas kusagile ette poole ikka sihivad. 2020. a oli aga lisaks hästi sihtimisele ja rahulikule hingamisele vaja Rapla ringkonnal ise ka üle-eestiline laskevõistlus väikesekaliibrilistest sportrelvadest korraldada. Selliseid väljakutseid Rapla ringkond ei karda ning isegi kõiki viiruse vastaseid meetmeid arvesse võttes õnnestus laskevõistluse korraldamine Kaius oodatult hästi ning lisaks jäeti koju ka võistkondlik esikoht. Võidukasse võistkonda kuulusid kodutütar Susanna Sule, Ragne Falilejev, Marjana-Kristiina Meronen ja Triin Tähtla, kes samuti noppis individuaalse esikoha sportpüstolist laskmises.

Baasväljaõpe on toimunud planeeritult ja enamasti on moodulitele oodatud mõistlikuma õppijate hulga saavutamiseks ka osalejad naaberringkondadest või käiakse ise naabritel küläs õppimas. 2020. aasta kevadel õpiti tublisti ka BVÕ *online*-moodulitel.

Tavapärastel kulgevas BVÕ moodulite reas paistab erilisena välja 2019. aasta novembris toimunud BVÕ esmaabi moodul, kus instruktoritena andsid oma panuse ka liitlased ameeriklased. Täiesti senikogematu oli nii moodul ise kui ka selle ettevalmistus, sest kõik tuli kokku leppida inglise keeles ja seejärel pöidlaid hoida, et me kõik saime asjast ühtmoodi aru.

Mooduli algus isegi oli pisut rabe, kuna kergelt närvis olid nii instruktorid kui osalejad. Püüdsime kõike kakskeelselt teha, aga mida aeg edasi, seda vähem me tegelikult eesti keelde tõlkima pidime, kuna meie kursused olid nii tublid ja üldjoontes mõistsid ise kõike, mida ameeriklased rääkisid.

Aga mida siis tehti niimoodi kahes keeles? Muidugi kääriti käised üles ja tehti esmaabi praktikat nii palju, kui aga jaksati. Lahendati erinevaid situatsioonülesandeid, kus pool kambast kannatanutena esines ja teine pool neile esmaabi andis. Nii näiteks juhtus, et kord kukkus keegi kakluse käigus trepist alla või põletas ennast köögis, küll tõmmati pätkel kurku või tabas kedagi astmahoog. Mängus olid nii ohtlik noakangelane, süd ametu ja avariikohalt põgenenud autojuht kui igasugused vigastatud inimesed.

Lõppkokkuvõttes tänasid kõik kõiki ja õhus valitses üks suur hakkama saamise positiivne tunne. Kursused kinnitasid, et nad on väga palju õppinud, omavaheolist koostööd ja võimalust kaaskoolitajatelt õppida kiitsid mõlema riigi instruktorid.

Ohutushoiu ja Ole valmis! äpi temaatikat on ringkond püüdnud igal võimalusel pildis hoida, panustatud on ka kõigisse KEAT laagritesse. Uue algatusena toimus maakonnas 2020. aasta sügisel ÄKK, mis oli Raplamaa haridustöötajatele mõeldud vahva ja aktiivne õppeõhtu. Osalesid 11 kooli neljaliikmelised võistkonnad, kuhu kuulusid õpetajad ja koolidirektor. Võistkonnad liikusid ajakava järgi punktist punkti ja said igas punktis vähemalt 7 korda targemaks. Oli pääste- ja liiklusteemalisi punkte, ohvriabist, vaimsest tervisest, kaklusest, metsa minekust jne jne. Kõik teemad olid igatahes meie ja meie laste turvalisusega seotud.

Rapla ringkond tegi ÄKKil punkti Ole valmis! äpi teemal. Naiskodukaitsjad olid mõelnud välja meeleoluka kuldvillaku ja seda võistlejad mängima pididki. Vastuseid võis kas Ole valmis! äpist otsida või ise kaaslastega aru pidades tulemuseni jõuda.

Loomulikult viidi läbi ka kõik juba traditsioonilised värbamishõngulised üritused nagu nt jaoskondade kohvikud, Laste seikluspäev Märjamaal, Märjamaa Mägi ja muu. Uue algatusena korraldas Märjamaa jaoskond Märjamaa folgi raames Ööorienteerumise, kus osalejatele pakuti sportlikku meelelahutust ja ka natuke peamurdmist. 40 kontrollpunktiga raja võtsid korraldajad kokku lausega - kas võidab pea või võidavad jalad? Naiskodukaitsjad olid võistluse üles ehitanud küllaltki lihtsa kaardi, kuid nutikust nõudvate küsimuste ning üllatuste peale. Alevisse oli ära peidetud valguspulgakesega varustatud 40 küsimuste tahvli ning punktiskoor kasvas nii õigete vastuste kui läbitud vahemaa pealt. Küsimusteni jõudmine ei olnud aga lihtsaks tehtud. Nagu öeldud, tuli selleks ka basseini sukelduda, sumada kõrges kastemärjas rohus või siis sootuks redelit mööda kõrgustesse küsimust lugema ronida. Ööorienteerumine pärjati detsembris ringkonna Aasta Pimeteo tiitliga.

Kuigi küüditamise mälestushetki peetakse traditsiooniliselt mitmes jaoskonnas liituti sel aastal esimest korda suurema ettevõtmisega ja pandi juuniküüditatute mälestuseks leinalindid kõikide Raplamaa raudteejaamade perroonidele.

2020. aasta pani muidugi proovile ka ringkonna valmisoleku ootamatusteks. Rapla ringkond võib öelda, et andsime endast parima. Meie naised olid eriolukorra ajal valves pealinna haiglate juures ja oldi koheses valmisolekus minema valvesse ka Rapla haigla juurde. Seda viimast siiski reaalselt vaja ei olnudki. Ka käis üks ringkonna liige hobupatrullis Virumaal.

Rapla ringkonna aasta naiskodukaitsjad on 2019. a Maret Kollin ja 2020. a Liina Langi. 2019. aasta teoks valiti Kohila jaoskonna käivitamine ja 2020. aasta teoks oma üksusega Eesti Vabariigi aastapäeva paraadil osalemine.

2019. aasta märtsis naasis peale pikemat puhkust oma töökohale ringkonna instruktor Reelika Rohuste ja senine instruktor Sälli Hinrikus siirdus tööle peastaapi. 2020. aasta mais pani ringkonna esinaine Maret Kollin oma ameti maha. 15. juunist asus ringkonna esinaise ametisse Nele Pernits. Uus esinaine on uue algatusena toonud kaasa nii igakuise pika ja põhjaliku kogu toimunu kohta infokirja saatmise kui ka esinaise ja instruktori vestlusringid. Viimased kujutavad endast seda, et ringkonna esinaine ja instruktor käivad jaoskondadel kohapeal külas, saavad liikmetega kokku ja otsivad üheskoos vabas õhkkonnas kõigile küsimustele vastused, kõigile muredele lahendused ja kõigile ideedele teostusvõimalused. 2020. aasta lõpus jõuti sellised vestlusringid kokku kutsuda nii Kohilas kui Märjamaal.

Ilmselt ongi need kaks kõne all olevat aastat olnud tavapäraselt stabiilsed, hakates tasapisi ette valmistama uusi arenguid ja uue ajastuga kohanemist ringkonnas. Eks igal asjal on oma vead, aga proovime kõigest, ka praegusest igal sammul takistatud tegevusega ajastust pigem need head välja võtta.



Rapla ringkonna esinaiste ja sädeiniemste kokkusaamine 21.01.2020 Alus. Vasakult Nele Pernits, Pirko Peterson, Küllike Kaljend, Kaie Kensap (end Kensap-Kukk), Külli Vain, Kairi Baumer, Lea Sulaoja (end Leopard), Ülla Aasamägi, Monika Paulsen, Krista Olesk. Pilt: Reelika Rohuste.

# SAAREMAA RINGKOND

*Evely Aavik, Eve Tuisk, Piret Paomees*

Saaremaa ringkonna jaoks on kahe aasta kokkuvõttes kõige olulisem märksõna stabiilsus ehk liikmeskond on püsinud veidi üle 140, kusjuures 40% naistest on leidnud oma koha mõnes Kaitseliidu üksuses. Lisaks saime hakkama oma päris kriisiga ja tunda läbi selle, et Ole valmis! äpp ka päriselt aitab. Lõime oma evakuaatsioonirühma ja oleme nüüd 95-aastased!

## Kriis

Aastal 2019 olid koostöös Saaremaa vallaga käima läinud maapiirkondade elanikele ja külavanematele suunatud praktiliste nõuannete loengud sellest, milleks ja kuidas valmis olla, kui koju peaks jõudma kriis. Piret Paomehe ja Mare Kirri eestvedamisel tutvustati Ole valmis! äppi erinevates Saare maakonna piirkondades. Ikka selleks, et võimalikult paljud inimesed saaksid teada, kuidas käituda kriisiolukorras ning millised varud võiksid kodus olemas olla. Kui need koolitused algasid, ei teadnud veel keegi, kui tõsine katsumus saarlasi juba mõne kuu pärast ootas.



*Minu kohus! Kriisi ajal olid meie naised kauplustes jälgimas, et inimesed ohutusnõuetest kinni peaks. Pildil Kadri Paomees. Pilt: Gert Lutter*

Märtsis kogunes Kuressaares vallavalitsuse kriisikomisjon, kes arutas muu hulgas seda, kuidas valla sotsiaalosakond koostöös Kaitseliidu Saaremaa Maleva ja Naiskodukaitses Saaremaa ringkonnaga valmistavad ette valla eakate soojaduga varustamise korraldamise.

15. märtsist võttis kriisijuhtimise üle Päästeamet ning kriisistaap seati üles Päästeameti Kuressaare ruumides. Meie rolliks sai teavitus ja valmisolek.

Oleme uhked, et meie vabatahtlikud panustasid kriisiolukorras. Näiteks käisid mitmed meie ringkonna naiskodukaitsjad kauplustes 2+2 nõudest kinnipidamist ja inimeste arvu jälgimas. Osad olid abistamas ka haiglas. Jagasime oma liikmetele vahetult kriisikomisjoni infot. Saarlased said hakkama.

## Aasta naiskodukaitsjad

Meil on põhjust uhked olla, sest meie esinaine ja Aasta naiskodukaitsja 2017 Mare Kirr sai Saare maakonna vapimärgi omanikuks.

Saaremaa Aasta naiskodukaitsjaks 2019 valiti Raili Nõgu, kes on Orissaare jaoskonna liige ja spordigrupi tulihingeline juht. Ta väärtustab tervislikke eluviise ning toetab igas vanuses inimeste sportlikku tegevust. Ta on alati kohal, kui on vaja kaitsta ringkonna au spordiüritustel, ja on ka meie sokikampaania üks alustalasi. 2019. aasta kevadel tõi ta Saaremaale Orissaarde sinilillekampaania toetusjooksu, seda koostöös NKK Saaremaa ringkonna spordigrupi, KL Saaremaa



*Ja ongi sinilillekampaania toetusjooks Saaremaal Orissaares. Avasõnad osalejatele ütleb ürituse korraldaja Raili Nõgu. Pilt: Kadri Paomees*

maleva, Orissaare Spordi ning Põide Spordiseltsiga. Võimalik oli teha Kaitseväge testi kätekõverdusi ning istesetõuse ning joosta 3,2 kilomeetrit. Kuigi meie tulemused veel ametlikku tabelisse ei läinud, said soovijad testi enese huvides sooritada.

Aasta hiljem pärjati Aasta naiskodukaitsja 2020 tiitliga Aire Kurs, kes samuti suure südamega naiskodukaitsja. Ta on noore Leisi jaoskonna suurepäraselt toimima pannud ning loonud tiheda koostöövõrgustiku kogukonna, kohalike kaitseliitlaste ning kodutütardega. Aire inspireerib oma jaoskonna naisi tegema sporti, osalema erinevates NKK tegevustes, samas jäädvustama ja jagama oma tegemisi ka teistega. See on oluline ajaloo jäädvustamise seisukohast, et võimalikult paljudest tegemistest märk maha jääks – seda nii sõnas kui ka pildis.

## **Pidupäevad**

Võidupühad olid sel korral erilised – 2019 saime osa uue lipuväljaku õnnistamisest ning 2020 heiskasid lipu Kuressaare kesklinna lipuväljakul naiskodukaitsja Kadri Paomees ja kaitseliitlane Talis Kirs.

Oleme uhked, et 5. septembril 2020 pälvisid meie ringkonnast NKK staažimärgi Evely Aavik, Maiu Välbe, Anu Konks, Urvi Kask ja Heli Selgal. Staažimärgiga tunnustati neid liikmeid, kes on järjepidevalt väärtustanud NKK põhimõtteid ja võimaluste piires osalenud organisatsiooni tegevuses ning seda juba enam kui 25 aastat.

Meie esinaine Mare Kirr on tabavalt öelnud, et Eesti hoidmine ei ole juhuslik kodanikualgatus või talgupäev, vaid igapäevaselt kulutatud tunnid kodumaa, Naiskodukaitsja ja Kaitseliidu heaks – pigem eluviis ja teadlik panustamine paremasse tulevikku. Ringkonna 95. sünnipäeval saatis ta teele aastale kohased virtuaalter-



Vastseliinas said oma staažimärgid kätte Anu Konks, Evely Aavik, Maiu Välbe ja Urvi Kask. Fotol koos NKK esinaine Airi Toomingaga. Pilt: Piret Paomees

vitused ja tuletas meelde, et 95 on juba nii väärikas vanus, et käituda organisatsioonina, kes on tõsiste traditsioonidega ja suurte väärtuste kandjad. Aeg on mõelda ja tegutseda stabiilselt, sest algusaastate oma koha otsimise ajad on möödunud ning tuleb jätkata arengut positiivses suunas. Ta nentis, et kuigi aastal 1925 oli Saaremaal 17 jaoskonda, mis on tunduvalt rohkem kui praegu, pole meie kvaliteet ja teotahe sugugi väiksem.

### **Evakuatsioon kõnetab paljusid**

28. septembril 2019 saime teoreetilisi teadmisi ulatusliku evakuatsiooni läbiviimiseks juhul, kui on tekkinud hädaolukord. Koolituspäeva tulemusena loodi kohalikest naiskodukaitsjatest koosnev evakuatsioonirühm.

Veebruaris 2020 toimus praktiline õppus kogu Lääne maakaitseringkonnale, kus eesmärk ja peamine õpe seisnes evakuatsioonipunkti ülesseadmises. Kaardistati hoone ning mängiti läbi toimingud evakuatsioonipunkti avamisel, selle lahti hoidmisel ja sulgemisel.

Tegu oli teise evakuatsioonialase koolitusega. Janne Metsa, Saaremaa evakuatsioonirühma ülema sõnul on saarlased saanud väikese praktilise kogemuse ka õppusel Siil 2018. aasta maikuu. Viimasel korral õpiti kindlasti ka koostöö toimimist erinevate ringkondade vahel ning see sujus väga hästi.



Evakuatsiooniõppusel saab osaleda ka koos väikese lappesega. Foto: Kadri Paomees

## Baasväljaõpe kolis veebi

Kui 2020. aasta aprillis kolisid aastale omaselt ka naiskodukaitsjad oma õppega veebi, siis õnneks puhusid juunis juba viirustevabamad tuuled ning ohutus- hoiupraktika 12. juunil toimus ikka õues ja olime rõõmsad, et saime ohutushoiu mooduli praktikal seda kõike päriselt proovida: kuidas tulekustutiga suurt leeki summutada, kuidas tuletaki abil põlevat potti või lausa inimest kustutada. Lisaks saime proovida erinevaid võtteid juhuks, kui ennast inimese rünnaku eest kaitsta on vaja. Praktilisi nõuandeid jagasid Päästeameti vanemoperatiivkorrapidaja Juri Zabellevitš, patrullpolitseinik vaneminspektor Sander Armus ja veebel Janek Benno.

Kuu aega hiljem juulis osalesid naiskodukaitsjad sõdurioskuste baasväljaõppel Karujärvel. Õppe tegi erilisemaks asjaolu, et koos naistega olid laagris Pihla ja Kaali noorkotkad.



*Mis pidi need kaart ja kompass ikka olema peavad? Sõdurioskuseid õpivad Siivi Kaasik, Ivika Laanet-Nuut, Ülla Lempu ja Marietta Aardam Pilt: Kadri Paomees*

Juubeliaastal sai ringkond ka uhke kingituse. Tänu meie liikmele Ellen Kasele said Saaremaa ringkonna loojate nimed kokku kogutud ja kaante vahele pandud. Meie 95. juubeliks ilmus kogumik “NKK Saaremaa ringkonna liikmeskond 1925–1940”. Koostaja Ellen Kask on öelnud, et püüdis välja selgitada nende naiste nimed, tänu kellele Naiskodukaitsse Saaremaal üldse loodi – “et põlistada nende tublide eesti naiste mälestust.”

## Õppused

Et meil oleks ikka lahingus (loe: võistlustel ja koormusmatkadel) kerge, tuleb ennast koolitada ja treenida. Seega kui septembris algab õpilastel kool, alustavad naiskodukaitsjad baasväljaõppe hooaega, mis tavaliselt algab organisatsiooni-

õpetuse mooduliga.

2019. aasta mais oli Saaremaa ringkonnal suur au korraldada vabariiklike õppepäevi avalike suhete grupi aktiivsetele liikmetele. Saime kasutada kohalikke suurepäraseid koolitajaid Marit Tarkinit ja Taavi Tuisku. Ringkondade vaheline koostöö on täies hoos, sest toimus ka Lääne- ja Saaremaa ringkonna ühine vabatahtlike instruktorite õppepäev.



*Keeruline aeg nõuab rohkem ettevaatusabinõusid. Mare Kirr kontrollimas õppekogunemisele saabujaid. Pilt: Kadri Paomees*

Kui ühel juulikuu nädalavahetusel toimus Saaremaal rahvusvaheline õppus Baltic Protector, siis panustasid otse loomulikult ka meie naised.

2019. aasta oktoobri keskel harjutasid Leisi kandis mitme maleva kaitseliitlased ning Prantsusmaa merejalaväelased tankitõrjealast koostööd õppusel “Tõlluruskas”. Õppusel osalesid ka naiskodukaitsjad, kes panustasid üksuste juures, tagasid toitlustust ja meditsiini ning jäädvustasid õppuse fotodele. Otse loomulikult ei mõjutanud vihm ega torm naiste head tuju!

Detsembris 2019 korraldasid juba 14. korda Lääne-Eesti Kaitseliidu malevad suurõppust Orkaan. Õppusel osalesid naiskodukaitsjad erinevates ülesannetes. Lisaks harjutati ulatusliku evakuatsiooni korraldamist.

### **Osaleme võistlustel ja koormusmatkadel**

Meie ringkonna esindajad on ikka osalenud Naiskodukaitsse koormusmatkal. 2020. aasta juuli lõpus soovisime jõudu kangetele saare naistele, sest Brita Laht, Emilia Rozenkron, Liisi Preedin ja Piret Paomees ning nende tugev seljatagune Reena Ley panid proovile oma füüsilised ja vaimsed võimed. Meil kõigil olid pöidlad pihus! Võit! Meile tuli koormusmatka võit!

Meil ongi superägedad naised. Näiteks 2019. aasta juulis olid meie naised ainus Saaremaa võistkond, kes lõpetas Sõrve retke! Muide, Ann Saks ja Gärölyn Saar osalesid nimetatud retkel juba neljandat korda. Kolmas liige, kelleks sel aastal oli Karoline Malk, on igal aastal vahetunud. Sama vingelt edasi!

Populaarne on ka Kübassaare retk, mis aastal 2019 toimus rahvamatkana. Selle eesmärk oli tugevdada suhtlust malevkonna liikmete ja kohaliku kogukonna vahel ning tutvustada malevlaste pereliikmetele ja koostööpartneritele Kaitseliiduga seonduvat. Matkamas olid nii naiskodukaitsjad, kaitseliitlased, kodutütred kui ka noorkotkad. Rajal tutvuti piirkonna looduse, ajaloo- ja kultuuripärandiga ning omandati ellujäämisoskusi. Otse loomulikult ootas finišis sõdurisupp.

Sama aasta juulis avati Põlvamaal Mammaste tervisespordikeskuses NKK vabariiklik spordivõistlus. Saaremaad esindasid Anneli Õige, Raili Nõgu, Piret Sepp, Kairi Troska, Merike Saar-Ruumet. Kui nüüd kõik meie tegemised kokku liideti,





*Koormusmatka 2020 võidukas võistkond Liisi Preedin, Brita Laht, Reena Ley (võistkonna toetaja), Piret Paomees ja Emilia Rozenkron. Pilt: Kaire Kannistu*

siis kaheteistkümnest osalenud ringkonnast võtsime Mammastest kaasa 8. koha. Oleme rahul.

Augustis Valgas toimunud rahvusvahelisel Admiral Pitka luurevõistlusel panustasid Saaremaa naised tagalas – seda nii välikoka, fotograafi kui ka staabiassistendina.

Aasta 2020 algas meile spordis edukalt, sest 9. veebruaril Viljandis peetud Kaitseliidu lauatennise meistrivõistlustel osales ka tubli Saaremaa maleva esindus. Meil on põhjust uhke olla, sest naiste arvestuses saavutas esimese koha Ivika Laanet-Nuut.

Meie lahingpaar võitis! Brita Laht ja Emilia Rozenkron otsustasid end augustis proovile panna Kaitseliidu Põlva maleva poolt korraldataval lahingpaaride patrullivõistlusel Must Kotkas 2020. Võistluse tegi eriliseks see, et rada tuli läbida kanuuga. Loomulikult ei puudunud rajalt erinevad kontrollpunktid.

Sama aasta 26. septembril toimus Põlvamaal seitsmendat korda NKK üle-ees-tiline esmaabi erialavõistlus, kus selgitati välja parimate teadmiste ja oskustega esmaabiandjad. Saarlased Emilia Rozenkron, Brita Laht, Piret Paomees ja Elisa Mägi (kodutütar) töid meile neljanda koha!

### **Jätkusid traditsioonid**

Igal emadepäeval valitakse NKK Saaremaa ringkonna, ajalehe Saarte Hää!, raadio Kadi ja Saaremaa valla koostöös aasta emad. Aastal 2019 pälvis uhke tiitli Virge Treiel, kelle esitasid kandidaadiks tema endised õpilased, ning aastal 2020 valiti 14. aasta emaks Kuressaare Ametikooli õpetaja Anne-Li Tilk, kolme lapse ema ja ühe lapselapse vanaema.

Sama oluline päev on ka novembris, kui isadepäeva eel kuulutati aastal 2019 välja Saare maakonna 13. aasta isa. Tiitli pälvis Muhu vallavanem, kolme lapse isa

Raido Liitmäe. Aastal 2020 sai uhke tiitli Taavi Tuisk, meie oma naiskodukaitsja Eve Tuisu abikaasa. Taavi ja Eve peres kasvab kolm vahvat väikest last. Taavi töötab Kuressaare ametikoolis teabejuhina.

Märtsikuus on Pihtla jaoskonna eestvedamisel saanud traditsiooniks paastumaarjapäeva tähistamine. Kui aastal 2019 sai veel kokku tulla, süüa pannkooke, juua punast jooki ning maitsta kaasatoodud keediseid, siis aastal 2020 pidi leidma mõne muu lahenduse. Kuna paljud inimesed istusid päevade viisi kodus, otsustasime tähistada seda veebis. Huvi oli suur ja meie rõõmuks oli osalejaid ka mandriilt. Jagasime omavahel pilte ning meenutasime ja mälestasime neid, kes aastakümneid tagasi just sel päeval oma kodudest küüditati, ning akendel süttisid ka küünlad. Keerulisi aegu on ikka olnud ... Peamine on ühte hoida ja just seda meie ühine küpsetamine ja üksteisega emotsioonide ning retseptide jagamine teebki. Hoiame traditsioone!

Augustikuus toimub alati ka Saaremaa ringkonna ajalootrk. Aastal 2020 külastati Lääne-Saaremaa põnevaid paiku! Traditsioonilise ajalootrke eesmärk oli seekord tutvuda Saaremaa lääneosa ning Sõrve poolsaare mineviku- ja tänapäevaga.

Orissaare jaoskonna naiste Anneli Pitka, Raili Nõgu ja Ülle Sülle eestvedamisel saavad meie Saaremaa sõdurpoisid igal aastal jalad sooja. Sokikampaania korraldajad on südamest tänulikud kõikidele kudujatele, kogujatele, pakkijatele ja toetajatele, sest ilma nendeta on sellist asja praktiliselt võimatu läbi viia ja kampaania ise kestab täpselt nii kaua, kuni jagub kudujaid.

## Me mäletame!



*Mäletame! Peame mäletama minevikku, mõistmaks, et Eesti hoidmiseks peame kõik panustama iga päev. Pilt: Gert Lutter*

Kes ei mäleta minevikku, elab tulevikuta. Peame ajaloo talletamist oluliseks ja 13. aprillil 2019 pidas NKK seitsmendat korda populaarset traditsioonilist ajalooseminari. Sel korral koguneti Saaremaa Sõjavara Muuseumis Orissaares. Seminar keskendus meie kaasärgse ajaloo kogumisele ja talletamisele. Üleriigilisel ajalooseminaril anti üle ka teatepulk uuele ajalookomisjoni juhile, kelleks on meie ringkonda kuuluv Helle-Mai Kruusimägi.

Ajaloo talletamisel on Orissaare väga tubli. Sama aasta mais tähistas Orissaare jaoskond oma 20. juubeliaastat ning avas sel puhul fotonäituse sõjavara muuseumis. Tänu jaoskonna esinaise Anneli Pitka ning aseesinaise Ülle Sülle eestvedamisele said kõik jaoskonda õnnitlema tulnud külalised uudistada seinale seatud 28 fotot, mis tutvustavad Orissaare jaoskonna ajalugu läbi kahe aastakümne.

Kui 25. märtsil 2019 möödus 70 aastat suurest märtsiküüditamisest ja 30 aastat represseeritute ühenduse, Saare Maakonna Memento ühenduse loomisest Saaremaal, süütasime koos Memento ühendusega 1056 mälestusküünalt Kuressaare keskväljakul Eesti Vabadussõjas langenute mälestussamba jalamil, et mitte unustada meie rahvaga toime pandud kuritegu ja samas mälestada hukkunud kaasmaalasi.

Saaremaa naiskodukaitsjad olid kohal ka Paldiskis, kui avati Rita Loeli nimeline mälestuspink ja näitus ning tähistati Paldiski jaoskonna taasloomise 24. aastapäeva. Rita Loelil on oluline roll NKK lähiajalooos. Kui 1994. a taasloodi tema eestvedamisel ringkond Saaremaal, siis 1996. a Paldiskis tegutsedes kutsus Rita Loel kokku sealsed naised, et taasluua organisatsioon ka Harjumaal.

### **Palju huvitavaid ettevõtmisi**

Kuressaare jaoskonna tegusad naised käisid 2019. a märtsis Lääne-Saaremaa ajalooliste paikadega tutvumas. Peale ajaloolist rännakut tutvusid matkalised Kipi-Koovi matkakeskusega, kus perenaine oli valmistanud kuuma hernesupi. Matkakeskuses meisterdati kehakoorigaid, mis said enne lõõgastavat sauna ära kasutatud.

2019. aasta novembris sai NKK kutse osaleda tetrise-väljakutses. Kuna meie organisatsioon on väga mitmekülgne, vastasime sellele lausa pildiseeriaga. Saaremaa ringkonnal oli võimalus vastutada avalike suhete grupi tetrise eest, millega, muide, esitati omakorda väljakutse meie presidendile.

Noortele suunatud infomessil Tuleviku Kompas 2019 olime väljas ka meie, et rääkida noortele ja noortega äpist Ole valmis! ning kodustest varudest. On heameel tõdeda, et meil on ägedad noored, kes oma turvalisuse vastu tõesti huvi tunnevad!

### **Heategevus ja kogukond**

Saaremaa naiskodukaitsjad on ka nendel aastatel igal võimalusel heategevusse panustanud ning kogukonna üritustest osa võtnud.

Näiteks üleilmsel vähi vastu võitlemise päeval veebruaris süütasid naiskodukaitsjad koos Saaremaa Vähiühinguga Kuressaare kesklinnas üle 200 küünla – need on kõikidele, keda vähk on puudutanud. Meile, Saaremaa naiskodukaitsjatele, on see ääretult oluline ettevõtmine, mille eesmärk on inimeste üldise teadlikkuse tõstmine ja vähi puudutavate müütide kummutamine.

2019. aasta aprillikuu esimestel päevadel viis politsei Saare maakonna 8. klasside õpilaste seas läbi mereohutusealase koolituse “Meri ja mina ka!”. Naiskodukaitsjaid vajati seal samuti. Saime panustada lõunasupi keetmisel ja jagamisel ning ka esmaabi töötoa läbiviimisel. Seal jagasid oma väärt teadmisi Mare Kirr ja Piret Paomees.

Iga aasta maikuu alguses ootavad naiskodukaitsjate abikätt aga Abruka saare elanikud. Nii nagu juba traditsiooniks on kujunenud, käisid 2019. a Kuressaare I jaoskonna naised järjekordsetel rannaääre koristustalgutel Abrukal. Fantastiline ilm, ülikiire sõit kaatriga, tore ja teineteist abistav seltskond. Kõik see tegi koristustalgud lausa põnevaks. Mere poolt uhutud prahti oli vähem kui kuus aastat tagasi. Eks iga-aastane koristus on olnud abiks ja loodetavasti on ka inimesed teadlikumad. Kuid põnevaid asju leiti ikka, näiteks üks suur sügavkülmik ...

Eesti taasiseseisvumispäeva otsustati näiteks Kaalis 20. augustil 2019 tähistada ühe vahva matkaseiklusega. Ürituse korraldasid NKK Saaremaa ringkond, Kultuuriselts Kevade, Kaali Trahter/Kaali Külustuskeskus. Matkaseiklusega “Hõbevalge radadel” tähistati taasiseseisvumispäeva ja Lennart Meri 90. sünniaastapäeva. Rada läbis mitmeid hõbevalgega seotud paiku. Rajal olid

temaatilised lisaülesanded ja mõistatused.

Kuressaares on traditsiooniks saanud õunakohvikute päev ning 2019. a otsustasime ka seal kaasa lüüa. Seega 15. septembril Kuressaare õunakohvikute päeval panime üles kohviku Oleme Valmis! Valmistasime soolaseid ja magusaid õunahõrgutisi väliköögis. Lisaks mõnusale kõhutäiele pakkusime ka vaimutoitu – tutvustasime naiskodukaitsjate loodud äppi Ole valmis! ning plaanis oli läbi viia erinevaid õpitubasid. Aga sel päeval polnud ilm meie poolt. Vaatamata sellele, et ilm ei teinud koostööd, olime märjad ning kohati tuli koguni telki kinni hoida, et tugev tuuleil seda ära ei lennutaks, jagus meile rõõmsameelseid küllastajaid. Olime tõesti valmis, ehkki sellist ilma pole õunakohvikud varem näinud. Saadud tulu – 250 eurot andsime üle septembri lõpus Saare maakonna invaühingu lahtiste uste päevadel.

Kui aastal 2020 tähistati Leisi koolis ametite päeva “Õige amet on nagu hea sõber!”, tutvustati seal ka NKK toitlustusgruppi kui üht võimalikku eriala paljudest.

Orissaare hoovikohvikute päeval tutvustati ka NKK (ajaloohõngulist) pannkoogi-kohvikut. Nagu nimigi ütleb, oli võtmeisikuks pannkook, mis valmis välikatla pannil ja tõi meelde unustamatud pühapäevad vanaemaga. Samuti leidis menüüst valiku soolaste ja magusate küpsetistega. Peale mõnusat vatsatäit oli võimalus lapata meie fotoalbumeid ja saada teada, mida need naised õigupoolest teevad.



Tetrisse väljakutse sai vastu võetud. Meie ülesandeks oli näidata avalike suhete gruppi. Pilt: Gert Lutter

# SAKALA RINGKOND

Jane Koitlepp

Kolm aastat ringkonna esinainen on läinud linnutiivul rohkete positiivsete emotsioonidega. Olen näinud organisatsiooni ja tema liikmete tugevust - naiskodukaitsja saab alati ja kõigea hakkama, koos leiame lahendused ning teeme ära.

2019. aasta Sakala ringkonna suuremad väljakutsed olid Võidupüha paraad, Naiskodukaitsse üle-eestilise aastapäeva korraldamine ja baasväljaõppe moodulite e-õpe. Oli au olla osa oma ringkonna naistega Tartus toimuvast Võidupüha paraadist. Sakala ringkonda esindasid pidulikus vormis 8 naist ja laigulises vormis 12 naist. Sain isiklikult suure vastutuse olla laigulise rühma ees, olen südamest tänulik saadud kogemuse eest! Ettevalmistusena tegime mitmeid riviproove, et samm oleks õige ja pöörded korrektsed. Selleks tegime lausa videoklippe, mida kohe koos üle vaatasime, nii saime sujuvalt vasaku jala ja parema käe koos käima.

Naiskodukaitsse aastapäeva korraldasime Viljandi Pärimusmuusika aidas, mille korraldusliku tulemusena igati rahul saame olla. Andsime suure panuse ning üle pika aja oli taas aastapäeva vastuvõtt laudades teenindusega, emotsioone täis muusikapala esitas Marek Sadam.

Üks suurtest pingutustest oli baasväljaõppe uus kursusekava, mis viis aasta teisest poolest kõik moodulid osaliselt e-õppesse. Sakala ringkonnal oli ülesanne testida esimeste seas juba 2018. aasta lõpus organisatsiooniõppe moodulit, 2019. aasta kevadel tegime uue formaadi järgi esmaabi moodulit, sügisel siis ka esimesed e-õppega sõdurioskuste ning välitoitlustuse moodulid. Ohutushoiu e-õppega saime testida eriti uudsel 2020. a koroonaa ajal, kus oli lisaks e-õppele lliases ka video e-õppepäev Zoom keskkonnas. E-õpe on saanud enamasti positiivset tagasisidet, et saab teooria läbida endale sobival ajal, samas eks tuleb seda materjali lliases uuendada ja ajakohastada, nii nagu meil asjad käivad - kõik on kaasajastatud ja korrektne.

2020. aasta algas koosolekutega, 11. märtsil toimus ringkonnakogu, nädal varem kui algselt planeeritud (juhtidele parema aja sobivuse tõttu) ning päev hiljem kehtestati riigis eriolukord. Kõik, kellel oli võimalik andsid oma panuse eesliinil. Politsei- ja Piirivalveametit, Terviseametit või Häirekeskust toetades panustas Sakala ringkonnast 36 naist 2755 tunniga, saime proovile panna seni omandatud oskused.

Ka kriisi ajal tuli välja Sakala ringkonna liikmete suurepärane oskus võtta igast väljakutsest viimast. Üheks näiteks on viimase hetke üleskutsed, näiteks #lapselepai kampaania. Kui Elisa peastaabist küsis, et äkki teeksite ühe lühikese kampaania klipi, siis läksid kohe ringkonna instruktoril mõtted lendu. Ajasime kohe naised Vil-



Lapsed koolitustel osalemist ei sega. Sakala ringkonna esinaine Jane Koitlepp tütreaga. Pilt: Sakala ringkond



*Ole valmis! räpiloo filmimine. Pilt: Sakala ringkond*

jandi lossimägedesse, Piret printis #lapselapai südamed ja tegime pooletunnise foto-video seansi Viljandi lossimägedes. Teine põhjalik eksprompt projekt oli NKK vormikandmise eeskirja jaoks pildistamine. Peale ettepaneku saamist leidsime modelli Maiki, fotograafi Gunnari (kes alati meie äkkideedega kaasa tuleb), kõik vormielemendid ning ka fotostudio Viljandi Kultuuriakadeemia ruumides. Tegime jälle maksimaalselt, tulemusena saime paarsada pilti, millest trükki jõudis 3-4, aga meie oleme taas kogemuse ja korrektse vormi kandmise piltide võrra rikkamad.

NKK üheks prioriteediks on evakuatsioonirühmade komplekteerimine ja nende väljaõpe, nii ka meil. 35 naist on andnud nõusoleku riigikaitseesse panustamiseks, nad omandavad innuga uusi oskusi ja teadmisi.

Isiklikult on suur rõõm, et lõpule sai viidud 2018. a alguse saanud idee ringkonna juhtide õppepäevalt - eksprompt projektina tehtud NKK räpi lugu, mille algsed sõnad sündisid juhtide õppepäeval rühmatöö tulemusena. 2020. a valmis muusikavideo, mis tänaseks on kõigile nähtav ning võimalus omale mobiilihelinakski panna.

On olnud emotsioonirikkad ja arendavad aastad! Rõõm, et on Naiskodukaitse organisatsioon, tänu millele saame panustada Eesti riigi ja elanike heaolu tagamiseks.

### **Evakuatsioonirühm - kellele ja milleks?**

*Riin Laeneste, NKK Sakala ringkonna EvakR rühmaülema abi*

EvakR loomine Sakala ringkonnas 2019. a langes kokku minu alustamisega NKK ridades. See tundus kohe nii põnev, et ma ei kahelnud hetkegi, et selle seltskonnaga ühineda. Kõik teemad tundusid just sellised, mille pärast ma NKKsse otsustasin tulla. Juba esimesel õppepäeval käis korduvalt peast läbi mõte - jah, just see ongi see, mida ma NKKlt ootan ja millega soovin panustada. Just siin näen ma endale võimalust areneda nii paljudel erinevatel aladel.



*"Lapsele pai" klipi filmimine Viljandi lossimägedes. Pilt: Piret Taim*

EvakRs saab õppida ja omandada oskusi, mida on kindlasti vaja ka väljaspool NKK tegemisi. Oluline on olla koostöövalmis, võimeline kiiresti reageerima erinevates keerulistes situatsioonides, olla avatud ja panna esikohale teiste vajadused. Oskus jääda keerulistel aegadel rahulikuks, pakkuda tuge ja mõelda enda ninatsast kaugemale, on just see, mida praegune aeg meilt kõigilt nõuab. Ja muidugi arendab selline koostöö mõtlemist, et miski pole võimatu. Ära mõtle, miks sa ei saa midagi teha või ei sobi millekski, vaid mõtle, et teeme selle asja ära, uurime, vaatame, mõtleme koos välja lahenduse. Just koos tegutsemine ja lahenduste leidmine ongi see, mis mind võlub.

2020. a on mul olnud võimalus osaleda mõnel EVAK rühma õppepäeval. Praktiline päev toimus jaanuari kuus Viljandis Jakobsoni koolimajas. Sain sealt tohutult uusi kogemusi ja oskusi, kuid tõdesin ka, et palju on veel õppida. Samuti oli tore kogemus osaleda evakueeritavana Saaremaal toimunud praktilisel evakuatsiooniõppusel. Seal nägin lähedalt ka teiste ringkondade tegutsemist. Hea oli pärast koos arutada, mis oli suurepäraselt organiseeritud ja mis oleks võinud paremini olla. Just praktiline läbimäng on minu meelest märksõna EVAK rühma väljaõppes. Ega kõiki päriselus eettulevaid olukordi ei oska keegi ennustada, aga praktilistel õppepäevadel tuleb tihti ette olukordi, mille peale klassiruumis istudes ei tulekski.

## **NKK Sakala sõnumikandja tekkeluugu**

*Merike Tulp, avalike suhete grupi juht*

Olles mõne aja NKK ridades olnud ja organisatsiooni siseelu veidi kohanud, tekkis soov anda omapoolne väike panus. Organisatsiooni teod on mind alati köitnud, aga koondpilti Sakala naiste tegudest ei osanud kusagilt otsida. Oma laste-



A. Nahkur võõrustab Sakala ringkonda. Pilt: Sakala ringkond

aedniku töös olen aastate jooksul kokku puutunud lihtsas vormis igakuiste uudiste edastamisega Lasteaia Teataja näol, mis on kättesaadav kodulehel. Sellest ajendatuna tekkis mõte proovida midagi sarnast ka Sakala ringkonnas teha. 2020. aasta aastaring sai täis ja kvartaalne arhiveerimisväärtusega NKK Sakala Ringkonna Sõnumikandja on nüüdseks neljal korral kodulehele üles riputatud. Luge mine on huvitav ja aastaga on ka uudiste kokku kogumine natuke hoogsamalt kul gema hakanud, aga selle jäävväärtuse selgitamine NKK liikmetele on alles ees. Võib olla Sõnumikandja tuli, et jääda ja edasi areneda, aga võib ka teisiti minna. Igatahes on see 2020. aasta üks toredatest tegudest NKK Sakala ringkonna heaks.

### **Mari Raamoti jälgedel**

*Merike Tulp, Tarvastu jaoskonna aseesinaine*

27. juunil 2020 osalesime Tarvastu jaoskonna naistega Mulgimaa peremängul ja tutvustasime Mari Raamoti sünnitalu, mis asub Viljandimaal Tarvastu kihelkonnas Kuressaare külas. Päeva jooksul külastas Kitsi-Tamme talu rohkem kui 100 kultuuriloost huvitatud inimest. Inimestel oli võimalus osa saada Mari Raamoti elu looliste teadmiste proovist, tutvuda kohaliku kultuurilooga, saada ülevaade Sakala naiskodukaitsjate tänastest tegemistest, mängida lastealal Mari lapsepõlvemänge ning maitsta mulgikorpi ning kamakäkki. Kõlas ka Mari lähisugulase Andres Ren niti loodud laul "Mu meelen kuldne kodukotus". 6. augustil aastal 2022 möödub Mari Raamoti sünnist 150 aastat. Selle tähtpäeva auks on plaanis paigaldada Mari Raamoti sünnitalu õuele mälestuspink.



## Naiskodukaitse annab tööd ja pakub põnevust

*Marit Pleiats, Viljandi jaoskonna tegevliige*

NKKsse leidsin tee kaks aastat tagasi. Helistas lasketreener Kairi ja kutsus mind osalema Viljandimaa meistrivõistlustel laskmises. Kairi rääkis oma kuulumisest NKKsse ja kutsus mind ka liituma. Lubasin mõelda. Umbes kuu aega mõtlesin, uurisin, lugesin ja siis viisin avalduse. Nii sai minust naiskodukaitsja. Väga meeldib mulle, et saan tegeleda laskmisega, mis on mulle hobiks olnud juba umbes 22 aastat. Olin 12-a kui leidsin tee laskmistrenni. Kevadel, eriolukorra aeg sai abiks käidud Viljandi Covid-19 proovivõtu telgis. Kui sügisel potsatas postkasti NKK poolt edastatud tööpakkumine, kus otsiti andmesisestajat ja proovivõtjaid, vastasin ja sain tööle andmesisestajaks. Saan öelda, et leidsin töö tänu Naiskodukaitsesele!

## NKK koormusmatk esmakordselt Viljandimaal

*Piret Taim, peakorraldaja*

Sakala ringkonna 2020. aasta suurpingutus oli vaieldamatult NKK koormusmatka korraldus, mis toimus 31.07-02.08.2020 Viljandimaal. Koormusmatka korraldus on kõige suuremahulisem, sellest tulenevalt oleme seda korralduse teatepulka püüdnud mitte vastu võtta, aga no kaua sa ikka jõuad veiderdada, ükskord tuleb see vastutus võtta ja lihtsalt ära teha. Tagantjärele vaadates võib öelda, et oleme õnnelikud, et meile see võimalus anti.

Kuidas me siis hakkama saime? Kuna ürituste korraldamise kogemus oli meil juba all (NKK aastapäev, KL sõjaline kolmevõistlus), siis teadsime, et planeerida tuleb aegsasti. Nii me 2019. aasta sügisel juba esimest korda kokku istusime, et kirja panna kondikava, kus kandis võiks toimuda, kes rajameistriks, kontrollpunktide eest vastutavateks, kuidas kajastada, keda koostööpartneritena kaasata jne.

Tuleb tõdeda, et juba esimesest koostumisest oli tunda, et teha tahtmist oli õhus piisavalt ja ideedest puudu ei olnud. Hoog oli sisse lükatud ja koormusmatka planeerimine oli peagi üks osa meie argielust. Tuleb tõdeda, et veidi raskendas meie planeerimist riigis valitsenud eriolukord ja sellest tulenevalt ka toimumise kuupäeva muutus, aga raskused on ületamiseks ja saime ka selle situatsiooniga kenasti hakkama. Koormusmatkale registreerus 16 võistkonda 14 ringkonnast. Koormusmatka läbiviimisse oli kaasatud 93 inimest, kellest naiskodukaitsjaid oli 46. Kuna rada sai maastikult väga raske - soine ja rägastikuline, siis põhirõhu panime toetavate kohtunike ja põnevate kontrollpunktide peale. Tagasisidelehti lugedes õnnestus see meil päris hästi: "Mina tundsin igal sammul, et olete ürituse teinud



*Rindereporteri varustusekott. Pilt: Jane Koitlapp*

südamega ja hoiate ka südames soovi, et inimestele see ettevõtmine meeldiks.” Kinnitust annab ka see, et vaatamata raskele rajale ükski võistkond ei katkestanud. Põnevamate kontrollpunktide all oli välja toodud taevatreppi, jõeületust ja ruumide puhastamist. Korraldajana saime suurepärase kogemuse ja ka teadmise, et tugev meeskond suurteks väljakutseteks on olemas ja koos saame me hakkama ka uute väljakutsetega.

## Koormusmatk läbi objektiivi

*Kai Kannistu, avalike suhete grupi liige*

2020. aasta pani meid kõiki proovile - tõi põnevust, üllatusi, muutusi. Aasta algul, kui ringkonna juhatus alustas koormusmatka ettevalmistamist, sain ülesande tegeleda meediatiimi komplekteerimisega. Kuna rajale läksid neljaliikmelised naiskonnad, siis arvasime, et meid peab tiimis ka neli olema! Naiskonnaks meid just nimetada ei saanud, sest lisaks naistele (Eda Klvisild, Kaire Kannistu ja mina), liitus meie grupiga Sakala maleva meediapealik Gunnar Teas. Koostasime meediaplaani, jagasime ülesandeid ja leppisime kokku, et iga kuu ilmub sotsiaalmeedias väike isutekitajast video - kas treeningud koormusmatka läbimiseks juba käivad? Kutsusime nendega üles võistkondi registreerima ja tundub, et edukalt. Mis sellest, et algselt mais toimuma pidanud võistlus sai toimuma juuli lõpus - augusti alguses, kõik soovijad pääsesid rajale.

Eelnevat olime teinud ajakirjanduses ning valdade kodulehtedel kohalikule elanikkonnale teavitustööd koormusmatka toimumisest. Relvadega naised päeval ja öösel metsas ei ole just igapäevane nähtus ja kohates neid juhuslikult metsas võib hirmutunne kiiresti tekkida. Matka eelõhtul sõitsime läbi kõik kontrollpunktid, tutvusime rajaga ning ülesannetega. Pidasime plaani teha sotsiaalmeedias arvukalt live-ülekandeid, etteruttavalt võib öelda, et plaanideks see jäigi ja seda äärmiselt halva internetilevi pärast. Vahest see oligi hea, tegime pilte ja videoid, mis said sotsiaalmeediasse paisatud esimesel võimalusel, siis kui viimane võistkond oli kontrollpunkti läbinud. Olime oma kaameratega igas punktis kohal, jääd-



*Tervisebuss Viljandis. Pilt: Sakala ringkond*

vustasime tegevusi ja emotsioone. Nägime osalejate eneseületamisi, rõõmu, keskendumist, põhjatut optimismi ja ka väsimust ja valu. Kõik võistkonnad, kes said Väluste lasketiirust rajale saadetud, saabusid ka finišisse. Tänu meie mobiilsusele saime osa võistluse kõõgipoolest - staabitöö, vastutegevus, võistkondade esindajate kaasaelamine. Nii öösel kui päeval jälgisime põnevusega võistkondade liikumisi, saime osa nende õnnestumistest ja ebaõnnest. Loodetavasti sai kõik oluline kaadrisse ja tänu Gunnari heale tööle said naised ennast televiisorist uudistes näha. Oli väärt kogemus, mida valmis iga kell uuesti kordama!

## Igatpidi uus - aasta 2020

*Annika Välja, Karksi jaoskonna tegevliige*

“Tänu” pandeemiale pidin jääma ka mina koduseks, kuna piirid läksid kinni ja minu töö oli seotud turismindusega. Tänu NKKle ei saanud aga kaua norutada, kohe alguses kutsuti piirile appi ning hiljem ka “koroonatelki”. Sain valvata nii kinnist piiri, kui ka avatud piiripunktis dokumente kontrollida. Oli huvitav kogemus nii piiril kui telgis.

*Online-õpe* oli üldse minu esimene kogemus veebis, alguses olin väga tõrges, aga tegelikult oli väga huvitav. Selliseid õppeid võiks veel teha, kui inimesed ei saa alati tulla kohale, siis kodus kasvõi sokki kududes saad ikka kuulata või osaleda. Ning mulle meeldis just, et keegi ei häirinud, klassiruumis on ikka keegi üks, kes sahmerdab rohkem.



*Sakala ringkonna aastapäev. Aasta naiskodukaitsja Vika Zieds. Pilt: Sakala ringkond*

## TALLINNA RINGKOND

*Anneli Looken, Maris Soonsein, Triin Kravets*

2019. aastat alustasime võidukalt 312 liikmega. Kahjuks tuuled pöördusid ning aasta lõpus oli meie liikmeskond kahanenud 304 liikmeni. 2020. a lõpus oli meid kokku 308 ning oleme tagasi tõusuteel. Naiskodukaitsest välja astumise taga on aga ajapuudus. Just see oli ringkonna juhatuse küsitluse põhjal 2019. a lahkumise kõige sagedamini antud põhjus. Poolikult panustada ei taheta ja nii leitakse, et parem on siiski organisatsioonist lahkuda.

2020 liituda soovijate suur kasv oli kindlasti seotud maailmas aset leidnud sündmustega ja ohutunde kasvuga. Kui varasematel aastatel oli liitumise põhjus vägagi tihti huvitegevuse otsimine, palju vaba aega või soov midagi põnevat teha, siis 2020. a toodi põhjenduseks, et nägin naiskodukaitsjaid tegutsemas siin-seal ning soovin samuti riigikaitsesse panustada. Seda oli eriline rõõm kuulda, et meie ridadesse astutakse just sellisel põhjusel.

Kuigi 2020 oli meile kõigile eriliselt keeruline ja raske, suutsime luua midagi uut ja positiivset. 30. juunil 2020 taasloodi Kalevi jaoskond - jaoskond, mis omal ajal kasvas välja Lindade kompaniist ja mida võib seetõttu lugeda Naiskodukaitsse alguseks. Uue jaoskonna loomise ideed kavandasid erinevad Tallinna ringkonna juhatused juba mitmeid aastaid. Kõige keerulisem tundus olevat valik, millist Tallinna kunagistest jaoskondadest taaselustada tuleks. Kui on valida selliste jaoskondade vahel nagu soomusauto jaoskond või välisuurtükiväe divisjoni jaoskond, siis on loomulik, et otsustusprotsess võtab aega. Määravaks sai siiski malevkonna olemasolu loodava jaoskonna kõrval. Ning seegi, et kaks aktiivset liiget Annely Koolmann ja Katrin Rannaste, kellele jaoskonna juhtimise ettepanek tehti, tegid juba tihedat koostööd Kalevi malevkonnaga. Kui jaoskonna valik oli langetatud, läks edasi kõik kiiresti. 3-4 kuuga oli leitud 11 asutajaliiget. Nii mõnigi



*Kalevi jsk asutajaliikmed 30.06.2020. Pilt: K.Raudsepp*

nende seast on seotud Kalevi malevkonna tegevusega. Teised tulid, et koos sõpradega panustada uude ja ajaloolisesse väljakutsesse. Jaoskond hakkas elama oma elu ja kiirelt kasvama. Aasta lõpuks oli juba 18 tegusat liiget.

Tallinna ringkonnas on traditsiooniks saamas, et jaoskonnad korraldavad üksi või kahe peale aastas ühe ürituse ringkonnale. Samuti on mõned üritused juba traditsiooniks saamas, näiteks ringkonna suvelaager Võsul või orienteerumisõpped. Lääne jaoskond korraldas 2019. a juba mitmendat aastat järjest küberturvalisuse töötoa, eestvedajaks Katri Lindau ning instruktoriks oma ala asjatundja kaitseliitlane Sille Laks.

2019 korraldas Toompea jaoskond Tallinna ringkonnas NKK mälestuspäeva, mille raames avati mälestustahvel Tallinna ringkonna esimesele esinasele Anna Tõrvand-Tellmannile. Tahvel on paigutatud Tallinna Muusikakooli hoonesse, kus aastatel 1932-1940 asus Anna Tõrvand-Tellmanni Inglise Kolledž. Tahvli avamiseks eraldasid omatulust raha kõik Tallinna ringkonna jaoskonnad.

Uue algatusena korraldasid 2020 sügisel Akadeemiline ja Põhja jaoskond erialagruppide kompleksõppuse, mille eesmärk oli tuletada liikmetele meelde või anda võimalus õppida erinevaid oskusi, mida kõik naiskodukaitsjad ehk iga päev harjutada ei saa: jaotelgi püstitamine, orienteerumine, raadiosaatja kasutamine, takistusraja läbimine, laskmine, veeohutuse instruktoriks pürgijad said praktiseerida lühikoolitusega teadmiste edasiandmist ja palju muudki. Õpipäeva idee ja algatus tuli Tallinna ringkonna aseesinaiselt Triin Kravetsilt.

Oleme sportlik ringkond ja nii on meie aastaplaanis igal aastal ka spordivõistlus Xena reid ning laskevõistlus Jane Bond. Viimane on kuulsaks saamas juba üle riigi. Latt aeti sedakorda väga kõrgele (2020 peakorraldaja M. Mürsepp) - Kaitseliidu ülem Riho Ühtegi annetas võistlusele uhke rändkarika. 8. korda toimunud võistlusel oli ka oma stiil - Lady in Red, mille osalejad rõõmuga omaks võtsid, alustades punastest õhtukleitidest lõpetades kõrgete punaste kotsakingadega.



KL ülem Riho Ühtegi Jane Bond 2020 võitjale rändkarikat üle andmas. Pilt: K.Raudsepp

Näitasime kõigile, et üks korralik naiskodukaitsja saab hakkama igas olukorras ja riietuses.

Väljaõppe osas on hoogustunud tänu side- ja staabigrupi juhile Katrin Rannastele koostöö Harju ja Rapla ringkondadega. 2019 hakkasid Tallinna, Harju ja Rapla ringkonnad kaaluma võimalust koos erialase täiendõppe läbiviimist. 2020 kevadel tehti õppeõhtuid veebipõhiselt. Vabatahtlikuks instruktoriks



Teadmisi praktikasse rakendamas. Pilt: K. Rannaste



Evakuatsioonigrupp töö. Erialagruppide kompleksõppus 2020



Igaks olukorraks valmis. Ohutushoiu kursus 2019. Pilt: E. Aslett



Takistusi ületades. Erialagruppide kompleksõppus 2020



Noored juhendamas erialagruppide kompleksõppusel 2020. Pildid: Triin Kravets

oli Saue kompanii sidejao ülem Martin Maripu. Septembris toimus Harju, Rapla ja Tallinna side- ja staabiassistentidele täiendõpe Pahklas, kus metsatingimustes tuli kevadel õpitut praktikasse rakendada. 2021. a on plaan õppeõhtutega jätkata.

2019. aasta ei toonud baasväljaõpete osas väga palju uut. Kõiki mooduleid korraldati ringkonnas üks kord. 2020 sundis meid uute tingimustega kohanema ning rohkem e-lahendusi otsima. Nii näiteks osalesid meie liikmed üle-eestilisel baasväljaõppe organisatsiooniõpetuse e-kursusel. Üheks instruktoriks oli meie enda staažikas Berit Cavegn, kes sai Tallinna ringkonna aastapäeval pärjatud tiitliga Aasta vabatahtlik instruktor.

Oleme jätkanud oma liikmete koolitamist ka ohutushoiu valdkonnas. 2019. a toimus ohutushoiu baasväljaõpe täies mahus, 2020 praktiline osa. Eriline rõõm on, et aasta aastalt tuleb ringkonnas ohutushoiu instruktoreid juurde.

Lisaks oleme ohutushoiu valdkonna teadmisi viinud ka organisatsioonist välja. Veel enne kriisi 2020. aasta veebruaris jõudis Maret Valner käia Sääse raamatukogus seenioritele rääkimas kriisiolukorras valmistemisest.

Tallinna ringkonna liikmed on olnud alati kaasatud maleva ülesannete täitmisesse just kohaliku maleva erinevatel suurõppustel nagu HUNT, PÕHJATÄHT, Toompea lukku, Kodurahu jne. Lisaks sellele, et üksustes tegutsevad meie oma liikmed, on meie seas alati olnud neid, kes omamata kindlat ametikohta maleva struktuuris, tulevad ja aitavad õppuse läbiviimisele kaasa, olgu see siis tegevus tagalas või otseselt väljaõppes. See eeldab meilt ka teatud valmisolekut ja paindlikkust, sest tihti kutsutakse meid appi päris viimasel hetkel.

2019. ja 2020. a oleme liikmetele nii isikliku lähenemise ja infotundide kaudu rääkinud evakuaatsioonirühma tegevusest ja tutvustanud ka võimalusi Kaitseliidu üksustes tegutsemiseks. Evakuaatsioonirühma tegevus on muutunud praktilisemaks. Kui 2019 korraldati evakuaatiooniõppus veel n.ö lauaõppusena, siis 2020 panime oma teadmised praktikasse ning toetasime erialagruppide kompleksõppuse toimumist (punkti ülespanek, territooriumi kaardistamine ning siltide ülespanek, osalejate vastuvõtmine, esmaabi võimekus jne). Tundub, et tasapisi hakkab see rühm hoogu ja jõudu sisse saama.

2019. a Kaitseliidu üksuste mehitamine:

16 liiget sõjaaja ametikohal

14 liiget erinevates formeerimiskeskustes

15 liiget olid ennast üles andnud erinevate sisekaitseülesannete täitmisele

23 liiget evakuaatsioonirühmas, nendest 9 liiget olid esitanud ka kirjaliku avalduse evakuaatsioonirühma ametikohale määramiseks

Tallinna malevas toimus 2020. a sõjaaja ja sisekaitse struktuuride ümberkorraldamine, mille tulemusena üks suurimaid sisekaitse üksuseid muutus sõjaaja üksuseks. Sellest ka sisekaitse ametikohtade vähenemine.

2020. a Kaitseliidu üksuste mehitamine:

24 liiget sõjaaja ametikohal

16 liiget erinevates formeerimiskeskustes

5 liiget sisekaitseüksuses

44 liiget evakuaatsioonirühmas, kellest 31.12.2020 seisuga 32 olid esitanud ka kirjaliku avalduse evakuaatsioonirühma ametikohale määramiseks.

Sellise arengu üle on meil ainult hea meel ja tuleb järjekordselt tõdeda, et "Parim toit on see, mis on pikalt potis haudunud". 2021. a loodame luua juurde teise evakuaatsioonirühma, kuna huvi evakuaatsioonirühma tegevuse vastu on oluliselt kasvanud.

2019. ja 2020. a läbis sõdurioskuste kursuse Kaitseliidus vastavalt kolm ja kaks tegevliiget. Kõik on tänaseks määratud Kaitseliidu üksuses ametikohale. On näha, et huvi Kaitseliidu sõdurioskuste kursuse osas on kasvanud, kuid tihti jääb osalemine selle taha, et tegevliige on alles liiga värske ning soovib enne natuke organisatsioonis tegutseda, kui tõsisele sõjalisele väljaõppele osalema läheb. Tegelikult on üldiselt ka meie soovitus uuele liikmele, et enne läbida NKK baasväljaõpe ja alles siis valida endale sobiv sõjaline kursus Kaitseliidus ning pärast seda ka ametikoht. Seega, meie "sõja-aja hautis" podiseb tasasel tulel järjepidevalt edasi.

Formeerimise funktsioon on Tallinna malevas aastatega jäänud tagasihoidlikumaks,



*NKK ja KT veeohutusõppus koos liitlasvägedega 2019. aastal. Pilt: T. Kravets*

kuna suurem osa üksustest formeerivad ennast ise. Formeerimisalaseid väljaõppeid ringkond ise ei ole korraldanud, kuid näha on, et suurematel Põhja maakaitseringkonna õppustel on meie naiste abi alati vaja olnud erinevate personalialaste ülesannete täitmise osas.

2019. ja 2020. a on olnud koostöö Tallinna malevaga hea, kuigi on toimunud palju muudatusi ülemate vahetumise tõttu. Kuna personali voolavus on olnud väga suur, siis uute inimestega tulevad ka uued korraldused, uued süsteemid. Sellega seoses on Tallinna ringkonna juhatus pidanud olema väga proaktiivne, et muutustega kaasas käia. Oleme väga palju muutnud oma juhiseid juhtidele ja ürituste korraldajatele, eesmärgiga muuta meie liikmetele töökorraldus ja ülesanded arusaadavamaks ja selgemaks.

2020. aasta algas meil tavapäraselt nii nagu ilmselt ka teistes ringkondades: valmistusime üldkoosolekuteks, ringkonnakoguks, juhtide valimiseks, planeerisime väljaõpet. Aga märtsikuus kõik muutus. Eestisse jõudis Covid-19. Pidime kõik oma plaanid ja tegevused ümber korraldama, et täita meile seatud kriisiaja ülesandeid. Paljud õppused lükkusid edasi või jäid ära. Suunasime oma tegevuse ümber Eesti riigi abistamisesse läbi ametiabi-palvete nii Terviseametilt, Häirekeskuselt kui Politsei- ja piirivalveametilt. Tallinna ringkonna naiste tahe ja motivatsioon oli kõrge: toetasime Ida-Tallinna Keskhaiglat ja Magdaleena Haiglat, meie liikmed panustasid nii Terviseameti staabis kui Häirekeskuses.

Kuna meie hulgas on liikmeid, kes erinevatel põhjustel kuuluvad riskirühma, siis on mainimist väärt ka see, et nemad propageerisid kampaaniat #püsikodus ning andsid sellega eeskuju teistele näidates oma käitumisega, et kodus püsimine ei ole häbiasi vaid auasi.

Kodutütardega koostöö osas võib 2020. a kõige märkimisväärsemaks pidada juuli lõpus toimunud Tallinna maleva kodutütarde ja noorkotkaste suvelaagrit, mida käisime toitlustamas. Selle raames läbis baasväljaõppe välitoitlustuse mooduli 16 liiget, kelle hulgas oli ka kolm Gaidide Liidu liiget. Kohapeal vastutas katla ja vägede eest toitlustusgrupi juht Annely Koolmann. Sügisel toimunud esmaabi erialavõistlusel osales Tallinna ringkonna võistkonna koosseisus kaks naiskodukaitsjat ja kodutütart. Kodutütred olid oodatud sellel aastal ka ringkonna laskevõistlusele.

Sügisel erialagruppide kompleksõppusel aitasid kodutütred läbi viia mitut



töötuba. Pidevam ja püsivam koostöö on NKK liikmetest noortejuhtide ja kodutütarde rühmade vahel, kus lisaks kodutütarde tegevusele leitakse ka muid koostöökohti, alus pandi uuele heategevusüritusele ning sügisel ja suvel toetati üheskoos Toidupanga kogumispäevi, 2019 suvel käisid noored liitlasvägedega Aegna saarel oma teadmisi täiendamas meditsiinis ja veeohutuses, liitlasväed olid abiks ka 2020 suvelaagri töötoa korraldamisel. 2019. a, kui veel ringkonna aastapäeva sai pidada siseruumides, esitasid muusikalist vahelist vahepala Öökullide rühma kodutütred. Uue koostöökohana nii linnaosavalitsuse kui kodutütarde osas võib välja tuua 02.02.2020 Tartu Rahu 100. aastapäeva tähistamine, kus Piritä linnaosavalitsus, kodutütred, noorkotkad ja naiskodukaitsjad olid koos väljas ühtse liputoimkonnana.

Keerulise aasta lõpetuseks toimus 2020 ringkonna aastapäeva tähistamine hoopis teisiti. Ringkonna juhatus viis kõik tänukirjad, liiliaristid ning eriauhinnad koju kätte. Tallinna ringkonna TV koosseisus olid Anneli Looken, Triin Kravets, Jaanika Kindlam, Kirstin Raudsepp ning Maris Soonsein, kes pani külalistusel tehtud jäädvustustest kokku südamliku video, mida kõik ringkonna liikmed vaadata said. Nii jõudis ringkonna pidupäev aastapäevana iga liikmeni.

Neile kahele aastale tagasi vaadates tundub, et iga kriis muudab meid tugevamaks, ühtsemaks ja paindlikumaks, ning aitab meid nii eesmärkide püstitamisel kui ka juba olemasolevate eesmärkide ümberseadmisel.



Võitluses COVID 19 vastu Ida-Tallinna keskhaigla juures. Pilt: Maret Valner

# TARTU RINGKOND

*Ave Mägi, Sigrid Nahk, Leane Morits*

Kahe aasta jooksul on Tartumaal naiskodukaitsjaks olemine püsinud au sees ja meie ringkonnaga liituvate naiste osakaal on rahulikus tempost tõusnud. 2020. a alguses levis sotsiaalmeedias üleskutse uue aasta lubadusega - olen parimas vormis! Parim vorm = Naiskodukaitse vorm. See oli üleskutse naistele, et sotsiaalmeedia kasutajatena reklaamida rohkem Naiskodukaitsset ja postitades läbi mõelda selle mõju meie organisatsiooni kuvandile. 2020. a seisuga on meie liikmeskonna arv 308. Lisaks on tore mainida ka seda, et aastal 2020 liitus meiega kaks kodutütart.

## **“Alfa Romeo 9-1-1, siin Papa Mike 1-1, ei, 1-2, mul läks sassi, kas ma alustan algusest?”**

2019. a korraldati uue väljaõppena side- ja staabigrupi poolt õpe liikmetele, kes ei saa piisavat ülevaadet side- ja staabieriala tööst BVÕ läbimisel. Kuna üritus osutus populaarseks, korraldati sama üritus ka järgneval aastal. 2020. aasta sügisel toimus sideõpe, mis vaatamata keerulisele ajale ja erinevatele piirangutele siiski toimuda sai. Tartus viidi läbi septembrikuus kahepäevane koolitus, mida tuldi uudistama ka väljastpoolt Tartu ringkonda. Esimesel päeval said osalejad kätt proovida klassiruumis, kus peamiselt keskenduti teooriale. Teisel päeval prooviti praktilistes mängudes oma uusi teadmisi praktiseerida. Tagasiside, mis õppele järgnes oli positiivne, kiideti huvitavaid ülesandeid ning sõbralikku õhkkonda. Side- ja staabigrupi enesetäiendamist kinnitab ka 2019. a võidetud üle-eestiline staabiassistendi erialavõistlus.

## **Tegus 2019**

Kõige populaarsem baasväljaõppe üritus oli 2019. a ohutushoiu moodul, mille läbis 30 liiget. Ohutushoiule järgnes esmaabi ning võrdses seisus olid organisatsiooniõpe ning sõdurioskuste kursus. Palju ei jäänud maha ka välitoitlustamise väljaõpe, kus osales kokku 17 liiget. Korraldati tsiviil-militaarkoostöö üksust tutvustav tund, et suurendada naiste teadmisi üksuse töö osas.

Ürituste poolest oli 2019 tegus aasta, kokku toimus 69 eri üritust. Hea meel on tõdeda, et 52% ehk üle poole üritustest oli seotud väljaõppega, mis näitab, et Tartu ringkonna naised tegelevad organisatsioonis enda harimise ning teadmiste edendamisega.

2019. a oli Tartu ringkonnal eesõigus korraldada üle-eestiline NKK koorumusmatk, mille korraldamisse panusta-



*Uus aasta lubadus = olen parimas vormis.  
Parim vorm - Naiskodukaitse vorm!*

*Pilt: Monika Ristisaar*



*Lastekaitsepäev Tasku keskuses (2019).  
Pilt: Monika Ristisaar*

sid kõik erialagrupid. Koormusmatk toimus 17.-19. mail. Võistlusel osales 12 võistkonda, nende hulgas ka Tartu esindus.

Toitlustamist käidi 2019. a tagamas 35 Naiskodukaitsese, 20 Kaitseliidu ning 10 Kodutütarde ja Noorte Kotkaste üritusel. 2019. a toimunud õppusel Sibul käisid väljas nii sidemehed (õigemini naised), staabiassistendid kui ka formeerijad. Meditsiini tagavad meie naised vastavad vajadusele. Näiteks 2019. a oli formeerimiskeskuse arstiks naiskodukaitsja. Formeerijad olid väljas ka lisaõppekogunemisel Okas 2019. a. 2019. aasta lõpu seisuga on Tartu maleva juures sõjaaja ametikohal 90 naiskodukaitsjat. Koos evakuaatsiooniühmaga on ametikoht 122 naisel.

Naiskodukaitsjate osalemist evakuaatsiooniühma töös hõlbustas sama rühma funktsioonikirjelduse ja uue struktuuri kinnitamine. 2019. aasta lõpuga on põhimeeskonnas Tartumaal 33 naiskodukaitsjat. Samuti korraldati koostöös Kaitseliidu Tartu malevaga evakuaatsiooniõppus Sipelgas, mis toimus 14.09.2019 Tartus.

## **Võidupüha ja heategevus**

2019. a panustasid meie ringkonna liikmed kõige rohkem võidupüha paraadi ja maakaitsepäeva korraldamisesse. Võidupüha paraad toimus 2019. a Tartus. Sel päeval liikus erinevates ülesannetes 99 Tartu ringkonna liiget (riviüksus, meditsiin, muud vajalikud funktsioonid). Paljud naised oli hõivatud heategevusliku loterii ettevalmistamise ja läbiviimisega. Loterii auhindadeks olid nii naiste enda valmistatud käsitöö esemed, aga ka sponsoritelt saadud kinkekaardid ja muud annetatud tooted. Kogusime raha Tartu Naiste Tugi- ja Teabekeskusele, kes kasutasid meie abi Tartu Naiste Varjupaiga siseruumide renoveerimisel. Samal eesmärgil koguti veel raha ka kodukohvikute päevadel Elvas Ole Valmis! kohvikus ja Tammelinna Tagalakohvikus. Kokku sai kogutud pisut üle 3000 euro. Meie südames on suur tänu nii kaasa aidanud naiskodukaitsjatele, loterii ostjatele kui ka sponsoritele.

## **Aasta tiitlid**

2019. a Aasta naiskodukaitsja tiitel läks seekord jagamisele, ringkonna juhatuse arvates vääris seda nii Regina Kullamaa kui Kärt Viltrop. Reginast sai ka meie nominent üle-eestilisel Aasta naiskodukaitsja konkursil. Aasta ürituse tiitli pälvis Signe Viggori korraldatud laskelaager, kus sai lasta erinevatest vahenditest alates vibust, aga ka mängida kettagolfi, mis ju ka sihtimist ja täpset silma nõuab. Aasta toetaja tiitli sai Indrek Etverk Akadeemilisest malevkonnast, kes on meie väljaõppe pidev toetaja nii nõu kui jõuga.



NKK laskevõistlusel saavutati teine koht (2020). Pilt: Silver Hinno

2020. a otsustas ringkonna juhatus välja selgitada ainult Aasta naiskodukaitsja tiitli saaja, kelleks osutus Piia Kuslap. Tema oli ka meie nominent üle-eestilisel konkursil.

### Rahulikum 2020

Õppuse Sibil 2020 raames täitsid Tartu naiskodukaitsjad mitmeid ametikohti. Väljas oldi nii toitlustajatena, staabiassistendidena, sidemeestena kui ka formeerijatena.

2020. aasta koormusmatka lõpuhetkil oli meie naiskonnale ette valmistanud armsa üllatuse nende võistkonna tugiisik Indrek Etverk - ta tervitas meie naisi finišis lilledega. See väike hetk muutis naiste meeleolu ja tõi naeratuse suule ka pärast koormusmatka läbimist.



NKK koormusmatka võistkond (2020). Pilt: Indrek Etverk

2020. a anti välja staažimärgid pikalt organisatsioonis panustanud naistele, mille Tartu ringkonnast said Dagmar Mattiisen, Ülle Närska, Inge Leitu, Marit Birgholts, Liis Kuld ja Aage Raud. Oleme rõõmsad, et meie hulgas on mitmeid tegusaid staažikaid liikmeid.

2020. aasta novembris korraldasime üle-eestilist mentori kursust, et igal liikmel igas ringkonnas oleks kellegi õlule toetuda. Maskides, kuid siiski kokku saades arutleti oma kogemuste üle, kuid õpiti juurde ka teooriat. Lisaks sisustasid kursuse ka lõbusad harjutused mentorluse teemal.

### **Anname au**

2019. aasta aprillikuus toimunud Anname au kampaania raames korraldas Tartu ringkond piirkondliku avalöögi 6. aprillil. Avaüritus oli mõeldud kogu linnarahvale ja külalistele, kus esindatud olid kõik erialagrupid, tutvustasime NKK tegevust läbi erinevate erialaste ja ohutushoiu tegevuste. Üritusel tundsim tugevalt ka Tartu maleva ja Tartu linnavalitsuse toetust, mis jätkus läbi terve aprillikuu. Sündmuste korraldamisele lisaks panustas Tartu ringkond Anname au edukasse toimimisse aktiivselt sinilillemärkide müümisega Tartu linnas ja maakonnas nii avalikes kohtades kui ka isiklikel töökohtadel. Lisaks toetati Sinilillejooksu korraldamist Tartus ja osaleti ka jooksul. 2020. a jäid pandeemia alguse tõttu ära kõik planeeritud üritused ja sinililli müüdi läbi sotsiaalmeedia. See-eest tehti suuremat reklaami kampaaniale sotsiaalmeedias - tehke NATO test iseseisvalt kodustes tingimustes läbi ja postitage fotosid, andes samal ajal ülesanne edasi järgmisele inimesele.

### **Ja veel ...**

Ohutushoiu alased tegevused, sealhulgas mobiilirakenduse tutvustamine toimus 2019. a Tartu linna ja Tartumaa valdade erinevatel üritustel - Anname au avalöögil, Sinilillejooksul, Supilinna päevadel, lastekaitsepäeval, maakaitsepäeval, Tagalaskohvikus, perepäevadel, kriisiteemalisel infoõhtul.



Anname au kampaania avalöök Tartus 2019.a. Pilt: Monika Ristisaar

Samuti sai 2019. a alguse ka koostöö Tartu linna ja PPA Lõuna prefektuuriga. Algas evakuaatsiooniplaanide arutelu, mille käigus jagati omavahel ära, kes millega mingil hetkel tegeleb, et tagada tartlaste ohutus. Erinevad koostööprojektid jäid aastal 2020 eriolukorra tõttu ootele. Küll aga ei tähendanud see seda, et võimalus panustada oleks puudunud. Üks suurimaid ja tähtsamaid koostöökohti oli 2020. a Tartu linna abistamine koroonavõitluses. Naiskodukaitsjaid oli näha piiril korda tagamas, hooldekodus vanemaid abistamas, jagamas infovoldikuid bussijaamas ja turuhoones, vastasime kõnedele kriisitelefonil 1247 ning muidugi tagasime ohutust ka testimispunktides. Naisi kaasati appi ka toitu koguma, mida tehti Eesti Toidupanga jaoks.

### **“Tere! Siin \*\*\*. Kuidas ma saan Teile täna abiks olla?”**

2020. a kutsuti naiskodukaitsjaid appi infotelefonile 1247, et vastata inimeste koroonaküsimustele. Meie naisi võis toimetamas näha, või pigem kuulda ka Häirekeskuse infoliinil. Tartu ringkonna naiskodukaitsja Annett Kreitsman oli üks neist, kes leidis aega minna appi ning vastata inimeste küsimustele ning kuulata nende muresid. Oma Häirekeskuse kogemuse kohta on ta öelnud järgnevat: “Meil on kohapeal väga tore meeskond ja juhendajad, kes vajadusel kohe aitavad. Koos arutame läbi keerulisemad küsimused ja päevakajalised teemad, selline ühthoidev suhtumine aitab suuresti kaasa edukale toimimisele.”. Muidugi oli ka palju teisi naisi, kes leidsid oma abistamisväljundiks just Häirekeskuse infoliini.

### **Sotsiaalkodus koroonapandeemia ajal vabatahtlikuna abis**

Oma asendustöötaja kogemusest kirjutas NKK kodulehel Laura Loolaid. Nimelt käis ta kevadel abis Tabivere sotsiaalkodus, kui sealt sai alguse Tartumaa suur koroonakolle. Oma kogemust kirjeldab ta kui väliõppusele minekut ehk oli vaja korrastada varusid, panna kokku vahetusriided ning lõpetada pooleliolevad toimingud.



Tartu ringkonna esinaine Triin Seppet Anname au! kampaania avalöögil Tartus.  
Pilt: Birgit Ristisaar

Vabatahtlikele jaoks algas abistamine põhjaliku koolitusega, kui ülevaade anti sellest, kuidas kasutada kaitsevahendeid ning vabatahtlikud said ise kõik läbi teha, et õppida, kuidas tagada nii enda kui ka teiste ohutus. Lisaks temale, naiskodukaitsjale, olid sotsiaalkodusse appi tulnud ka erinevad tervishoiutöötajad, kellest paljud niigi toona viirusevastase võitlusega tegelesid ning arstitudengid.

Üleüldiselt on Laura oma kogemust kirjeldanud positiivselt, sest meeoleolu sotsiaalkodus oli vaatamata raskele ajale siiski rahulik ja positiivne ning kui alguses tundusid erinevad protseduurid võõrana, siis nädala lõpuks oli kõik vajalik selgeks saanud ning isegi hooldatavate nimed, mis alguses meeles ei püsinud, olid nüüdseks tuttavad.

## **Jaoskondade tegevus**

### ***Tartu jaoskond***

2019. a edenes Tartu jaoskonna koostöö Tartu maleva I malevkonnaga, seda läbi selle, et nii mõnedki malevkonna liikmed olid kaasatud Tartu ringkonna erinevate ürituste läbiviimisesse, mis olid jaoskonna korraldada. Jaoskonna 2019. aasta üheks eesmärgiks oli toetada oma osalusega riviüksuse komplekteerimist Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisel Tartus - riviüksuses osales kokku 10 tegevliiget. Võidupüha paraadil osales 12 jaoskonna tegevliiget. Jaoskond viis oma liikmetele läbi ka veepääste õppe ja korraldas tublimate tänamiseks juba traditsioonilise lõikuspeo.

2020. aasta mai alguses sai Tartu jaoskond 95. Hull aeg nõuab segaseid lahen-dusi. Nii saigi tehtud läbi ajaloo erinevatest Tartu jaoskonna liikmetest mäng, et uuemad liikmed saaks osa minevikust ja vanemad liikmed osa tulevikust. Kõik küsimused õigesti ära arvanud liikmed loeti Tartu jaoskonna sõpradeks. Ega val-esti polnudki võimalik arvata. Samuti oli üheks suureks kordaminekuks ürituste korraldamine. Ükski üritus ei jäänud tegelikult eriolukorra kehtestamise tõttu päris ära. Üritused ei toimunud traditsiooniliselt, vaid leiti alternatiiv. Oktoobris toimus lõikuspidu, mille käigus said jaoskonna liikmed üle pika aja omavahel kokku.

### ***Akadeemiline jaoskond***

2019. a oli akadeemilise jaoskonna jaoks muutuste aasta, üldkoosolekul val-iti uus esinaine, aseesinaine ning asendusliige. Samuti osales akadeemiline jaoskond nii Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisel, kus meid võis leida rivi-üksusest ning samuti aitas jaoskond maakaitsepäeva loteriiauhindade valmista-misega. Võidupüha paraadil osales 16 akadeemilise jaoskonna liiget. Traditsiooni-line ülikooli tõrvikurongkäigu järgne üritus korraldati ka sel aastal koos Kaitseliidu Tartu maleva akadeemilise malevkonnaga. Jaoskond korraldas ka koos Elva jaoskonnaga kogu ringkonnale traditsioonilise jõulupeo, mis oli väga rahvarohke ja südamlük.

2020. a korraldasime koos akadeemilise malevkonnaga Eesti Vabariigi aas-tapäeva tähistamise ning Tartu maleva aastapäeva aktuse. Jaoskonna motivat-siooniüritusena käisime juulikuus sup-laudadega sõitmas. Osales 32 inimest - kutsutud olid jaoskonna liikmed koos lastega. Uue kommunikatsioonilahenduse (GuavaHR) juurutamine on olnud vaatamata raskele aastale edukas. Oleme saanud keskkonna kasutamise kohta eranditult positiivset tagasisidet kõikidelt uutelt liikmetelt ning oleme saanud väärtuslikku tagasisidet, mis kõnetab liikmeid rohkem, mis vähem. Usume, et antud keskkond aitab kaasata tulevikus liikmeid veel rohkem NKK tegevusse.

### ***Tamme jaoskond***

2019. a jätkus jaoskonna programm „Suur õde”. Programmi eesmärk on pakkuda tuge jaoskonna liikmetele, seda läbi nõustamise ning abistamise. Suurteks õde-deks on jaoskonna juhatuse liikmed, kes igaüks suhtleb oma vastutusel olevate inimestega. Jaoskonna eesmärgiks oli 2019. a kaasata liikmeid ürituste korral-damisesse, mida sai ka tehtud, sest toona osales iga ürituse korraldamises ka tegevliikmeid. Sarnaselt teistele jaoskondadele panustasid ka tammekad vabariigi aastapäeva riviüksuse komplekteerimisel ja valmistasid maakaitsepäeva loterii-ahindu, samuti osalesid Võidupüha paraadi riviüksuses ja toetavates tegevustes.

Tamme jaoskonna sünnipäevaüritusel (orienteerumine) osalenud liikmete

tagasiside põhjal õnnestus meie jaoskonnal 2019. a hästi orienteerumisürituste korraldamine ja läbiviimine. Eriti tõsteti esile ööorienteerumist ning loodetakse, et hoiame oma orienteerumise traditsioone. Lisaks väljaõppele meeldisid liikmetele motivatsiooniüritused (näiteks sügisel toimunud Tartu rahvusvahelise kooli külastus ja omavaheline vahetu suhtlus). 2020. a suutsime pärast kevadist eriolukorda ja isolatsiooni kokku kutsuda paljud liikmed 6. juuniks poolaasta sünnipäevale värskes õhus! Tammekatele iseloomulikult läksime metsa ja mängisime kettagolfi, ainsa vihmasabina ajal oli piknik Annikuoru laululava katuse all.

### ***Põhja-Tartumaa jaoskond***

2019. a detsembris sai Põhja-Tartumaa jaoskond 10-aastaseks. Seda tähistasime piduliku õhtusöögiga Nina Kordonis. Kohal oli ka ringkonna esinaine Triin Seppet.

2020. a oli meie jaoskonna ülesandeks korraldada koos Tamme jaoskonnaga Tartu ringkonna Naiskodukaitse aastapäev Alatskivi lossis. Asjaga tegelesime ning ettevalmistused olid kõik tehtud. Kahjuks jäi siiski üritus sellisel moel ära, seotud taas COVID-19 levikuga ning kohaliku omavalitsuse piirangutega takistamaks viiruse levikut. Üritus toimus väiksemas ringis Tartus.

### ***Elva jaoskond***

Elva jaoskonna jaoks oli 2019. a prioriteediks ohutushoiu edendamine Elva vallas ning samuti oli eesmärgiks jätkata koostööd kodutütardega. Samuti osaleti Elva Jüriöö jooksul, korraldati koos linnaga lastekaitsepäev, osaleti maakaitsepäeval, tutvustati Elva kohvikute päevadel Naiskodukaitset ja korraldati koos Akadeemilise jaoskonnaga jõulupidu.

2020. a oli vaatamata COVID-ile tihe koostöö Elva malevkonnaga: jaanuari alguses toimus ühine laskeõppus, detsembri alguses tagasime toitlustamise Unikülas Elva malevkonna liikmete laskeõppusel, toimus ühiskohtumine Kaitseliidu ülemaga Elva malevkonna majas. Samuti osaleti erinevatel kogukonna üritustel: Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktus, Elva elamusfestival, Nõo huvitegevuslaad.

### ***Lõuna-Tartumaa jaoskond***

2019. a algas traditsioonilise aastaalguse matkaga, mis viib meid iga kord Lääniste külast eri suunas. Hoolimata ilmast ja külmast on matkad suhteliselt rahvarohked, pealt 20 inimese jaoks on jaoskonna esinaise Kertu Rünkorgi poolt matka lõpus tee, koogid ja saun valmis pandud. 2019. a oli jaoskonnal koostöö ka Kaitseliidu Tartu maleva I malevkonnaga, kui üheskoos korraldati Vabadusriisti Vendade malevkonna 95. aastapäeva. Lisaks olid jaoskonna naised esindatud ning kaasatud ka riviüksuses Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisel ning Võidupüha paraadil Tartus; maakaitsepäeva loterii läbiviimist toetati 149 käsitöömeenega. Oma vallas (Kastre) korraldati ka Jüriöö jooks ja veteranidepäeva tähistamine koostöös valla spordiklubiga.

30.08.2020 korraldasime jaoskonna motivatsiooniürituse Jaago käsitöötalus, mis pakkus mõnusat koosolemise võimalust jaoskonna tegevliikmetele. Samuti osalesime oma esindusega kogukonna üritustel: Kastre valla sportlik neliküritus, orienteerumine Vooremäel; Kastre valla spordi- ja perepäev, kettagolfi õpetus Võnnu keskkooli staadionil.





2019. a Võidupüha paraad Tartus. Pilt: Monika Ristisaar

### *In memoriam*

#### **Auliige LINDA KRAFT (24.02.1922-10.02.2019)**

Linda oli naiskodukaitsja juba enne Teist maailmasõda, kui ta 17-aastase neiuna kutsuti Lähte kandi naiskodukaitsjate sekka, kuna oli vaja noori tüdrukuid võimlemisrühma. Kүүditamisest, erinevalt paljudest teistest Lähte naiskodukaitsjatest, pääsesid Linda ja tema vanemad seetõttu, et nad olid saunikud. Hilisemas elus õppis Linda kullasepaks ja spetsialiseerus filigraantehnikas ehte valmistamisele. Ka meie saime oma külaskäikudel tema juurde imetleda tema kauneid ja meisterlikult valmistatud ehteid.

Naiskodukaitsja juurde tagasi tuli Linda 2007. a alguses, juba eaka inimesena, aga sellest hoolimata suure huviga meie tegemiste suhtes. Ta oli alati oodatud külaline vabariigi aastapäeval, meie mälestuspäeval ja NKK aastapäeval. Viimastel aastatel, kui liikumine talle juba raskem oli, käisime tal ise külas ja jutustasime oma eluloolust. Põhiliseks külaskäijaks ja kontaktihoidjaks oli Tamme jaoskonna liige Silvi Tenjes. Kurb on öelda, et nüüd ei saa enam kontakti hoida. Lindast jääb maha kokku 21 last, lapselast ja lapselapselast.

#### **Auliige ASTA LUKSEPP (29.10.1932 - 30.03.2020)**

Asta sündis 29. oktoobril 1932 Tarvastus ja 1940. a kooli minnes soovis astuda Kodutütarde organisatsiooni liikmeks, kuid oli juba hilja. Kodune kasvatus ja ümberkaudsed inimesed (Asta hõimlane oli Mari Raamot ja peretuttavate hulgas KL ülem kindral Orasmaa) olid aga sellised, et kui 1990. aastate algul hakati taas-

tama Kaitseliitu ja Naiskodukaitset ning registreerima Eesti kodanikke, siis oli Asta igal pool olemas ja töötas kogu jõust selle nimel, et head algatused püsima jääks. Tema kutsus kokku Tartumaa esimese Naiskodukaitse ja Kaitseliidu taastamiskoosoleku juba 30. märtsil 1990 Kongutas. Keeruliste aegade tõttu jäi see naiste jaoks ühekordseks kokkusaamiseks, aga Kaitseliidu Elva malevkond kogunes ja alustas tegevust. Asta osales ka 17. juunil 1990 Naiskodukaitse taastamise teisel katsel Järvakandis. Samuti oli ta kohal 20. septembril 1991, koosolekul, millest alates loome oma tegevuse taastatuks. NKK esimene taastamisjärgne esinaine, täna Tartu ringkonna Tamme jaoskonna tegevliige Dagmar Mattiisen on meenutanud, kuidas paljuski tänu Asta aktiivsusele, sihikindlusele ja moraalsele toetusele Naiskodukaitse tegevus ja ringkondade organiseerumine algas ja kestma jäi. Me valisime Asta oma ringkonna auliikmeks 2013. a.

Kaitseliidu ülem Riho Ühtegi meenutab: “Tean Astat 1990. aastast. Olin ise tol 30. märtsi kohtumisel Kongutas. Naiskodukaitse taastamine oli Asta südameasi, ta osales aktiivselt kõigil üritustel ning tuletas meile, meestele meelde, et Kaitseliit pole tervik ilma Naiskodukaitseta. Tema aktiivsus, optimism ja pealehakkamine oli lausa nakkav. Samas ei kippunud ta ise kusagil esile ja andis võimaluse noorematel organisatsioonide juhtida, jäädes ise justkui ühenduskohaks ennesõjaaegse ja taastatud organisatsiooni vahele. Kuigi ta ise enne sõda Naiskodukaitsetesse kuuluda ei jõudnud, oli tal olemas mälu tollest ajast ning ta uuris palju organisatsiooni ajalugu. Usun, et ta jäi lõpuks rahule sellega, kus me täna oleme ja et naiste organisatsioon on vääriline ja võrdne partner meeste oma kõrval.”

Astat jääb maha hulk käsikirjalist materjali NKK taastamise algusaegadest, mille eest on talle tänulikud nii praegused kui ka ilmselt tulevased NKK ajaloo uurijad. Asta sängitati Elva kalmistule.



Asta Luksepp - lahkunud auliige.  
Pilt: Monika Ristisaar

## VALGA RINGKOND

*Heili Mets, Tiina Lall, Janika Kurvits, Annika Pang, Janeli Nielson*

2019. aasta algas meie jaoks märksõnaga “Paju”. Nimelt oli kätte jõudnud Paju lahingu 100. aastapäev ja see tähendas ka seda, et meid pidi jaguma mitmesse kohta korraga. Selle üritusega lõppes ka Eesti 100 ürituste jada. Üritus oli eelnevatest aastatest tükki maad suurejoonelisem. Paju lahingu mälestusmärgi juures toimus rivistus ja seda külastas ka Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid. Lisaks toimus pärast seda Valga raudteejaamas kontsert ja raudteejaama ees pakuti linnarahvale suppi, oli relvade näitus ning tutvustati organisatsiooni. Valga raudteejaamas oli kohal ka soomusrong nr 7 “Wabadus” Taasloodud soomusrongi koosseisu kuulusid suurtükivagun, kuulipilduja vagun, dessantvagun, sanitaarvagun ja katteplatvormil asuv soomusauto “Estonia”. Näidisrongis oli Vabadussõda ja soomusronge tutvustav näitus. Soomusrongi teekond oli alanud 4. jaanuaril 2019 Kehtnast ja lõppes 1. veebruaril Valgas. Seoses sellega peatus rong paljudes jaamades ning Puka jaamas käisid meie naised ka küllastajatele sooja teed ning pirukaid pakkumas. Kuna selleks ajaks oli Valga ringkond kasvanud 126-liikmeliseks, saime kenasti hakkama. Hea meel on välja tuua, et 2019. a jooksul liitus Valga ringkonnaga 6 kodutütart.

Samamoodi nagu eelnevatel aastatel tähistati ka seekord Valgemaal vabariigi aastapäeva. Suur perepäev oli Valga linnas ja väiksemad üritused nii Tõrvas kui Otepääl.

2019. a oli Valga ringkonnale tähtis aasta. Kätte oli jõudnud järjekordne ringkonnakogu, kus tuli valida ringkonna esinaist. Nimelt meie ringkonna esinaisal Mari Möttusel täitis kolm aastat esinaise ametit pidades. Meie õnneks oi Mari andnud



*Paju lahingu 100. aastapäev. Supp auramas ja lõhn meelitamas paljusid sööma. Pilt: Mareli Nielson*

nõusoleku kandideerida teiseks ametiajaks ning siin saamegi rõõmuga öelda, et Mari Mõttus jätkab Valga ringkonna esinaisena teist ametiaega.

2019. a viisime läbi koolitusi nii ringkonna siseselt kui ka osalesime üle-eestilistel koolitustel, nii toimus ringkonnas arenguevestluste läbiviimise koolitus, keha ja tervise heaks Vastlapäeva matk Tõrvas, loomulikult toimusid baasväljaõpped. Baasväljaõpete mureks on jätkuvalt, et tihti napib osalejaid, kuigi meie kõikide moodulite läbimise protsent on ainult 54,2%. Nii jäid Valga ringkonnas läbi viimata sõdurioskuste ja esmaabi moodul. Liikmetele pakuti võimalusi osaleda teiste ringkondade BVÕ moodulitel.

Tõrva jaoskonna esinaine Margit Kolju: 2019 algatasime nii mõnegi uue traditsiooni. Peetakse emadepäeva, isadepäeva ja vanavanemete päeva. Vanavanemete päeva puhul käiakse abis ühel vanainimesel, kellel lapsi ei ole ja aidatakse tema elu natuke paremale järjele. 2019 tegime ka Tõrva jaoskonna naistele koos Helme Üksikkompaniiga lahingmeditsiini õppepäeva, mis osutus väga harivaks ja põnevaks. Oleme läbinud küll NKKs meditsiini BVÕ, aga lahingmeditsiini õppepäeval räägiti meile sellistest asjadest, mida me enne kuulnud ei olnud. Samuti saime kõike ise praktiliselt läbi teha, et see paremini kinnistuks. Tagasiside oli väga positiivne ja sooviti, et selliseid koolitused võiks olla igal aastal.

Naiskodukaitset tutvustati mitmel üritustel: haridusmessil, esimest korda korraldasime Valga linnas sinilille jooksu, mil-festil, maakaitsepäeval, lipupäeval Otepääl, kus osalesid ka Otepää jaoskonna sõprusringkond Soome Vihtist (Soome vabatahtlik naiste ühendus), laskeharjutustel Ritsus.

2019. a oli Valga ringkonnas võetud käsile suuremalt sinilillekampania. Väikesed meenutused sellest Valga jaoskonna esinaine Tiina Lalli ja Tõrva jaoskonnast Margit Kolju poolt.



BVÕ organisatsiooniõppe mooduli rividrilli tund. Pilt: Janika Kurvits



Lahingmeditsiini õppepäev 2019.  
Pilt: Margit Kolju

tus võeti rahva poolt väga hästi vastu, siis on plaan ka edaspidi selliseid toredaid tantsuõhtuid teha.

2019. a toimus Võidupüha paraad Tartus ja seega oli ka Valga ringkonna naistel võimalus paraadil osaleda. Võidupüha paraadile järgnesid üritused maakon-



Tõrva ja Tõlliste sünnipäev. Näitetrupp Tõrva jaoskonna ja KL Helme kompanii liikmetest. Foto: Sigrit Säinas

Tiina Lall: 7. aprillil toimus esimest korda Valgas Pedeli virgetusalal ran-namaja juures üle-eestilise Anname au kampaania raames Lillejooks, kus rada võis läbida nii joostes kui kõn-dides. Lillejooksus oli osalejatel võima-lus läbida nelja erinevat punkti, kus nad said lahendada ülesandeid, mis nõudsid nii meeskonnatööd, julgust, füüsilist vastupidavust kui ka parajal hulgal nutikust ja osavust.

Margit Kolju: Anname au kampaania sai tähistatud jällegi omanäoliselt. Sel korral tegime tantsuõhtu koos ansambli-ga Sleepwalkers. Tantsuõhtu oli vabas vormis ja igaüks võis kaasa võtta oma piknikukorvi hea ning paremaga. Ansambli vahepeal korraldasime rah-vale NKK teemalisi mängu, mis väga hästi vastu võeti. Iga pileti pealt läks 2 eurot Anname au kampaania toetuseks ning piletilaua juures olid müügil ka kõik muud sinilille tooted. Kuna see üri-

tus võeti rahva poolt väga hästi vastu, siis on plaan ka edaspidi selliseid toredaid tantsuõhtuid teha.

2019. a toimusid vabariiklikud võist-lused side- ja staabi erialale, spor-divõistlus, laskevõistlus lahingrelvadest ja koormusmatk, kus osalesime lausa kahe võistkonnaga.

Kuna 2019 oli Pitka retk korraldada Val-gamaal, siis loomulikult jätkus ka sinna meie naise, nii nagu meie naise sai leida Kevadtormilt, Sibulalt ja Tractable Est 2019-nelt. Naised on järjest rohkem võtnud osa sõjalise väljaõppe üritus-test.

Lisaks kõigele sellele korraldame oma ringkonnas jaoskondade vahelisi üri-tusi. Nii on aastatega traditsiooniks saanud korraldada laskevõistlust. Sel-



*Naiskodukaitsjad Mareli ja Janeli Nielson katsetasid täiesti uut rolli: tsiviil-militaar koostööd. Pilt: Mareli Nielson*

1998. aastal oli see uues kuues ja nimeks “Täpne Mutt”, ning et aktiveerida naisi liikuma, siis korraldasime ka ringkonna spordipäeva.

Loomulikult tähistati jaoskondade sünnipäevi ja ringkonna aastapäeva. Väga meeleolukas oli Tõrva ja Tõlliste jaoskonna ühine sünnipäevapidu. Olid huvitavad tegevused ning meile esines Tõrva jaoskonna ning Helme kompanii ühine näitetrupp. Otepää jaoskonna naised käisid rabas matkamas ja Valga jaoskonna naised nautisid jõuluhõngulist aega.

Ringkonna aastapäeva korraldati koos Kaitseliidu Valgamaa malevaga ja toimus see sellel korral Alal. Tõrva jaoskonna naised ja Helme kompanii mehed olid hakkama saanud väga hästi korraldatud üritusega.

2019. a olid ringkonnas esimest korda kasutusel ka uued tunnustused. Nendeks siis “Aasta tagasituliija”, “Aasta uustulnuk”, “Aasta sündmus” ja “Aasta toetaja”.

2019. a Valga ringkonna Aasta naiskodukaitsjaks kuulutati Mareli Nielson.

2020. a algas nagu tavaline. Tänapäevaks me teame juba kõik, et tavalisest aastast jäi see kaugele. 1. jaanuariks 2020 oli Valga ringkond kasvanud 131 liikmeni. Üritustest osavõtt oli siiani aasta-aastalt kasvanud. 2020. aasta algas nii nagu tavaliselt, peeti üldkoosolekuid ja planeeriti erinevaid üritusi. 1. märtsil peeti ringkonnakogu ja kõik oli veel tavapärase.

Kui saabus 12. märts ja välja kuulutati eriolukord riigis, muutus paraku kõik. Tervet maailma oli tabanud viirus COVID-19. Planeeritud üritused lükkusid edasi teadmata ajaks ning appi tuli minna riigile. Piirid suleti ja piirikontrolli kaasati ka naiskodukaitsjad ja kaitseliitlased. Meie abi vajati häirekeskuse infotelefoni vastuvõtmisel. Riigis olid kehtestatud 2+2 liikumispiirangud, maskide kandmine sai normaalsuseks ja nendest piirangutest kinni pidamisse panustasid ka naiskodukaitsjad. Edasine tegevus tuli väga palju ümber mängida. Nii hakkasid toimuma erinevad koolitused e-õppena ja videosüsteemide vahendusel. Sukeldusime e-õppe maailma rohkem kui ei kunagi varem. Samaaegselt oli kohe-kohe algamas



Sinilillejooks 2019. Pilt: Mareli Nielson

Sinilille kampaania. Aktiivne müük käest kätte oli võimatu. Propageeriti tellimisi läbi neti ning anti veebikontserte, korraldati joonistusvõistlusi.

Valga ringkond ühines üle Eesti korraldatavate BVÕ *online*-õppe moodulitega. Nii said läbi viidud organisatsiooni moodul ja ohutushoiu moodul. Ohutushoiu mooduli puhul lepidi kokku, et parematel aegadel tuleb läbi viia kindlasti kontaktõppena füüsilise enesekaitse ja tuleohutuse osa. Eriolukord kehtis riigis 17. maini. Peale seda hakkasid piirangud vähenema ja värskes õhus tohtis juba korraldada üritusi ja õppeid.



NKK pehme laskevõistlus "Täpne Mutt". Nii vähe ongi rõõmuks vaja. Pilt: Mareli Nielson

Kuna Valgamaal enam ühist Aasta ema ei valita, siis algatasime ringkonnas uue üritusena Naiskodukaitse Valga ringkonna Aasta ema valimise. 2020. a Aasta emaks valiti Tõva jaoskonna esinaine Margit Kolju.

Lisaks oli see aeg pööraste tegude aeg, nii meenutab meie ringkonna kõige uuema jaoskonna sünni meie noorim jaoskonna esinaine Janeli Nielson:

24.05.2020 oli kogu Naiskodukaitsese ja eriti Valga ringkonnale tähtis päev. Nimelt taasasutati ilusal kevadisel pühapäeval ajalooline Laanemetsa jaoskond, kuhu koondus 14 tegev- ja toetajaliiget. Uue jaoskonna loomise mõtte oli Taheva piirkonna tublidel naiskodukaitsjatel juba pikka aega meelel olnud ning oodati seda õiget hetke. Õigeks hetkeks sai leid Eesti Rahvusraamatukodu digiarhiivist DIGAR, kui jaoskonna liige Merje Nielson leidis andmed ning vanad Valga Maleva Teataja artiklid tema kodukohas toimunud jaoskonnast. “Peagi oli see 24.05.2020 käes, kui algse Laanemetsa jaoskonna asutamisest sai 90 aastat. Sealt tuligi idee taasasutada Laanemetsa jaoskond ning taasasutamise kuupäevaks valida just see juubelihõnguline 90. sünnipäev,” rääkis Merje Nielson. Laanemetsa jaoskonna teeb eriliseks veel tema loomiskoosolek. Jaoskonna moodustamine toimus riigi eriolukorra ajal digitaalselt, selleks andis meie esinaine Airi Tooming naistele eriloa. “Täitsa kummaline ning samas huvitav oli koosolekut digitaalselt läbi viia ning pärast ülima ettevaatlikkusega digitaalseid allkirju koguda,” sõnas Laanemetsa jaoskonna esinaine Janeli Nielson, “aga hakkama saime!” Kõik Laanemetsa jaoskonna liikmed heitsid peret Valga jaoskonnast. Valga jaoskond oli aastatega muutunud väga suureks ning igaüheni oli personaalselt raske jõuda. Tegelikult oli juba ammu arutletud, et tuleb ümberkorraldusi teha, sellega tegid algust Laanemetsa naised. “Meie jaoks ei muutu ju miski, ainult teeme oma tööd väiksemas seltskonnas,” oli jaoskonna liige Hele Zilmer entusiastlik.

Kaitseliidu ülema korraldusel viidi läbi liikmeskonna audit. Ehk siis võeti ühendust kõikide liikmetega ning uuriti nende plaane ja soove. Valga ringkonnas ei saadud ühendust vaid ühe liikmega.

Nagu piirangud lubasid, viisime läbi vabariikliku välikokkade täiendõppe, mille eest vastutas meie ringkond. Üritus toimus juuni algul ja ilmad olid super ilusad. Saime teadmisi vegan toitudest, nende valmistamisest ja lahendada mõningaid meeskonnatöö ülesandeid.

2020 oli selles mõttes ka eriline, et suurt Võidupüha paraadi ei toimunud. Selle



*Laanemetsa jaoskonna taasloomine 2020. Pilt: Valdeko Nielson*





*Laanemetsa jaoskonna laskepäev. Pilt: Merje Nielson*

asemel heiskasid igas maakonnas üks kaitseliitlane ja meie puhul siis kaks naiskodukaitsjat Lüllemäe Vabadussamba juures lipu. Naistest olid lipu heiskajateks vastloodud Laanemetsa jaoskonna esinaine Janeli Nielson ja kohalik ajaloo talletaja Siiri Raamets.

Elu hakkas vaikselt muutuma endiseks, kuid ohutus jäi kõigile kuklasse tiksuma. Vabariiklikke võistlusi hakati korraldama uutmoodi, et ei tekiks suuri rahvamasse. Nii toimus võistlus lahingrelvadest laskmises, kus iga ringkond sai endale täpse kohale saabumise kellaaja ja ava ning lõpurivistused muutusid ajalooks.

Koormusmatk oli liikunud maikuust juuli lõppu. Annika Pang kirjutab koormusmatkast nii:

Reede lõuna paiku hakkame tasapisi kogunema Valgamaa maleva staabi juures. Esimesed saabuvad võtavad ette poeringi, et toidutagavarasid täiendada. Tagasi staabi juurde ning selleks ajaks on ka teised võistkonna liikmed kohale jõudnud. Veel kord varustuse kontroll, kompsud kokku, relvad kaasa ja kogu krempel bussi peale ning sõit võib Väluste poole alata.

Kontrollpunktides tuli lahendada mitmesuguseid ülesandeid. Vastutegevust vältides sai liikuda mööda Viljandimaa metsikut võsastikku, kraav-kraavi järel ületades (ei pääsenud ka sisse potsatamisest), viljapõlde vältides 2 km ringe tehes, und trotsides finiši poole. Juhhuuu, seekord olime vastasest nutikamad ja suutsime elutalongid kõik alles hoida.

Juhendis mainitud linnulennu trassi 33 km-st sai meie võistkonnal finišis kokku mõõdetud 52,5 km.

Esimesed emotsioonid möödas, ihu kasitud ja relvad puhastatud, oligi aeg lõpurivistuseks. Üllatus oli suur, kui välja kuulutati esikolmik. Saaremaa võidutses kindlalt, teise koha pidime Rapla I võistkonnale loovutama hilisema punktiarvestuse paranduse tulemusena. Seega III koht Valgamaa naiskonnale – Kadrian Possul, Kati Pang, Jane Pang, Annika Pang ning meie tublidele esindajatele Janeli Nielson ning Mehirt Emmus.

Peale koormusmatka toimusid veel esmaabi ja toitlustajate erialavõistlused ning

sportrelvadest laskevõistlus. Meie naised oli kõikjal esindatud ja väga tublid.

Tõrva jaoskonna esinaise Margit Kolju meenutused 2020. aastast: See aasta oli meile kõigile väga raske ja keeruline, kuid ka sel aastal toimus meie jaoskonnas põnevaid üritusi. Aitasime vallas läbi viia perepäeva, kus olime väljas koos Helme Üksikkompaniiga ja pakkusime nii väikestele kui ka suurtele tegevust. Kes oli vähegi sportlik, see sai läbida takistusrada, samuti said kõik soovijad panna ennast proovile meie meditsiinilgis ning ei puudunud ka meie väliköök, kus pakuti maitsvat seljankat ja sooja teed. Söögitelgi kõrval oli traditsiooniliselt ka meie propagandatelk. Lisaks aitasime sügise poole ühel lasteaial läbi viia isadepäeva.

2020. a anti välja ka esimesed staažimärgid Naiskodukaitses. Valga ringkonnast pälvisid tunnustuse lausa viis tublit tegevliiget, kes on ühtlasi kõik Valga ringkonna taastasutajad: Olesja Kaart, Raili Põder, Piret Vahtra, Nadežda Alliksaar ja Maila Samulin.

Ringkonna siseselt viisime läbi koolituse juhtidele. Peale mõttetööd said osalejad ratsutada ning sauna ja mõnusat tiigivett nautida.

Auditi tulemustele keskendudes kutsusime kokku kõik liikmed, kes olid lubanud panustada evakatsioonimeeskonna töösse. Tartu ringkonna instruktor Leane Morits tegi sellekohase õppepäeva ja päeva lõpuks oli kirjutanud nõusoleku kuuluda evakatsioonimeeskonda 14 liiget. Sellega sai juba mitu aastat hoogu võtnud evakutsiooni meeskonna rajamine esimese stardi. Aasta lõpuks oli meeskonna liikmete arv suurenenud 18 liikmeni.

Sügiseni toimusid väljaõpped ning üritused vaikselt ja plaanipäraselt. Püüdsime teha asju, mis tänu eriolukorrale olid kõik edasi lükatud. Samas tekkis ka uusi üritusi. Nii tekkis Politsei ja Kaitseliidu ühisüritusena korraldatud "Piirilinna põnevusmäng" 14. novembril.

Janika Kurvitsa meenutused "Piirilinna põnevusmängust":

Valga ringkonnast olid väljas Janika Kurvits, Katrin Puidet, Marina Lall. Teemaks oli koduturvalisus. Laua peale pandi välja erinevaid asju nagu näiteks tulekustutid (üks töökorras, teine mitte), tulekustutustekk, kodukeemiat (nii õiges



Valga ringkonna spordipäev.

Pilt: Merje Nielson

kui vales pakendis), pikendusjuhtmed (katkised ja terved), küünlad, taskulamp, esmaabitarbed, patareidega raadio, suitsuandur jne. Iga punkti jõudnu pidi sellest valikust leidma asjad, mis kindlasti võiks kodus olemas olla ning leidma üles ka koju mitte sobivad asjad (katkised esemed). Peale valiku tegemist anti seletusi, miks üks või teine asi on vajalik ning miks näiteks ei tohiks katkiseid seadmeid või vales pakendis kodukeemiat kodus olla. Räägiti veel paljust kasulikest. Nii mõnigi lubas enne lahkumist, et vaatab koduse paigutuse terava pilguga üle. Paljud tõdesid, et tegelikult teavad enamusi ohtusid, aga paraku ei juhindu sellest, sest ega minuga ei saa seda ju juhtuda. Päeva lõpus tõdeti, et selline teavitustöö on väga vajalik. Suure tõenäosusega jääks nii mõnigi õnnetus olemata kui elanikkonna teadmised oleksid suuremad.

2020. aasta lõppes juba uute piirangute tähe all. COVID-19 oli jälle kanda kinnitamas ja nii toimusid viimased üritused vaikselt ja tagasihoidlikumalt kui muidu. Ringkonna aastapäeva tähistasime ainult Valga ringkonna liikmetega omakeskis Otepää kultuurimajas. Tunnustasime tublimaid ja kuulutasime välja Valga ringkonna aasta naiskodukaitsja, kelleks sai Annika Pang.

Aasta lõpuks oli Valga ringkonnas 138 liiget, neist 122 tegevliiget ja 16 toetajaliiget. Ka sellel aastal liitus Valga ringkonnaga 6 kodutütart. Valga ringkond koosneb nüüd 5 jaoskonnast ja Valga ringkonnas on 4 meessoost toetajaliiget.



Lipupäev Otepääl 2019 koos Soome naisorganisatsiooniga. Pilt: erakogu

# VIRU RINGKOND

*Kristel Kitsing*

Viru ringkonna jaoks on aastad 2019 ja 2020 kulgenud proovile pannes ja eesmärke täites. Saavutatud on töövõite ja loodud süsteemne juhtimine. Kogetud on põnevaid elamusi ja korraldatud eriilmelisi sündmusi. Eriliseks on teinud need aastanumbrid keeruline koroonaviirushaiguse pandeemia. Aegade kiuste oleme suutnud säilitada positiivse meele ning heade vabatahtlike juhtide ja aktiivsete liikmete koostöös sisse lülitanud viienda käigu.



*Heade vabatahtlike juhtide ja aktiivsete liikmete koostöös on ringkonnas sisse lülitanud viies käik. Fotol 2020. aasta ringkonnakogu. Pilt: Kristel Kitsing*

## **Ringkonna vundamendiks on aktiivsed liikmed**

Naiskodukaitse Viru ringkonnas oli pärast liikmete liikumisi mõlema aasta lõpuks 173 liiget. Arv on juba mitme aasta vältel üsna samasugune püsinud. Olulise tähelepanekuna märkis Viru-Nigula jaoskonna esinaine Evely Press, et viimasel ajal teavad liitujad väga täpselt, mis on Naiskodukaitse ja mida nad selles organisatsioonis teha tahavad. Kadrina jaoskond aga seevastu ei ole seadnud prioriteediks liikmete arvu suurendamist, pigem püütakse jaoskonna naisi aktiivselt kaasata jaoskonna ettevõtmistesse. Ka Väike-Maarja jaoskonna esinaine Anneli Mikiver tunnistas, et kuigi tema juhtida on veidi üle paarikümnepealine vahva ja ühtehoidev naistekamp, siis tuleb järjepidevalt panustada, et meeskonnatunne säiliks, liikmeskond oleks motiveeritud ja igaüks leiaks mooduse organisatsiooni panustada just talle jõukohasel moel – ikka nii, et sära silmist ei kaoks. Suurima jaoskonna – Rakvere jaoskonna esinaine Kaja Tammeoks on neil aastatel sihipäraselt tegelenud passiivsete liikmete kaasamisega. Tõdeda tuli, et kui naiskodukaitsja on pikalt organisatsioonist tähelepanuta eemal olnud, siis on teda päris keeruline uuesti kaasa tõmmata. Aga on ka liikmeid, kellel vanus või tervis



*Viru ringkonnas panustab iga naine just talle jõukohasel moel. Fotol naised 2019. aasta maakaitsepäeval Võsul ühtset rivisammu näitamas. Pilt: Kristel Kitsing*

on olnud eemaloleku põhjuseks. Samana jaoskonna esinaine Inna Läll selgitas, et toimetatakse aktiiviga ja passiivsed naised on enamasti lastega kodus ning neile antakse aega kosuda.

### **Igaüks panustab just talle jõukohasel moel**

Igas jaoskonnas on oma aktiiv, kes tegutseb ja planeerib, võtab osa ja algatab ning ajab ka teisi takka, et vähemaktiivsemad tegutsema saada.

Kui nt Rakvere jaoskonna liikmete seas on igas erialagrupis mõni aktiivne ja tubli liige, siis Viru-Nigula jaoskonnas on enim formeerijaid. Seda just seetõttu, et nend-



*Viru ringkonna aktiivne naiskodukaitsja on justkui Hunt Kriimsilm üheksa ametiga. Fotol Viru ringkonna 2020. aasta naiskodukaitsja Kaja Tammeoks esmaabi eriala tutvustamas. Pilt: Evely Press*

est oli vahepeal pidev puudus ja naised suunati sinna. Evakuatsioonirühma juhina on jaoskonna esinaine Evely Press tee kätte juhatanud ka seni rakendamata liikmetele ja rakkesse pannud nad evakuatsioonirühmas.

Kadrina jaoskonnas on esindatud peaaegu kõik erialagrupid, eriti paistab silma just toitlustus. Mis siin salata, Viru ringkonna toitlustusgrupi südikas juht on just Kadrina jaoskonna liige.

Tapa jaoskonna liikmeskonnast kuuluvad mitmed naiskodukaitsjaid valvemeeskonda, sõjalise väljaõppe armastajaid rakendatakse kergjalaväe üksuses. Aktiivsed on ka esmaabi erialagrupi liikmed.

Väike-Maarja jaoskonna eripäraks on rohkete esmaabiinstruktorite olemasolu, seetõttu on panus meditsiinivaldkonda ettearvata. Ka väljaõppinud välikokki on piisavalt, et kaitseliitlastel kõhud täis toita ning rohkearvuliste formeerijate abil täisvarustuses õppusele saata.

Simuna jaoskonnas panustatakse enim evakuaatsioonirühma töösse, rohkelt on formeerijaid ja noortejuhte.

### **Tegevus maleva ülesannete täitmisel**

2019. ja 2020. aasta prioriteedid on olnud evakuaatsioonirühma tegevuse jätkamine ja arendamine, evakuaatsiooniõppuste läbiviimine ning naiskodukaitsjate arvu suurendamine Kaitseliidu Viru maleva ettevalmistavates üksustes.

Evakuaatsioonimeeskond on komplekteeritud umbes poole ulatuses, oleme kaasa löönud mitmetel õppustel nii oma ringkonnas kui koostöös Järva ringkonnaga. Maakonnas on toimunud kaks nelja ringkonna ühisõppust st Kirde maakaitseringkonna-ülesed evakuaatsiooniõppused, kuhu on kaasatud ka tsiviilisikuid.

Peamiselt oleme Viru maleva ülesannete täitmisel abiks ja arvestatavaks jõuks formeerimisel, kus maleva ühe formeerimismeeskonna juhiks ja poolteks meeskondade liikmeteks on meie ringkonna naised. Lisaks veel staabitöö, meditsiini ja toitlustuse tagamisel.

Eesmärgiga anda naistele rohkem võimalusi panustada riigikaitsele ning muuta lihtsamaks asumine SA struktuuri, ka võitlevatesse üksustes, on loodud naiste



26.-27.09 2020 toimus Kunda spordikeskuses Kaitseliidu Kirde maakaitseringkonna õppuse Põhjakk raames naiskodukaitsjate evakuaatsiooniõppus, kus keskenduti evakuaatsiooni punkti ülesseadmisele, evakueeritavat. Pilt: Seidi Lamus-Tšistotin



*Viru ringkond asutati 10. juunil 1925. aastal. 9. juunil 2019 peeti Väike-Maarja seltsimajas ringkonna sünnipäeva, kus Väike-Maarja naised etendasid meeleoluka näidendi. Pilt: Kristel Kitsing*

jagu kergejalaväe üksuses, mille idee autor on Pärja Õun, eestvedamise on üle võtnud Reet Saari. Kirjas on kümme naist. Kaasa on tehtud kõik kompanii õppused 2020. a, samuti laskepäevad. Enamus neist on võtnud sõjaaja ametikoha, läbinud erialakursusi. Kaks naist on 2019. ja 2020. a läbinud Järva malevas sõdurioskuste kursuse.

## **Uued algatused ja meeldejäävamad üritused**

### ***Ööränak pani juhtide meisterlikkuse proovile***

2019. a 12. aprilli videvikus startis Väike-Maarjas ligi 30-kilomeetrisele Ööränakule pea poolsada NKK juhti üle Eesti. Esmakordselt toimuva Ööränaku eesmärk oli testida Naiskodukaitse juhtimisalast meisterlikkust, arendada koostööskust ja füüsilist vastupidavust. 27 km pikkuse kuue ja poole tunnise kontrollajaga Ööränaku lõpetasid kõik 11 rajale läinud naiskonda, parima punktiskoori sai Kaitseliidu peastaabi tiim, kuhu kuulusid Airi Tooming, Helen Allas ja Sälli Hinrikus.

### ***Meesperest disainiti seinakalender***

Viru-Nigula jaoskonnal valmis 2020. a seinakalender, mille tarvis kutsuti piltidele tosin oma valla tublit ja aktiivset meest. Püksikandjad olid erinevatest valdkondadest, kõik seotud mingil määral riigikaitsega: oli mitmeid kaitseliitlasi, kes igapäeva elus töötavad eri valdkondades – politseis, EMOs, ehitusel või lausa välismaal. Oli kiirabi autojuht, noorkotkaste juhendaja, pääste, muusika ja spordi valdkonna inimesi – Viru-Nigula vallas kõigile noortele ja vanematele eeskujuks. Kirsiks tordil ilutses kalendris mitmetel välismissioonidel käinud praegune põllumees. Ajaraamatut müüdi organisatsioonisiselt, aga ka vallaharvade ning teenitud tulu läks heategevuseks.

### ***Küberturvalisuse töötuba andis õppetunnid igaks päevaks***

17. oktoobril 2020 korraldas Kadrina jaoskond esmakordselt küberturvalisuse töötoa, mille viis läbi Clarified Security infoturbeekspert ja Kaitseliidu küberkaitseüksuse liige Sille Laks. Osalejad said teada, kuidas kaitsta ennast ja oma seadmeid, pereliikmeid ja vara igapäevaselt internetis toimetades, isegi juhtudel kui kasutada arvutit vaid töötegemiseks, arvete maksmiseks, Netflixi vaatamiseks, uudiste ja meilide lugemiseks ning sotsiaalmeedia külastamiseks.



*Ööränakul kontrolliti juhtide meisterlikkust esmaabi andmisel. Pilt: Kristel Kitsing*

2019. aasta põnevaimatest üritustest toodi välja öist Rummu karjääriga tutvumist, kanuumatka, Rakvere spordikeskuses kaitseväe eestvedamisel toimunud traditsioonilist pereüritust Kõikide laste isadepäev. Esile tõsteti veel ringkonna aastapäeva ja Põlvamaal Mammaste tervisespordikeskuses toimunud NKK spordivõistlust.

2020. aasta unustamatuteks kogemusteks jäid Rakvere valla korraldatud orienteerumispäev “Kirju liblika sügis”, airsofti lahing Roela metsa vanas kalkunifarmis, relvaõpe Tõrmas. Veel ka laulupeo toitlustamine ja Hollandi katlaga toiduvalmistamine ning Ebaveres toimunud välitoitlustuse erialavõistlus, kus saavutati esimene koht. Viimast tõsteti esile just seetõttu, et kaks liiget võistkonnast polnud toitlustusgrupi liikmedki ja osaleti kogemuse saamise eesmärgil. Tulemus võidu näol oli üllatavaks boonuseks.

### **Kogukondade ja noorteorganisatsioonidega on loodud ühine väärtusruum**

Iga jaoskond on kogukonnakeskne, kui ta nii otsustab. Selleks peavad jaoskond ja kogukond kandma samu väärtusi ja jagama samu huve ning võtmetegur on siin juhtfiguuridel ja avalike suhete eriala inimestel – nemad toimivad jaoskonna ja kogukonna vahelise lülina.

Viru-Nigula jaoskonna naised juhendavad Vasta kodutütred ja Kunda noorkotkaid. Ka Simuna naised on usinad kodutütarde matkamängude ja laagrite eestvedajad. Seekord toodi vabariiklik matkamäng Viru Nigula naistele koju kätte. Kunda linnas toimus 2019 kevadel üle-eestiline noorkotkaste ja kodutütarde matkamäng. Neljas punktis viisid tegevusi läbi naiskodukaitsjad, pannes noori proovile eri valdkondades. Mäluharjutuses tuli käia Kunda kunagise hüdroelektrijaama tammil, meeskonnaharjutustes näidata korraga täpsust ja tasakaalu, ületada jõge kummi-paadiga, ja näidata oma täpsust erinevate esemete viskamises.





Airsofti lahing lõi naiskodukaitsjate verevemmeldama. Pilt: erakogu



Katrin Roots tutvus laulupeol Hollandi katlaga ja valmistas selles kaheksa päeva jooksul kümnetele tuhandetele pidulistele toitu. Pilt: erakogu

Esimene Viru-Nigula Kevadtormike toimus 2018. aastal. 2019. aastal osalesid lisaks Viru-Nigula lasteaialastele ka põnnid Aseri lasteaiast, kes panid proovile oma osavuse kaldpinnal kõndimises, roomamises, täpsusviskes, kinnisilmi kombates. Tuli ka ära arvata, mis oli peidus kotikestes. Erilist elevust tekitas platsi keskel asunud ahjuga telk, kus vesteldi tähtsatel teemadel: kodumaa, kodumaa kaitse ja sõdurioskused. Loomulikult oli nagu päris Kevadtormilgi esindatud ka meditsiinipunkt. Seal sai igaüks proovida käe või jala sidumist, kuuldetoruga kuulamist ja veel palju muud. Kuna ükski vapper sõdurpoiss või -piiga ei pea kaua vastu ilma söömata, oli ka köögiblokk olemas, kust sai veidi kehakinnitust.

Viru-Nigula naiskodukaitsjad osalevad aktiivselt ka kohalikel spordiüritustel, eelkõige rahvajooksudel vabatahtlike abilistena joogipunktis, auhindade jagamisel, medalite kaelapanekul. Seda nii Kunda linna jooksul, Viru-Nigula Rahvajooksul kui ka Ööjooksul.

2019. aasta veebruaris valmis Väike-Maarja staadionil kohalike naiskodukaitsjate ja Väike-Maarja vallavalitsuse eestvedamisel vahva lumelinn, mis oli pühendatud sea-aastale. Ühtekokku kerkis pea saja inimese osavõtul staadionile tosin kuju, mille hulgas nii hiiglaslik londiste kui troll, mis lisaks silmailule pakkusid võimaluse ka lastel liugu lasta. Üritus lõi hea võimaluse kaasata ka kohalikke kodutütred.

Väike-Maarja jaoskond ja Väike-Maarja vallavalitsus kuulutavad aasta ema välja korra aastas emadepäeva paiku. 2019. a pälvis selle tiitli Simunas elav viie täiskasvanud lapse ema ja kahekordne vanaema Mary Tammet, kes töötab Väike-Maarja seltsimajas dekoraatorina ning lööb aktiivselt kaasa ühiskondlikus

elus. Tammets juhüb alates 2016. aastast Simuna Naisteklubi tegevust. Muuhulgas juhendab ta täiskasvanute ja laste loovusringe Rakkess, Laekveres, Simunas ning Väike-Maarjas. Lisaks eeltoodule osaleb ta Avanduse Küla Seltsi ettevõtmistes ning Väike-Maarja vallavolikogu kultuuri-, spordi- ja külaelukomisjoni töös. 2020. aasta aunimetuse väljaandmisest otsustas jaoskond seoses riigis väljakuulutatud eriolukorraga loobuda.

Sarnaselt eelnevale korraldatakse isadepäeval fotojahti “Paps ja laps”, kus tunnustatakse meeleolukate fotode autoreid papside ja laste ühistegemistest, et rõhutada isadepäeva eel isa rolli ning väärtustada perepea ja laste veedetud ühis-aega. Fotojahi “Paps ja laps” võitis 2020. a Mariella Liivak fotoga “Taevast sajab beebisid”, 2019. a parimaks kuulutati Ragne Engaste foto “Anna hoogu, issi!”.

Väike-Maarja naistel on pikaajaline koostöö Porkuni kooliga, kus õpivad erivajadusega lapsed. Õpilastega meisterdati sõbrapäevaks kaarte ja loeti ette unejutte.

Ka on Väike-Maarja naiskodukaitsjad suured Kotli maja fännid ja toetajad. Kui eelmise sajandi esimesel poolel Väike-Maarjasse Naiskodukaitse loodi, siis oli selle esimene esinaine Alar Kotli ema Elsa Kotli. Tänavustes erilistes tingimustes ei ole me saanud tegutseda tavalisel moel, ega pidada harjumuspäraselt rahvarohkeid talguit, ent see ei tähenda, et oleks tegutsemisest loobunud. Käed löödi külge 2019. a taasiseseisvumispäeval maja värvides ja 2020. a vähehaaval ent sihikindlalt aia korrastamisel.

Viru-Nigula naised on talgupäeval mitu aastat käinud mõnel valla objektil töökäsi pakkumas. 2019. a võeti ette korrastada Viru-Nigula lasteaed ja selle mänguväljakud. Riisuti, kaevati, tassiti liiva, istutati taimi – seda kõike koos laste ja nende vanematega.

Ka Rakvere jaoskonnal on koostöö Rakvere linna ja Rakvere vallaga vaikselt käima läinud. Vallas aidati kahel aastal orienteerumispäevakut korraldada ja ka Rakvere kultuurimajaga on ühiseid plaane seatud.

Tapa jaoskonnal on välja kujunenud traditsioon kaasa lüüa Tapa linna päevadel. See loob hea silla kogukonna, kohaliku omavalitsuse ja organisatsiooni vahel. Ühtlasi on üritusel hea võimalus tutvustada meie organisatsiooni erinevaid külgi.

Traditsiooniliselt tähistavad naiskodukaitsjad koostöös kohalike omavalitsustega võidupüha ja vabariigi aastapäeva. Ka ühistest pärgade ja küünalde asetamisest mälestuspäevadel on välja kujunenud pea kõigil jaoskondadel traditsioon. Näiteks 20. septembril 2020 möödus Porkuni vennatapulahingust 76 aastat. Väike-Maarja naiskodukaitsjad mälestasid langenuid Väike-Maarja surnuaias, kus avati langedutele mälestustahvel. Samuti toimusid mälestusteenistused Loksa kalmistul ja Vistla memoriaalis. 2019. a jagati veteranidele vennatapulahingu mälestuspäeval sõdurisuppi.

### **Panustame ka siis, kui harjumuspärane normaalsus kaob**

Alates 13. märtsist 2020 pidid kõik, vähemal või suuremal määral oma igapäevased tegemised ümber kavandama. Harjumuspärane normaalsus kadus ja uueks normaalsuseks sai hulk liikumispiiranguid, uued kohustused, uued ja pidevalt muutuvad olukorrad.

Meist igapähe käitumisest sõltus siis ja sõltub ka edaspidi, kas suudame tõkestada COVID-19 ränka levikut. Seda teab iga Viru ringkonna liige ja neile ollakse kriisi-



*Väike-Maarja naiskodukaitsjad mälestamas Porkuni lahingus langenuid Väike-Maarja suru-  
nuaias, kus avati langenutele mälestustahvel. Pilt: Kristel Kitsing*

aegse abi eest äärmiselt tänulikud. Naiskodukaitsjad reageerisid kõikvõimalikele abipalvete kriisi haldamiseks. Panustati Rakvere haigla välitriaažitelgis ja EMOs, lisaks suunati inimesi Toidupanga ning Politsei- ja Päästeameti järjekorras. Lisaks on Väike-Maarja naised panustanud aktiivselt COVID-19 tingitud eriolukorrast tulenevate reeglite täitmise kontrollimisse ja teinud hulga patrullitunde oma vallas – ikka selleks, et me terved püsiks ja mõtlematu käitumise tagajärjel nähtamatu vaenlase küüsi ei langeks.

### **Distantsõpe ja veebikoosolekud kui uus normaalsus**

Eestis on käivitunud Tiigrihüpe 2.0. Ükski digikoolitus ei ole olnud sedavõrd efektiivne kui praegune hetk õppemetoodikate, digipädevuste ja ennastjuhtiva õppija arendamisel. Pandeemiaaeg on survestanud juhatusi ja erialagruppide juhte koosolekuid läbi viima distantsilt. Ka e-õppes on osa saanud mitmed naised. Aga loomulikult võttis üleminek kõigil hetkeks kõhus õõnsaks ja närvilisust oli omajagu.

Viru-Nigula jaoskonna esinaine Evely Pressi sõnul kujunesid veebikoosolekud sageli pikemaks kui planeeritud. Samas kasutasid jaoskonna naised oma kodus lihtsat ja mugavat võimalust korrata baasväljaõppel omandatud. “Mina ise avastasin enda jaoks ka selle, et teatud koolitusi kuulates võib samal ajal vabalt kas kodus muru niita või vankris magava lapsega orienteerumistrada läbida,” märkis Evely Press.

Distantsõpe ja veebikoosolekud sobisid paljudele jaoskonna naistele isegi rohkem, sest sai teha asju omas tempos, süveneda, internetist materjale otsida, üksteise käest küsida. Aga murekoht on sotsiaalne osa: suhtlus, sõbrad, keda tahaks käega katsuda, staap, kus saab päriselt ringi liikuda. Sellest tundi kohutavat puudust.

## Harime inimesi erinevates olukordades käitumiseks

Naiskodukaitse andis 2018. a kevadel välja mobiilirakenduse “Ole valmis!”, mis sisaldab riiklikke käitumisjuhiseid erinevateks kriisiolukordadeks, esmaabiõpetusi, võimalust oma kodust valmisolekut interaktiivselt testida ning rakenduse kaudu mitmetele vajalikele numbritele helistamist. See on tänuväärne võimalus tõsta inimeste teadlikkust iseendast ning ümbritsevast. Oleme läbi viinud selle “taskutarga” tutvustusi.

2019. a viisid Evely Press ja Maarika Kõöp põhikooliõpilastele suunatud üritusel Õpime Koos läbi töötoa ja äpi tutvustuse. Lisaks said noored leida vigu ohutusmaajades ning lahendada äpiteemalist Kahooti. 2020. a panustasid Evely Press ja Kaja Tammeoks sarnaselt eelmainitule ja võimaldasid lahti pakkida evakuaatsiooni-kotti ning panid noored omavahel väitlema erinevate kriisiolukordade üle.

Anneli Mikiver on ohutushoiualaseid õpitubasid läbi viinud Kiltsi kooli öökoolis ja Porkuni koolis. Turvaliselt metsas käimisest on räägitud Väike-Maarja gümnaasiumi õpilastele ja üle-eestilisel Rahvamajade Päeval Väike-Maarja seltsimajas ning Sügismatkal. Aseri koolis huvijuhina töötav Ellen Sepp alustas 2019. a koolis lausa iganädalast riigikaitseringi.

Aastanumbrisse 2020 jääb veel Rakvere vallas toimunud orienteerumispäev “Kirju liblika sügis”, kus ühe kontrollpunkti tegevuse katsid naiskodukaitsjad. Osalejatel tuli olulised telefoninumbrid kokku viia sobivate teenustega. Lastel tuli aga kokku panna pusle kriisitagavaradest.

## Hea on teha head!

2020. aasta jõulupühade eel tegid hakkajad naiskodukaitsjad Rakvere haigla sünnitusosakonnale südamliku kingituse: õmblesid 24 lapitekki, mille sisse mähkida haiglas vastsündinud ilmakodanikud. Igaüks neist oli ise mustri ja motiividega,



Naiskodukaitsjad teostasid Rakvere haigla EMO juures eeltriaaži, mis hõlbus patsientide suunamist õigesse tsooni. Pilt: Evely Press

kasutati näiteks ruut-ruudus-, bargello ja palkmajatehnikat. Mõte tekke õmmelda ja kinkida tekkis Rakvere jaoskonna liikmel Aili Vakkeril kolm aastat tagasi, kui ta vanavanemate päeval ise vanaemaks sai ning märkas, et maimukese kasutada oli haiglas juba üsna kulunud tekike.

Kadrina jaoskonna traditsiooniline üritus on olnud sügiseti hoidiste tegemine. Osa neist viiakse Maarahva poodi müüki ja teenitakse omatulu. Jõulude eel on säili-seid viidud ka vanadekodule, kus need on väga hästi vastu võetud.

Ka Viru-Nigula jaoskonna naised püüavad igal aastal midagi teha kogukonna jaoks ja kogukonnaga koos. Seekord meisterdati Kunda Mere Kodu psüühilise erivajadusega inimestega helkureid. Tegevus oli sealsetele elanikele ühtviisi põnev ja lõbus, aga kohati päris keeruline. Meisterdamine toimus sõbralikus õhkkonnas ning jutuvada laua ümber jätkus kauaks. Valmisid helkurid nii iseendale kui kinkituseks, enamus said koheselt ka jopede külge riputatud. Helkuri vajalikkuses ei kahelnud laua ümber istujatest mitte keegi. Kallistused ja tänusõnad, mis sealt saadakse, on soojad ja siirad.

Väike-Maarja jaoskonna naised keetsid vanaemade-aegsel meetodil tõrvaseepi, mille müügiga kogusid omaosaluseks vajalikke vahendeid skolioosi põdevale Erikule individuaalse tooli soetamiseks. Heade annetajate toel kogunes raha ootuspärasest rohkem ja 2020. a toetati allesjäänud viiesaja euroga ka Erikule kommunikaatori ostu. Peenesse silmadega juhitas arvutisse saab tõmmata erinevaid rakendusi, mis toetavad poissi õppetöös ja aitavad väljendada tema soove.



Head mõtted ja soovid õmmeldi tekkidesse ning kingiti Rakvere haigla sünnitusosakonnale. Pilt: Aili Vakker

# VÕRUMAA RINGKOND

Ruth Maadla

Naiskodukaitse Võrumaa ringkonnas oli 2019. aasta alguse seisuga 144 liiget. Aasta 2020 alguseks oli meie liikmete arv langenud 140 liikme peale. Tänu 2020. a alguses KL ülema poolt soovitud liikmeskonna auditi läbiviimisele saime teada, kui palju on meie hulgas neid liikmeid, kes on kindlad oma soovis kuuluda riigikaitse sisse organisatsiooni nagu NKK seda on. Samuti saime teada, kui palju on neid, kes leiavad, et see organisatsioon ei ole ikka päris see, mis neid inimesi köidaks. Liikmete arvule mõjus 2020. a kevadel alguse saanud koroonakriis. Positiivne on, et meile tuli juurde kodutütarde organisatsioonist üks noorliige ning kaks tegevliiget. Samuti tuli üks tegevliige Kaitseliidust. Aasta lõpuks oli meie arv siiski vähenenud 130-ni.

## Sport

Kohe 2019. a alguses osales Võrumaa ringkonna tegevliige Sirli Hanni mitmetel kaalukatel võistlustel ning sai auhinnalisi kohti. Suuremate ja uhkemate võistluste hulgas tooksin välja Jõustruktuuride patrullvõistlus (01.02.2019 – 2. koht), Baltic Open Military Winter Sport Games (05.- 07.02.2019 – kolm korda esikoht aladel: individuaalne laskesuusatamise sprint, segateatesõit laskesuusatamises ning segateatesõit murdmaasuusatamises).

Üle-eestiliseks ürituseks 2019. a tuli Võrumaa ringkonnal korraldada NKK laskevõistlus lahingrelvadest. Üle-eestiliste ürituste läbiviimine on alati pingeline, meile olid suuresti toeks toetajaliikmed, kellest nii mõnigi on Kaitsväe tegevliige ning tänu sellele laabus võistluse korraldamine hästi.

Heade tulemustega jätkasid Võrumaa naised 17.-19.05 Naiskodukaitse koor



NKK laskevõistlus lahingrelvadest 2020. Pilt: Silver Hinno



NKK laskevõistlus lahingrelvadest 2019. Pilt: ringkonna fotokogu

musmatkal tulles võistluselt tagasi esikohaga. Võistlusel osalesid Karme Hain, Ruth Maadla, Kristi Randla ja Reili Jäädmaa. Neid olid toetamas meie liige Kaia Nõlvik ja KL Võrumaa maleva tegevliige Taavi Pavlov. Naiste tagasiside võistluselt oli väga positiivne. Rada oli kiire ja ülearuseks passimiseks aega ei olnud. Kontrollpunktide ülesanded olid väga põnevad, kuid nõudsid nii füüsilist kui ka vaimset võimekust. Militaar-sportliku võistluse ülesanded võib jagada järgmistesse valdkondadesse: osavus, meditsiin (tsiviil- ja lahingmeditsiin), side, relvas-



NKK koormusmatk 2020. Pilt: ringkonna fotokogu

tuse tundmine, Eesti kultuur, Naiskodukaitse ajalugu, hädaolukorra lahendamine, küberluure, luure, ööorienteerumine, laskmine AK4-st, ohutushoid, militaar-alased teadmised, sõlmed ning ellujäämisoskuste kasutamine. Naiste kindel arvamus oli, et erinevatel võistlustel osalemine on arendanud nende erialaseid teadmisi ja oskusi ning suutlikkust ennast kokku võtta ka võistlussituatsioonis.

Võrumaa naised osalesid 27.07.2019 NKK spordivõistlusel, kus samuti tuldi tagasi I kohaga. Võistkonda kuulusid Sirli Hanni, Karme Hain, Jaanika Sild, Laura Vill ja Ruth Maadla.

Tänu koormusmatka võidule said Võrumaa naised juba teist korda osa võtta Admiral Pitka luurevõistlusest. Neli Võrumaa naist (Karme Hain, Kristi Randla, Ruth Maadla ja Reili Jäädmaa) saavutasid rahvusvahelisel Admiral Pitka luurevõistlusel 28 võistkonna seas 10. koha, mis on läbi aegade parim koht naiste arvestuses. Mõõtu võeti meeskondadega Eestist, Belgiast, Bosnia ja Hertsegoviinast, Itaaliast, Kanadast, Leedust, Lätist, Poolast, Prantsusmaalt, Rumeeniast, Slovakiast, Soomest, Taanist ja USAst.

Naised tunnistavad, et vahel nende lähikondsed ei mõista, miks nad fännavad füüsiliselt ja vaimselt koormavaid väljakutseid. Nende nägemus asja kohta on, et elatakse vaid üks kord ja kui oled juba korra sarnasel võistlusel finišeerinud, siis võib tulla soov seda energiat ja saavutustunnet korrata. Rajal ei ole aega mõelda igapäevaelu probleemidele ega tööle ning keskendud saad vaid hetkel olulisele. Trassil tuleb liikuda varjatult, kiirelt, et õigel ajal punkti jõuda, samas vältides vastutegevust ehk "hagijaid", kes võivad olla igal pool.

Need naised on igapäevaelus reisikonsultant, klienditeenindaja/valvur, üliõpilane ning karjääri-infospetsialist, kuid sobivad üksteisega suurepäraselt kokku ning neil kõigil on meeskonnas oma roll. Muidu tegelevad vabal ajal korvpalli, võrkpalli, tantsimise, rahvatantsu, disc-golfi ja matkamisega looduses. Erialaseid oskusi on nad omandanud vabatahtlikult Naiskodukaitse ja Kaitseliidu erinevatel õppepäevadel osaledes. Iga võistlus on andnud neile väärtuslikke kogemusi sh näiteks koostööoskust, meeskonnas tegutsemise oskust, kiiret reageerimist, kuidas käituda pingelises olukorras ja muidugi erialaseid teadmisi edaspidisteks seiklusteks.

Naiste nägemus võistlustel osalemist on, et sa ei pea olema ülima treenitusega, et osaleda edukalt militaarspordivõistlustel. Nende kogemused näitavad, et veel olulisem on hea meeskond, vastupidavus, tervislik eluviis, strateegiline käitumine rajal sh vedeliku tarbimine, toitumine, jalgade eest hoolitsemine jmt. Sitkusest ja jonnakusest ei saa üle ega ümber, kuid tähtsaim on enda sisemine motivatsioon ja tahe ennast (koos meeskonnaga) proovile panna. Kui sõdurid on metsas teinekord pool-sunniviisiliselt, siis need naised naudivad täie rinnaga vabatahtlikena metsas seiklemist ning enda proovile panemist. Nagu nende esindaja Tõnu Niilo ütles, et nad ei ole tavasõdurid, vaid pühapäeva sõdurid.

Võrumaa naised propageerivad sporti ka kohalikus kogukonnas. Näiteks aasta alguses korraldasid Võru jaoskonna naiste eestvedamisel ja seoses Anname au kampaaniaga kettagolfi õppepäeva. Aasta lõpu poole korraldas Antsla jaoskonna tegevliige Eleri Dräbtsinski juba neljandat aastat järjest Ähijärve Orienteerumismängu. Võistluse korraldamisele aitas juba teist aastat kaasa RMK. Osavõtmiseks tuli kokku panna 3-liikmeline võistkond. Proovile pandi osavus, nutikus, looduslased teadmised ja meeskondlikud võimed.





NKK sinilille discgolfi õppepäev. Pilt: ringkonna fotokogu

Aasta 2020 oli spordi tegemiseks palju keerulisem. Seoses viirusega jäid paljud võistlused ja üritused ära. Võrumaa naised võtsid osa erinevatest laskevõistlustest, aga seekord kahjuks väga häid tulemusi ei tulnud. NKK Koormusmatk toimus 31.07.-02.08 ning korraldajaks oli Sakala ringkond. Võistlus oli hästi korraldatud. Ilm oli väga hea ning arvestades, et maastik oli väga vesine, siis oli hea, et see aasta üritus tavalise mai kuu asemel edasi suve poole lükati. Võrumaa naiskonnas olid see aasta muutused, osa võtsid Laura Vill, Reili Jäädmaa, Ruth Maadla ja Diana Pungar. Tuli tubli 6. koht. Neid toetasid eelmiste aastate Koormusmatkadel osalejad Karme Hain ja Kristi Randla.

Üheks suureks õnnestumiseks oli esmaabi eriala võistlus, mille tublid Võru naised võitsid. Kuna Naiskodukaitse soovib üha enam koostööd teha ka Kodutütardega, siis sellel aastal oli võistkonna üks liige KT-st, sellel aastal esindasid siis võistlusel meid NKK tegevliikmed Jaanika Sild, Laura Vill ja Maie Vumba ning kodutütar Laura Järvpõld.

Kuigi aasta oli keeruline ürituste läbiviimiseks, olid Antsla jaoskonna naised Eleri Dräbtsinski eestvedamisel ikka valmis ära tegema juba iga-aastase Orienteerumismängu Ähijärvel, mis pidas oma esimest juubelit (5 aastat). 2020. aasta lõpus otsustasime uuesti hakata Liikumisingina koos trenni tegema. Selle plaaniga jätkame ka uuel aastal.

## Väljaõpe

Iga-aastane probleem on, et vähese osalemishuvi tõttu jääb ära palju baasväljaõppe mooduleid. See on kahjulik vabatahtlike motivatsioonile, sest need, kes on endale mooduli kuupäevad planeerinud, on tihtipeale pettunud, kui üritus lõpuks ikka ära jääb. Selle tõttu on 2020. aasta algusest Võrumaa ja Põlva ringkond teinud koostööd ning jaganud moodulid ringkondade vahel ära. See tähendab, et kõik moodulid on toimunud ning naised on saanud võimaluste piires osaleda ka teiste ringkondade BVÕ moodulitel.

Kahe aasta jooksul jõudsid naised osaleda ka erinevatel Kaitseliidu väljaõpetel, kas osaledes õppustel erinevates üksustes või aidates toitlustamisega. Näiteks osaleti formeerimiskeskuse ja miinipildujapatarei üksuste väljaõppepäevadel. Meie naistest kaks jõudsid läbida sõdurioskuste kursuse ja kolm naist tegid läbi laskursanitari kursuse.

Samuti korraldasid naised ise juhtide õppepäevi ja täiendõppe üritusi. Näiteks 12. detsembril 2020 toimus Kaitseliidu Võrumaa malevas meditsiinigrupi koolituspäev, mida viis juhendajana läbi Tartu ringkonna esmaabi instruktor Eva Nessler. Õppuriteks olid Sakala ja Võrumaa ringkonna esmaabi instruktorid ning meditsiinigruppide liikmed. Koolituse läbiviimisel tuli arvestada koroonapiirangutega ja tagada kõiki hügieeninõudeid (desinfitseerimisvahend ja maskid). Täiendõppel õpiti kuidas kasutada mulaaži kohvri sisu ning kuidas vaha, värvide ja teiste käepäraste vahenditega saab jäljendada erinevaid haavu. Mida siis hiljem saab kasutada erinevatel võistlustel ülesande tõetruumaks muutmisel. Koolitus oli väga põnev ning usun et jääb meelde kõigile osalejatele.

### **Ohutushoid**

Mõlemal aastal tehti Võrumaa ringkonna naiste poolt "Ole Valmis!" ohutuspäev, mis 2019. a õnnestus paremini. Kõik soovijad said kohale tulla Võrumaa Spordikeskusesse. Praktiliste töötubade huvilisi kogunes ligi 60, kellele anti edasi oskuseid ja teadmisi tuleohutuse teemal ning hakkama saamisest erinevates kriisiolukordades, nii linnakeskkonnas kui looduses. Nädal peale üritust toimus Võrumaal suur torm, kus siis kõik eelnevalt osalenud õppurid said kindlasti katsetada oma uusi teadmisi, sest tormi tõttu oli nii mitmeski Võru linna piirist välja jäävates kohtades vool ära lausa mitu päeva.

2020. a oli samuti plaanis teha samasugune õppepäev praktiliste õpitubadega, kuid seoses koroonaviiruse levikuga tehti viimasel hetkel otsus, et kõigi turvalisuse tagamiseks tehakse õppepäev veebis. Kaasa tegid ka kodutütarde ja



*Võrumaa ringkonna juhtide õppepäevad. Pilt: ringkonna fotokogu*



*Petseri Vabadussõja monumendi avamine.*

koolieelikutele. Projekti raames tutvustatakse koolieelikutele erinevaid oskusi ja teadmisi, mida nad siis kooli minnes võiksid teada. Naiskodukaitse tutvustas esimesel osalusaastal koduseid varusid ning teisel aastal rääkisime evakuatsiooni-varudest.

### **Lõuna-Võru jaoskonna loomine 2020**

Kuna Võru jaoskond oli kasvanud juba 90-liikmeliseks, siis otsustati 2020. a alguses 1. märtsil Võru jaoskonna üldkoosolekul, et oleks aeg luua uus jaoskond. Selle nimeks sai Lõuna-Võru jaoskond. Koheselt toimus ka uue jaoskonna asutamiskoosolek, kus valiti jaoskonnale juhatus. Lõuna-Võru jaoskonna esinaiseks sai Egle Davõdov, aseesinaiseks Kristi Randla ning juhatuse liikmeteks said Karme Hain, Anneli Kivimäe ja Anne Tammiste. Lõuna-Võru jaoskonda kuulub 13 tegevliiget ja üks toetajaliige. Lõuna-Võru jaoskond on viies jaoskond Võrumaa ringkonnas, lisaks Võru, Antsla, Vastseliina ja Urvaste jaoskondadele.

### **Covid-19 aastal 2020**

Viirus tõi 2020. a kaasa suure segaduse. Mitte keegi ei osanud oodata, et selline asi võiks juhtuda, et üks hetk ei saa enam soojale maale puhkama või isegi naaberriiki tööleminek on piiratud. Kui üleriigiline eriolukord välja kuulutati, ei teadnud keegi, mida nüüd edasi teha. Kui tuli palve, et Naiskodukaitse naised aitaksid piiril, infotelefonile 1247 vastamisel või haiglate juures, siis oli piisavalt neid naisi, kes käärtsid käised üles ja ütlesid “Minu kohus!”

Ka Võrumaa naised andsid kõigis neis ülesannetes oma panuse. Samuti proovisime oma liikmete käest infot saada, et kõigil ikka on kodus kõik korras ja ei vaja ekstra abi. Kui me enda inimesi ei aita, siis keda veel. Viirusest me küll nii kergesti lahti ei saa, aga eriolukord lõppes nagu kõik asjad. Suvel läksime oma eludega

noorkotkaste esindajad, kes selgitasid lühivideos, millele peaks metsa minnes tähelepanu pöörama. *Onlines*, ei olnud kahjuks nii palju osalejaid, kui kontaktõppe päeval. Aga neid videoid saab igaüks vastavalt vajadusele ise järgi vaadata meie Facebooki kodulehel.

Ohutushoiu õppepäeva on vedanud evakuatsioonirühma liikmed. Meie ringkonnas on 2020. aasta lõpuks EvakR kirjas 26 naist, kes kõik püüavad panustada oma võimete piires. Rühma liikmed teevad suurt tööd, et kõik ametikohad täidetud saaksid ning saaks meie ringkonnas õppusi teha. 2020. a osalesid meie naised Sakala evakuatsiooni punkti loomise õppusel ning jäid saadud teadmistega rahule.

2019. a alustati koostööd Politsei- ja Piirivalveameti eestvedamisel tehtavas ühisprojektis “Tunnen, tean, oskan!”



Võru naised Naiskodukaitse aastapäeval. Pilt: Aigar Nagel

edasi ja käisime paljudel üritustel. Talve saabudes pidime vastu seisma järjekordsele viirusesse nakatunute lainele. Oma üritustel pidime jälle arvestama maskide ja vahekauguste hoidmisega.

2020. a üle-eestiliseks ürituseks oli Naiskodukaitse aastapäev 5. septembril. Selle ürituse korraldamine oli väga keeruline, sest kogu aeg pidime jälgima koroonaviirusega seatud piiranguid ning see tekitas olukorra, kus pidi kogu aeg olema tagavaraplaan varnast võtta. Samuti tegi keeruliseks asjaolu, et poole aasta pealt toimus instruktori vahetus, nii et eelnevad kokkulepped pidi uuesti läbi rääkima, et kõigil oleks ühtne arusaam toimuvast üritusest. Lõpuks läks üritus siiski hästi, ringkonna esinaise Kaisa Niilo eestvedamisel sujus kõik suurepäraselt. Muidugi olid ka väikesed viperused, aga üks kõigist üritustest on alati midagi juurde õppida, et järgmine kord saab jälle paremini tehtud.

### **Motivatsioon**

Selleks, et Võrumaa naised ikka motivatsiooni üleval suudaksid hoida, oleme teinud erinevaid üritusi, et koos olla ja üksteist innustada. Oleme käinud koos sportimas, näiteks osalenud Ekströmi marsil ja orienteerumiskolmapäevakutel. Samuti oleme leidnud aega koos käia teatris ja metsas, Praali metsamajas ja räätsamatkal.

Tundub, et alati motiveerib, kui Kuperjanovi jalaväepataljonil (KuPil) saab abis käia. Need naised, kes käivad metsas ja matkamas tunnevad alati rõõmu, kui saavad käia sõduritele vastutegevust tegemas, nagu tegime 2019. või siis näiteks 2020. a, kui meid kutsuti appi mehitama punkte nooremallohvitseri kursuse (NAK-i) lõpurännakul.

Näha on, et 2020. a vähenes osalejate arv üritustel, sest Covid-19 tekitas olukorra, kus paljud inimesed ei soovinud lähedasse kontakti astuda võõraste

inimestega. Probleemi lahendas suurelt küll paljude ürituste viimine internetti, aga kahjuks selle tõttu ei saanud osaleda need inimesed, kes internetiga sinasõbrad ei ole. Aasta on läbi ja loodame, et järgmine aasta tuleb parem!



Sirje Lill. Pilt: ringkonna fotokogu

### *In memoriam*

#### **SIRJE LILL (18.07.1956-18.08.2020)**

Sirje oli Võrumaa ringkonna taasasutaja, kauaaegne vabatahtlik juht ning endine noortejuht.

“Sirje oli äärmiselt aus ja otsekohene liige. Ta nägi puudusi ning julges ausalt neid ka välja öelda. Sirje oli lõbus inimene ja hea kuulaja. Tal oli alati oma nägemus ning toredad jutud ja mälestused kaitseliidust ja naiskodukaitsest.”  
- Kaisa

“Sirje oli julge, enesekindel ja ettevõtlik tütarlaps. Tema peale võis alati kindel olla. Igatpidi kift naine!” - Ludmilla

# AASTA NAISKODUKAITSJA NOMINENDID 2019-2020

2019

**Kersti Podmošenski**

**Alutaguse ringkond**

Ta on väga positiivse ellusuhtumisega tulihingeline organisatsiooni liige. Tema antud lubadusi võib alati uskuda ja oma abistava käe ulatab ta olenemata sellest, kui palju energiat see temalt võtab. Tema eestvedamisel sai alguse parameedik, esmaabi instruktori ja ka sanitarikursus. Võib vabalt väita, et meditsiinieriala on saanud tema elu missiooniks. Alustas ta amatöörina, kuid tänaseks on ennast koolitanud nii palju, et töötab elukutselise meedikuna. Ta on kui hea haldjas, kes õpetab ja juhendab kõikide ringkondade esmaabimoodulite läbiviijaid, esmaabi täiendõppe õpetajaid ja sanitarikursuse instruktoreid. Õpetajana ei tee ta allahindlust ning ootab oma õpilastelt vähemalt väga heal tasemel sooritatud ülesannet ja ta mässab nendega nii kaua, kuni see tulemus on saavutatud.

**Veronika Isberg**

**Harju ringkond**

Tema jaoks ei ole lahendamatu olukordi - keerulistest või ootamatutes ülesannetes näeb ta alati võimalusi, mitte kohustusi. Võimalust proovida midagi uut, arendada ja areneda. Tema innukal eestvedamisel taasasutati möödunud aastal Nissi ja Padise-Kloostri jaoskonnad ning õige pea asutatakse jaoskond Kehras. Uued jaoskonnad tähendavad uusi inimesi oma ideede ja tegudega riigikaitse panustamas. Tema kiring on ka ohutus ning kaaslaste õpetamine, nii on temast saanud lausa rändinstruktor - ta on käinud ohutushoiu kursustel tunde andmas lisaks koduringkonnale ka mujal üle Eesti. Lisaks toimetab ta koos teiste naiskodukaitsjatega eelmisel aastal riigikaitse

laagrites, õpetades noortele käitumisjuhiseid erinevateks olukordadeks.

**Maris Allik**

**Jõgeva ringkond**

Kuigi tema panus organisatsiooni tegevusse ja arengusse on enamasti näha läbi tema juhiülesannete ja -oskuste, siis tema tõeline kiring ja see, mille nimel ta Naiskodukaitses elab ja hingab, on staabiassistendi amet. Ta osaleb alati maleva õppustel staabi töös ning teinekord on öövalves magavate ohvitseride eest mõnegi eduka lahingu maha pidanud. Tema teadmised staabiassistendi tööst ning kogu staabi toimimisest on märkimisväärsed. Oma teadmisi selles valdkonnas jagab ta sõdurioskuste baasväljaõppe moodulil ning erialagrupi täiendõpetel. Ta on Jõgeva ringkonna esinaine.

**Siret Niinepuu**

**Järva ringkond**

Tema usinusest ja visadusest annavad tunnistust viimaste aastate ohtrad osalemised militaarvõistlustel ja koormusmatkadel nii Eestis kui ka välismaal, aga ka üle-eestilistel ja kohalikel üritustel korraldajana kaasalõmine ning panustamine noorkotkaste ja kodutütarde väljaõppesse. Tema kaaslaste arvates on ta oma kohusetundlikkuse, rõõmsameelsuse ja asjalikkusega eeskujuks kõikidele vabatahtlikele juhtidele.

**Julia Sirkel**

**Lääne ringkond**

Ta on lahingkompanii liige ning osaleb seega lisaks Naiskodukaitses väljaõppele paljudel Kaitseliidu õppustel. Tema lemmiktegevuseks on sõjalised rännakud ja patrullvõistlused, Naiskodukaitses koormusmatkal on ta osalenud juba viimased 10 aastat järjest! Tema panus oma ringkonnale on tema põhjalikkus igas asjas, mis ta ette võtab, tema südameasjaks on koostöö oma ringkonna jaoskondade vahel ja ringkonna esindamine erinevatel üri-

tustel, olgu selleks siis toitlustamine, "Ole valmis!" äpi tutvustamine, esmaabi või spordivõistlused. Tema jaoks ei ole olemas varianti, et ei saa või pole võimalik, tema jaoks on kõik võimalik - tuleb ainult tahta.

### **Kersti Kõrge**

#### **Põlva ringkond**

Ta alustas Naiskodukaitses tasa ja targu, lisaks baasväljaõppe läbimisele omandas ta samal ajal kõrgharidust, kuid sellest hoolimata jätkus teda kõikjale. Viimastel aastatel on ta täiendanud end parameedikursusel, juhtimiskursusel, instruktorikursusel. Ta on korraldanud malevõistlusi ning olnud kohtunikuks kodutütarde ja noorkotkaste vabariiklikel malevõistlustel, osalenud edukalt Kaitseliidu meistri- võistlustel males ning kaitsnud Eesti au sõjaväelaste Balti mängudel. Matkahuvi tõttu on ta korraldanud matku ning osalenud paljudel orienteerumisvõistlustel. Ta on inimene, kes oskab endale eesmäärke seada. Ning kui ta seda juba kord teinud on, siis võib temale 150% kindel olla.

### **Eve Retpap**

#### **Pärnumaa ringkond**

Ta peab Naiskodukaitsesse kuulumist auasjaks ning on korraldamas ja kohal igal suuremal ringkonna üritusel. Ta on oma ringkonna avalike suhete erialagrupi juht ja seega ka nende reklaamnägu - lahke, rõõmus ja särav. Üle-eelmisel aastal sai ta emaks ja tema pisike tütar on sõna otseses mõttes organisatsiooni toetajaliige, sest saadab ema pea kõigil üritustel. Lapsevanema tähtsa töö kõrval ei ole ta organisatsiooni unustanud, vaid jätkab sama aktiivselt ja kohusetundlikult.

### **Maret Kollin**

#### **Rapla ringkond**

Ta on oma positiivse ellusuhtumisega nakatanud ringkonnas palju naisi. Tal on alati häid ideid ja ta julgeb endale eesmäärke püstitada. Ta on oma ring-

konna üks mentoritest, teeb asju südamega ning ülima pühendumisega. Ringkonna esinaisena hoolib ta väga ringkonna käekäigust ja tegemistest, tal on kindel nägemus asjadest ja ta julgeb neid ka kõval häälel jagada. Teine kirg, millesse ta oma aega panustab on tegelemine noortega. Ta veab Märjamaa Noorte Kotkaste rühma, mille noored on saavutanud erinevatel vabariiklikel võistlustel häid tulemusi. Hea suhtlejana jõuab ta kõigi osapooltega diplomaatiliselt ja stiilselt kokkulepeteni, ta oskab kuulata ja ka lohutuda kui vaja.

### **Raili Nõgu**

#### **Saaremaa ringkond**

Ta on oma ringkonna spordigrupi tuli- hingeline juht. Eelmisel kevadel tõi ta Saaremaale Orissaarde Sinilille- kampaania toetusjooksu. Ta väärtustab tervislikke eluviise ning toetab igas vanuses inimeste sportlikku tegevust. Ta on alati kohal, kui on vaja kaitsta ringkonna au spordiüritustel. Lisaks spordigrupile panustab ta side- ja staabi, esmaabi ning avalike suhete alases töös. Ta on ka üks olulisi Saaremaa ringkonna sokikampaania läbiviijaid, hoolitsedes selle eest, et Saaremaalt pärit sõdurpoistel varbad soki sees soojas oleks.

### **Vika Zieds**

#### **Sakala ringkond**

Tema suureks kireks on inimestega suhtlemine, võimatute missioonide vastuvõtmine ning organiseerimine. Ta on oma ringkonda edukalt esindanud nii laskevõistlustel kui ka koormusmatkadel ning olnud Tarvastu jaoskonna taasasutamisel võtmeisikuks ja eestvedajaks. Ta on läbinud mahuka noorem- allohvitseri kursuse Kaitseliidus, sooritades lõpuharjutuse Kotkalennul. Et pausi sisse ei tuleks, alustas ta kohe pärast seda laskur-sanitari kursusega. Ta on viie lapse ema, kellest ühest on läbi kodutütarde organisatsiooni sirgunud juba aktiivne naiskodukaitsja.

Üks tütar ja poeg tegutsevad aktiivselt noorte organisatsioonis ja pole kahtlustki, et kaks, kes on veel väikesed, ootavad samamoodi kannatamatult oma aega, et kaasa lüüa Kaitseliidu noorteorganisatsioonide tegemistes. Ta on Kodutütarde Tarvaste Taevavõtme rühmavanem ja Noorte Kotkaste Tarvaste Tõhvide rühmavanema abi. Tema panus oma maleva, ringkonna ja ka kodutütarde ringkonna tegemistesse on hindamatu.

### **Maris Soonein**

#### **Tallinna ringkond**

Ta on naiskodukaitsja, kes tegutseb mitmel rindel ning kõikjal edukalt ning efektiivselt. Tema algatas nüüdseks juba traditsiooniks ja kuulsaks saanud ringkonna laskevõistluse Jane Bond ning spordivõistluse Xena Reid, juhiti formeerimisgrupi taas aktiivsele tegutsemisrajale ning korraldas erinevatel suurtel õppustel personalitööd. Ta ei ole ära põlanud ulatada abikätt ka toitlustamisel, seista hommikul kell 6 liputoimkonnas Pika Hermannini all ega korraldada noortele orienteerumismänge. Märkimisväärne on tema panus "Ole valmis!" äpi reklaamide ning ringkonna kõikvõimalike kutsete, flaierite kujundamisel, nutikate registreerimislehtede koostamisel ning värske pilguga hinnangu jagamisel ringkonna teemadel ning laiemaltki. Ta on särav isiksus, kes suudab oma positiivsusega nakatada ka paljusid teisi kaasa tulema ja tegutsema.

### **Regina Kullamaa**

#### **Tartu ringkond**

Ta on kogu oma naiskodukaitsjaks olemise aja tegutsenud väga aktiivselt ja sobiks aasta naiskodukaitsjaks igal oma Naiskodukaitsja aastal. Ta ei ole peljanud vastu võtta ühtegi väljakutset, ta on ringkonna juhatuse asendusliikmena panustanud ringkonna juhatuse töösse samal määral kui juhatuse nii-öelda täisliikmed. Ta on silmapaistev ning väga pühendunud kaaslane. Tema

alati soe ja särav olek inspireerib ja toetab ka neid, kellel hetkel endal jaksu vähem. Ta teeb alati rohkem kui temalt oodatakse ja on kiirelt saanud üheks oluliseks Tartu ringkonna raud-alustalaks.

### **Mareli Nielson**

#### **Valga ringkond**

Ta on endine kodutütar, nüüd aga naiskodukaitsja, kes tegutseb aktiivselt mitmel rindel. Ta on möödunud aastal palju panustanud tsiviil-sõjalise koostöö edendamisse, algatanud fotoseina tegemise traditsiooni organisatsiooni tutvustusüritustel, osalenud erinevatel õppustel ja koolitustel. Tal on soov õpetada ja jagada teadmisi oma ringkonna teistele liikmetele ning ta on aktiivne noortelaagrite korraldamises.

### **Evely Press**

#### **Viru ringkond**

Ta on hea organiseerimisvõimega tugev juht, kes Viru-Nigula jaoskonna esinaisena lükkab tagant ja tõmbab eest kogu jaoskonna naisi. Ta osaleb aktiivselt spordivõistlustel ning organiseerib ka ise mitmesuguseid üritusi, planeerides neid detailselt ning alati hingega asja juures olles. Tema suurimaks kireks Naiskodukaitses on evakuaatsiooni teema - ta on Viru ringkonna evakuaatsioonirühma pealik ning teeb oma tööd väga pühendunult.

### **Ruth Maadla**

#### **Võrumaa ringkond**

Ta on silmapaistev ja kohusetundlik liige, kes ei kardaks kunagi oma arvamust ja mõtteid välja öelda. Tema abiga sai koostatud Võrumaa ringkonna ergutuste andmise statuut ning just tema on see, kes peab kindlat korda ringkonna liikmemaksu tasumiste üle. Sel aastal lõpetas ta laskur-sanitari erialakursuse ning nüüd omandab koos kaitseliitlastega teadmisi sõdurioskuste kursusel. Ta oli üks neljast naisest, kes möödunud aastal Admiral Pitka luurevõistlusel saavutas 28 võistkonna



konkurents 10. koha, mis on läbi aegade parim koht naiste arvestuses. Kaasvõistlejad ja kohtunikud kirjeldasid nende võistkonda kui naerusuist, energilist ja positiivset. Tema ise arvas, et kui neil ei oleks just sellised inimesed naiskonnas nagu olid, siis oleks selline koht kindlasti olemata olnud. Nii kui üks neist väsis, võttis keegi teine motiveerimise enda peale ja koos mindi lõpuni.

## 2020

### *Heli Lebedeva*

#### *Alutaguse ringkond*

Heli on iseloomult positiivse ellusuhtumisega, sõbralik ja ettevõtlik naine. Ta on aastaid tegelenud toitlustamisega ning korraldanud erinevaid meisterdamise töötubasid. Ta on Alutaguse evakatsioonirühma rühmaülem, rühm sai loodud tema utsitamisel ning Helil õnnestus kaasata nii palju inimesi, et moodustus veel teinegi rühm. Kui on vaja, et midagi tehtud saaks või asjalikku nõuannet, on Heli kindlasti õige naine, kelle poole pööruda.

### *Liina Riismaa*

#### *Harju ringkond*

Liina on nagu Hunt Kriimsilm - ta on vabatahtlik juht mitmel juhtimistasandil, leiab aega aktiivseks tegutsemiseks avalike suhete valdkonnas ja on ringkonna ajalootoimkonna eestvedaja. Ta jagab oma teadmisi ja kogemusi baasväljaõppel nii organisatsiooniõpetuse kui ka ohutushoiu mooduli instruktoriga ning osaleb üle Eesti evakatsioonirühmade õppustel, jagades vaatljana oma tähelepanekuid ja nõu. Liina tegevus näitab, et ta ei võta ametikohti vastu nime või au pärast, vaid soovist midagi paremaks ja ära teha. Kaaslasena on Liina hea huumorimeelega ja leiab ka keerulistes situatsioonides optimismi ning julgust olukordi lahendada.

### *Kadri Järv*

#### *Jõgeva ringkond*

Kadrit iseloomustab selgete sihtide seadmine ja nende poole kindla meelega liikumine. Tema üheks kireks on meditsiin, seega on ta sihikindlalt läbinud erinevaid erialaseid kursuseid ja koolitusi ning praeguseks on temast saanud rühmaparameedik. Lisaks hoolitseb ta ka teiste väljaõppe eest - ta on ringkonna meditsiinigrupi esinaine ja on tegutsenud baasväljaõppe esmaabi moodulil instruktoriga. Ta on üks neist naistest, kes on leidnud endale sobiva Kaitseliidu sõjalise ametikoha ning on tõeline militaarsportlike ja laskevõistluste fänn, osaledes oma ringkonna esindajana erinevatel võistlustel ning retkedel. Tema sooviks on, et igal võimalikul võistlusel oleks ka naised võistkonnaga esindatud ning võistkonna kokkupanemisel ja motiveerimisel on tal suur roll.

### *Kerlin Tealane*

#### *Järva ringkond*

Kerlin on Järva ringkonna esinaine, kes jõuab lisaks juhikohustuste täitmisele panustada ka mitmel erineval erialal. Ta on aastate jooksul osalenud paljudel militaarsportlike võistlustel, esindades oma ringkonda muuhulgas ka Naiskodukaitse koormusmatkal ja Utria dessandil. Ta on korraldanud mitmeid mainekaid üritusi ja arendanud väljaõppet oma ringkonnas. Ta on olnud ringkonna üks aktiivsemaid liikmeid ja edendanud vabatahtlike juhtide koolitamist, korraldades erinevaid juhtide õppepäevi ja äratanud ellu uute liikmete infopäeva „Teeviit Naiskodukaitse“. Kaaslaste hinnangul on Kerlinil väga hea organiseerimisoskus, ta oskab jagada ülesandeid, usaldab ülesannete täitjaid ja tunneb huvi, kuidas ülesannete täitmisega läheb.

### *Triin Pärnpuu*

#### *Lääne ringkond*

Triin on Lõuna-Läänemaa jaoskonna üks asutajaliikmeid ja ka juba neljan-

dat aastat jaoskonna esinaine. Tema eeskujul on organisatsiooniga liitunud palju uusi liikmeid ning ta toetab nende kohanemist organisatsiooniga. Ta tegutseb aktiivselt evakuatsiooni-rühmas ning on võtnud eesmärgiks koostöös kodukoha omavalitusega kaardistada ära sealsed evakuatsiooni-punktid. Triin on ühendavaks lüliks Kaitseliidu, Kodutütarde ja Noorte Kotkaste vahel ning omavaheline koostöö on väga hea ja suureks eeskujuks teistele.

#### **Kristel Pehk**

##### **Põlva ringkond**

Kristel on silmapaistev, suure empaatiavõimega ning väga pühendunud kaaslane, kes on oskuslikult põiminud oma töö ja hobi. Tal on suur soov õpetada meditsiinialaseid teadmisi nii lastele kui ka täiskasvanutele. Hetkel õpib Kristel ka Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis õeks. Tema teiseks kireks meditsiini kõrval on evakuatsiooni teema - tänu temale on Põlvas evakuatsiooni-grupi töö hea hoo sisse saanud. Ta on naine, kellele võib kindel olla ning kes hoolib ringkonna aseesinaisena väga oma ringkonna käekäigust ja tegemistest.

#### **Margit Nõmtak**

##### **Pärnumaa ringkond**

Margit on kolmandat põlve naiskodukaitsja ja üks Saarde jaoskonna taasasutajaliikmetest. Ta suhtub oma perekonna pärandisse suure austusega ja panustab palju okupatsioonieelse Naiskodukaitsese tegevuse talletamisse. Lisaks panustab Margit nii toitlustusgrupi kui ka evakuatsiooni-grupi tegemistesse. Ta mõtleb kaasa evakuatsioonikohtade kaardistamisel ja koostöövõimalustest erinevate organisatsioonidega. Margit on hinnatud kaaslane, kes aitab, toetab ja mõtleb alati kaasa.

#### **Liina Langi**

##### **Rapla ringkond**

Liina on pühendunud juht nii jaoskonna aseesinaisena kui ka avalike suhete erialal. Ta on suurepärase diplomaat, kes seisab alati hea selle eest, et teravad teemad saaksid pehme lahenduse ja tülid sõbraliku lõpu. Ta hoolitseb väsimatult selle eest, et organisatsiooni tegevus oleks kajastatud - ta on alati kohal, kui midagi toimub ja kui ei ole ise kohal, siis leiab alati kellegi, kes võiks aidata teisi kurssi viia, mis tehtud ja mis teoksil. Liina suurim armastus on aga metsas roomamine ja kõik militaarne - ta läheks igal vabal nädalavahetusel õppusele, aga tuleb tunnistada, et neid vabu nädalavahetusi ei saa ta endale liiga tihti lubada. Liina on nimelt üks eesti tuntumaid haapsalu salli kudemaid ja selle kunsti õpetajaid. Käed rüpes ei istu Liina kunagi.

#### **Aire Kurs**

##### **Saaremaa ringkond**

Aire on südamega naiskodukaitsja, kes on noore Leisi jaoskonna suurepäraselt toimima pannud ning loonud tiheda koostöövõrgustiku kogukonna, kohalike kaitseliitlaste ning kodutütardega. Ta panustab Naiskodukaitsese tegevusse nii jaoskonna kui ka ringkonna tasandil, olles õpihimuline ning jagades teadmisi ka oma jaoskonna naistega. Kusjuures kogu selle südamega tehtud töö ja panustamise juures jääb Aire ise tagasihoidlikuks ja rõhutab alati: „Mitte mina, vaid meiel!”

#### **Jane Koitlepp**

##### **Sakala ringkond**

Jane on Sakala ringkonna esinaine, kuid on lisaks juhtimistööle tegutsenud ohutushoiu, esmaabi ja organisatsiooniõpetuse instruktorina, olnud toimekas avalike suhete korraldaja ja “Ole valmis!” mobiilirakenduse populariseerimisega on ta aidanud harida elanikkonda ohutuse ja turvalisuse teemadel. Jane üks suurim panus Sakala ringkonnas on digipädevuse suurendamine - just tema

algatusel on ringkonna ja jaoskonna juhtidele kättesaadavad kõikvõimalikud dokumentide põhjad, mis muudavad teiste vabatahtlike tööd lihtsamaks. Jane on südameasjaks võtnud koostöö kodutütardega, uute liikmete värbamise, juhtide ja instruktorite koolitamise, andmete kogumise, tabelitesse sisestamise ning analüüsi. Ta on süsteemne ja põhjalik juht, kes suudab eesmärgipäraselt tegutsema panna ka teised.

### **Berit Cavegn**

#### **Tallinna ringkond**

Beritil oli huvi riigikaitse vastu juba lapsepõlves ning läbi ühiste tuttavate liitus ta Naiskodukaitses juba 13 aastat tagasi. Ta on osalenud mitmetel koormusmatkadel ning pidanud mitmeid vabatahtliku juhi ameteid. Lisaks on ta aktiivselt tegelenud ka kodutütardega. Berit on äärmiselt tasakaalukas, järjepidev ja konkreetne. Tema motoks on: „Aeg on selleks, et seda aktiivselt kasutada“. Beriti peale saab alati loota ja temaga luurele minek on turvaline, sest isegi tema igapäevasest käekotist leiab multitööriista, laser-valguslambi, sidemerulli ja elustamiseks vajalike tarvete koti.

### **Piia Kuslap**

#### **Tartu ringkond**

Piia ennast esile väga ei tõsta, ta on kui nähtamatu haldjas, kes on alati olemas, kui tuge või nõu vaja. Sageli püüab ta kõigepealt anda teistele võimalusi tegutsemiseks, kogemuste saamiseks, ametikohtade täitmiseks, aga kui on näha, et napib tegijaid, siis asub ise tegutsejate ridadesse. „Kui on vaja, teeme ära!“

### **Annika Pang**

#### **Valga ringkond**

Annika elu kuulub riigi kaitsmisele ja selle julgeoleku tagamisele. Eraelus kaitseb Annika igapäevaselt Eesti riigi piiri ning lisaks käib ta välismissioonidel tagamas Euroopa Liidu piiri kaitset. Naiskodukaitses on Annika väikese Tõlliste jaoskonna juhatuse liige. Lisaks

kõigele sellele on Annika läbinud üle 100 täispika maratoni üle maailma, teda leiab orienteerumast, propagandat tegemast või formeerimispunkti õppuselt. Annika on nakatanud Naiskodukaitses pisikuga ka oma kaks tütart, nii käidigi see aasta vabariiklikul koormusmatkal võistlemas võistkonnaga, kuhu kuulusid kolm Pange ehk siis ema ja kaks tütart. Annika leidis kampa veel neljanda tubli naiskodukaitsja ning võttis võistkonna õpetamise enda peale - tulemuseks raskel võistlusel saavutatud kolmas koht.

### **Kaja Tammeoks**

#### **Viru ringkond**

Kaja on Rakvere jaoskonna esinaine, kes loomult küll vaikne, aga alati olemas ja pühendunult oma jaoskonda uute ideedega vedamas. Kaja on naine, kelle eeskuju annab kindluse, et üheskoos on võimalik kõigega hakkama saada, iga takistus on ületatav. Tema suu-panuseks jooksva aastal võib lugeda vabatahtlikku tööd Rakvere haigla EMO esmases triiaazis COVID-19 tingitud eriolukorra ajal. Samuti on ta Viru ringkonnas peamine „Ole valmis!“ äpi tutvustaja ning sageli võib teda üritustel kuulda rääkimas Naiskodukaitses ohutushoiust ja erialagrupidest. Tegu on naiskodukaitsjaga, kelle peale saab alati kindel olla, olenemata päevast ja sellest, kui rasked ajad tal endal parasjagu on olnud.

### **Elen Tamm**

#### **Võrumaa ringkond**

Elen on silmapaistev noortejuht – armastatud laste poolt ning austatud kaaslane teiste noortejuhtide seas. Tema lähenemine „suurtelt väikestele“ võimaldab tal säilitada rõõmsat meelt ja tegutsemislusti ning mitte ennast ära kurnata. Noorte kaasamine ja neile autonoomia võimaldamine on parim, mis Eleni juhtimisvõtetega kaasub. Ta loob eluterve õhkkonna, kus noored tunnevad ennast väärtuslikuna ja motiveerituna.

# NAISKODUKAITSE AUTASUD 2019-2020

## Liiliaristi III klass

Kersti Podmošenski, 26.08.2019,  
Alutaguse rk

## Liiliaristi IV klass

Heli Tuisk, 26.10.2020, Lääne rk  
Esti Taal, 12.11.2020, Põlva rk  
Mare Kirr, 12.11.2019, Saaremaa rk  
Leana Lemming, 12.11.2020, Sakala rk  
Elisa Jakson, 12.11.2019, Tallinna rk  
Tiiu Rikolas, 12.11.2020, Tallinna rk  
Triin Kravets, 12.11.2020, Tallinna rk  
Signe Viggor, 12.11.2019, Tartu rk  
Merje Nielson, 12.11.2020, Valga rk  
Ursula Aal, 12.11.2019, Viru rk  
Kristel Kitsing, 12.11.2019, Viru rk  
Marina Kõva, 13.02.2020, Võrumaa rk

## Liiliaristi V klass

Jelena Nesterova, 13.02.2020, Alutaguse rk  
Olga Šustrova, 13.02.2020, Alutaguse rk  
Silvi Sirelpuu, 13.02.2020, Alutaguse rk  
Ave Paavo, 13.02.2020, Alutaguse rk  
Ruth Pääsuke, 12.11.2019, Harju rk  
Kaia-Triin Pääsuke, 12.11.2019, Harju rk  
Tiina Arras, 26.08.2019, Jõgeva rk  
Nele Tõnissoo, 26.06.2019, Jõgeva rk  
Katrin Luhamäe, 26.08.2019, Jõgeva rk  
Liisa Manglus, 12.11.2019, Järva rk  
Maili Antons, 12.11.2019, Järva rk  
Eve Kivistik-Jakobson, 12.11.2019, Järva rk  
Kerlin Tealane, 12.11.2020, Järva rk  
Merike Sild, 12.11.2020, Järva rk  
Ülle Reinbach, 02.10.2019, Lääne rk  
Evelin Kaljumäe, 02.10.2019, Lääne rk  
Kersti Täht, 26.10.2020, Lääne rk

Kristi Johanson, 12.11.2019, Põlva rk  
Betti Vals, 12.11.2020, Põlva rk  
Karmen Vesselov, 26.08.2019, Pärnumaa rk  
Marie-Anu-Liis Oidsalu, 05.08.2019, Rapla rk  
Kersti Ojamets, 05.08.2019, Rapla rk  
Evelyn Gold, 16.06.2020, Rapla rk  
Kaire Arnover, 16.06.2020, Rapla rk  
Lea Karjane, 16.06.2020, Rapla rk  
Eda Kivisild, 12.11.2019, Sakala rk  
Mirjam Trallmann, 12.11.2020, Sakala rk  
Anneli Looken, 12.11.2019, Tallinna rk  
Karin Muru, 12.11.2019, Tallinna rk  
Annely Koolmann, 12.11.2020, Tallinna rk  
Anu Sommer, 12.11.2020, Tallinna rk  
Jette Karmin, 12.11.2020, Tallinna rk  
Kristine Kreitsman, 7.02.2019, Tartu rk  
Piia Kuslap, 7.02.2019, Tartu rk  
Kertu Rünkorg, 26.08.2019, Tartu rk  
Monika Ristisaar, 26.08.2019, Tartu rk  
Signe Viggor, 26.08.2019, Tartu rk  
Aimi Tedresalu, 25.08.2020, Tartu rk  
Sirje Pärn-Jõgi, 25.08.2020, Tartu rk  
Annika Pang, 12.11.2019, Valga rk  
Janeli Nielson, 12.11.2019, Valga rk  
Krista Roio, 12.11.2020, Valga rk  
Viia Kaldam, 12.11.2020, Valga rk  
Sirje Tiimus, 12.11.2019, Viru rk

## Höberist

Jaanus Viirlo, Harju, 17.11.2020  
Indrek Varuškin, Jõgeva, 29.08.2019  
Ivar Lepp, Lääne, 27.10.2020  
Urmas Hanni, Pärnumaa, 17.11.2020  
Reinart Roo, Rapla, 25.06.2020  
Lembit Kirs, Saaremaa, 07.02.2019  
Gunnar Teas, Sakala, 12.11.2019  
Kaido Toomemägi, Sakala, 17.11.2020  
Hannes Vanatoa, Valgamaa, 12.11.2019  
Janek Levin, Viru, 12.11.2019  
Urmas Vahter, Võrumaa, 13.02.2020

## NAISKODUKAITSE STAAŽIMÄRGID

Naiskodukaitse staažimärk on autasu pikaajalise Naiskodukaitse kuumumise eest ning seda antakse välja kolmes klassis - pronks, hõbe ja kuld. Staažimärgi õigus on tegevliikmel või toetajaliikmel, kes on Naiskodukaitse liige olnud kokku vähemalt vastavalt 25, 40 või 50 aastat. Naiskodukaitse staažimärgi välja andmist reguleerib statuut, kus on detailselt kirjeldatud, kellele ja milliste teenete eest medaleid annetatakse.

### Pronksmärk, antud 3.09.2020

Merle Kodu, Alutaguse rk  
Larissa Peeters, Alutaguse rk  
Aime Amor, Jõgeva rk  
Aive Kivioja, Jõgeva rk

Merle Neeser, Jõgeva rk  
Mari-Liis Rumvolt, Jõgeva rk  
Küllike Saar, Jõgeva rk  
Vilja Sinimets, Jõgeva rk  
Aet Tänav, Lääne rk  
Riina Kütt, Põlva rk  
Tiina Aluste-Bärilin, Pärnumaa rk  
Maret Kommer, Pärnumaa rk  
Lemmi Võrahanso, Rapla rk  
Evely Aavik, Saaremaa rk  
Urvi Kask, Saaremaa rk  
Anu Konks, Saaremaa rk  
Heli Selgal, Saaremaa rk  
Maiu Välbe, Saaremaa rk  
Marit Birgholts, Tartu rk  
Liis Kuld, Tartu rk  
Inge Leitu, Tartu rk  
Dagmar Mattiisen, Tartu rk  
Ülle Närska, Tartu rk  
Aage Raud, Tartu rk  
Nadezda Alliksaar, Valga rk  
Olesja Kaart, Valga rk  
Raili Põder, Valga rk  
Maila Samulin, Valga rk  
Piret Vahtra, Valga rk  
Anu Lillipuu-Blank, Viru rk



Naiskodukaitse staažimärk. Pilt: Aigar Nagel

# NAISKODUKAITSE VÖISTLUSTE TULEMUSED 2019-2020

## Naiskodukaitse koormusmatk

### *2019, korraldaja Tartu ringkond*

I koht Võrumaa rk (Ruth Maadla, Kristi Randla, Reili Jäädmaa, Karme Hain)  
II koht Järva rk (Maili Antons, Tiia Riis, Vivika Barnabas, Stella-Mai Rebane)  
III koht Rapla rk (Maire-Anu-Liis Oidsalu, Kaidi Kauffeldt, Lea Karjane, Kersti Ojamets)

### *2020, korraldaja Sakala ringkond*

I koht Saaremaa rk (Emilia Rozenkron, Liisi Preedin, Brita Laht, Piret Paomees)  
II koht Rapla I (Reelika Rohuste, Kaidi Kauffeldt, Kersti Ojamets, Maire-Anu-Liis Oidsalu)  
III koht Valga rk (Kadrian Possul, Kati Pang, Annika Pang, Jane Pang)

## Naiskodukaitse laskevõistlused

### *2019, korraldaja Võru ringkond*

#### **Võistkondlik arvestus:**

I koht Alutaguse rk (Valeria Morozenko, Kristina Zahharova, Jekaterina Tihhomirova, Anžela Voronova)  
II koht Tartu I (Linda Pärn, Helen Saal, Merje Essa, Liis Kruuse)  
III koht Võrumaa rk (Inga Niit, Karme Hain, Merlit Aldošin, Jaanika Sild)

#### **Individaalne arvestus:**

I koht Kristina Zahharova, Alutaguse rk  
II koht Helen Saal, Tartu rk  
III koht Jekaterina Tihhomirova, Alutaguse rk

### *2020, võistlus sportrelvadest, korraldaja Rapla ringkond*

#### **Võistkondlik arvestus**

I koht - Rapla rk (Marjana-Kristiina Meronen, Susanna Sule (kodutütar), Triin Tähtla, Ragne Falilejev)  
II koht - Järva rk (Ege Orlovski, Liis Koger, Kristina Kiisk, Maire Ausin)  
III koht - Tallinna rk (Olivia-Stella Salm, Külli Davel, Alina Kovaljova, Sirlle Baldesport-Märs)

#### **Individaalne arvestus, sportpüss:**

I koht Olivia-Stella Salm, Tallinna rk  
II koht Katrin Smirnova, Alutaguse rk  
III koht Valeria Morozenko, Alutaguse rk  
Individaalne arvestus, sportpüstol:  
I koht Triin Tähtla, Rapla rk  
II koht Kairi Heinsoo, Sakala rk  
III koht Kristina Kiisk, Järva rk

### *2020, võistlus automaatrelvast AK4,*

### *korraldaja Lääne ringkond*

#### **Võistkondlik arvestus**

I koht Alutaguse rk (Jekaterina Tihhomirova, Katrin Smirnova, Valeria Morozenko, Kristina Zahharova)  
II koht Tartu rk (Kerli Prants, Signe Viggor, Silja Möllits, Helen Saal)  
III koht - Tallinna rk (Sirlle Baldesport-Märss, Marit Viiding, Anu Asu, Katre Kröönström)  
**Individaalne arvestus**  
I koht - Jekaterina Tihhomirova, Alutaguse rk  
II koht - Triin Tähtla, Rapla rk  
III koht Merlit Aldošin, Võrumaa rk

### **2019, Naiskodukaitse spordivõistlus, korraldaja Põlva ringkond**

I Võrumaa rk (Laura Vill, Karme Hain, Jaanika Sild, Sirlil Hanni, Ruth Maadla)  
II Jõgeva rk (Tiiu Kallis, Piret Lääne, Keiu Kirsimägi, Birgit Kranich, Kirly Kadastik)  
III Järva rk (Maili Antons, Siret Niinepuu, Vivika Barnabas, Jana Matvejeva, Tene Metsma)

## Erialavõistlused

### *2019, Side ja staabi erialavõistlus, korraldaja Järva ringkond*

I koht Tartu rk (Merli Keerup, Kätlin Verbu, Anna-Elliise Laur, Pilvi Kuld)  
II koht Põlva rk (Maarja Siilbek, Maive Tõemäe, Kristi Johanson, Karin Kivi)  
III koht Jõgeva rk (Piret Lääne, Maris Allik, Aive Kivioja, Tiiu Kallis)

### *2020, Esmaabi erialavõistlus, korraldaja Põlva ringkond*

I koht Võrumaa rk (Maie Vumba, Laura Vill, Jaanika Sild, kodutütar Laura Järvpõld)  
II koht Põlva rk (Esti Taal, Katrin Arulepp, Kersti Kõrge, kodutütar Evelin Arulepp)  
III koht Harju rk (Epp Kangro, Eve Püssim, Natali Hanni, kodutütar Lee Ann Madisson)

### *2020, Väliõitlustamise erialavõistlus, korraldaja Viru ringkond*

I koht Viru rk (Eha Valdna, Ehte Mumm, Katrin Roots)  
II koht Tartu I (Kertu Rünkorg, Piret Konsin, Leane Morits)  
III koht Tallinna rk (Merle Toompark, Kersti Simon, Anneli Koolmann)

# NAISKODUKAITSE TULETOOJAD 2019-2020

## 2019. a. võidutule toojad olid parimad sportlased

### *Alutaguse*

#### **Jekaterina Tihhomirova**

Jekaterina on Alutaguse ringkonna Narva jaoskonna tegevliige 5. veebruarist 2004 ja Narva jaoskonna esinaine alates 2019. aasta veebruarist. Ta on alati rõõmsameelne ja optimistlik. Ükski ülesanne ei ole talle keeruline.

### *Harju*

#### **Riina Laherand**

Spordigrupi juhina on Riina oma tegemistega hästi silma paistnud. Ta on ise sportimisest huvitatud ja innustab ka teisi kaasa lööma. Tema ülesandeks on võistkondade kokkupanek Kaitseliidu erinevatele meistrivõistlustele ja ikka on ta ka ise võistkonna liikmete hulgas.

### *Järva*

#### **Tiia Riis**

Tiia viimase kolme aasta sporditulemused üleriigilisel tasemel on väga muljetavaldavad. Lisaks kuulub Tiiale mitmeid väiksemate võistluste võite erinevail spordialadel. Samuti on ta pälvinud medaleid suusa-, jooksu- ja rattamaratonidelt.

### *Hiiumaa*

#### **Marge Vähter**

Marge on Naiskodukaitse Lääne ringkonna Hiiumaa jaoskonna liige aastast 2000. Ta on pikki aastaid juhtinud Hiiumaa jaoskonna spordigrupi ja esindanud vabariiklikel võistlustel nii Naiskodukaitset kui Kaitseliidu Lääne malevat. Samuti on ta panustanud noorte spordiharjumuste kujundamisse, korraldades noorkotkaste ja kodutütarde laagrites sportmänge.

### *Pärnumaa*

#### **Marje Arumäe**

Marje on olnud pikka aega entusiastlik spordigrupi juht, tänu kellele on ringkonna naised osa saanud toredatest matkadest ja sportlikest tegevustest. Ka on ta panustanud oma aega ja ideid kodutütarde ja noorkotkaste matkade korraldamisse.

### *Põlva*

#### **Maive Tõemäe**

Maive töötab Põlva malevas Noorte Kotkaste noorteinstruktorina. Ta on kuulunud Naiskodukaitse Põlva ringkonda juba üle 13 aasta ning on tegev ka Naiskodukaitse spordigrupis. Lisaks noorkotkastele ja naiskodukaitsjatele innustab ta ka kodutütred ja kaitseliitlasi osalema eelkõige Kaitseliidu, aga ka teistel maakondlikel ja vabariiklikel spordivõistlustel. Eriti suur on tema panus Põlva maleva esindusvõistkondade komplekteerimises Kaitseliidu spordivõistlusteks.

### *Rapla*

#### **Triin Tähtla**

Triin on Naiskodukaitse koormusmatka kolmekordne järjestikune võitja (2016–2018). Ta on osalenud Admiral Pitka luurevõistlusel ja Põrgupõhja retkel. Ta on Rapla ringkonna spordigrupi juht ja kauaaegne laskesportlane. Möödunud aastast on Triinul ette näidata naiskondlik esikoht Eesti meistrivõistlustelt spordipüstolist laskmises ja naiskondlik teine koht politsei meistrivõistlustelt laskmises.

### *Tallinn*

#### **Kärt Praks**

Kärt on Naiskodukaitse Tallinna ringkonna spordigrupi juht alates 2016. aastast. Ta on osalenud paljudel Kaitseliidu ja Kaitseväe korraldatud spordiüritustel, samuti mitmetel rahvaspordivõistlustel.

## **Tartu**

### **Helen Saal**

Helen Saal on Naiskodukaitsse tegevliige 2003. aastast ja panustab aktiivselt nii Naiskodukaitsse kui Kaitseliidu tegevustesse. Helen on silmapaistvalt esindanud Kaitseliitu mitmel spordialadel, olgu selleks suusatamine, võrkpall, orienteerumine, sõjaline kolmevõistlus, militaarjooks või laskmine. Helenit on tunnustatud Kaitseliidu parima nais-sportlase tiitliga 2015. ja 2016. aastal.

## **Valgamaa**

### **Maive Vill**

Maive on mitmekülgne naiskodukaitsja, kes esindab malevat paljudel aladel ja näitab ikka häid tulemusi. Näiteks 2018. aastal võitis ta Kaitseliidu meistrivõistlustel kokku 2 kulda ja 2 hõbedat. Ta osaleb mitmel militaarsportlikel võistlustel ja erinevatel rahvaspordiüritustel.

## **Viru**

### **Kairi Laubholts**

Kairi on Naiskodukaitsse Viru ringkonna tunnustatud sportlane ja Viru maleva võrkpallimeeskonna liige, mille koosseisus tuli ta 2018. aastal ka Kaitseliidu meistriks.

## **2020. a. võidutule toojad olid Noorte Kotkaste juhid**

### **Lääne**

#### **Maris Esko**

Maris Esko on Kaitseliidu liige 2008. aastast, naiskodukaitsja ja noortejuht. Marise staaž Kaitseliidu noorteorganisatsioonides on juba 12 aastat, olles esialgu aktiivne ja eeskujulik kodutütar ning kasvades seeläbi suurepäraseks noortehiiks. Vaatamata oma noorele eale juhib ta hetkel 54-liikmelist segarühma Valged Kotkad ja saab tööga väga hästi hakkama:

kaasab, juhib, toetab ja panustab. On vaja kohtunikku, rajameistrit, õpetajat või juhendajat – see kõik on Marises olemas!

### **Põlva**

#### **Ainika Mägi**

Ainika Mägi on Kaitseliidu liige 2009. aastast, naiskodukaitsja ja noortejuht. Ainika on noortejuht, kellel leidub alati uusi ja lennukaid ideid, mida ette võtta ning kuidas uusi teadmisi-oskusi oma noortele pakkuda. Ühelegi abivajajale ei ütle ta ära ja head sõna jätkub kõigi jaoks. Ta on tuntud kui kohaliku kogukonna noortetöö hing.

### **Rapla**

#### **Kaja Heinsaar**

Kaja Heinsaar on Kaitseliidu liige 2003. aastast, naiskodukaitsja ja noortejuht. Kaja on kohusetundlik, heatahtlik ja empaatiline inimene. Aktiivse naiskodukaitsjana kaasab ta teisi naiskodukaitsjaid noorkotkaste väljaõppe läbi viimisesse. Kuna paljud tema rühma noored ei ela alevis ja iganädalaselt kokku tulla on keeruline, leiab ta lahendusid, kuidas noortele maksimaalselt vajalikud teadmised ja oskused edasi anda.

### **Võrumaa**

#### **Elen Tamm**

Elen Tamm on Kaitseliidu liige 2013. aastast, naiskodukaitsja ja noortejuht. Eleni kiring on noori õpetada. Teda motiveerib nende areng ja teotahe. Uue oskuse või teadmise omandamine on see, mis Elenile noortega tegeledes süra silmadesse toob. Oma aktiivsusega on ta nakatanud enda rühma noori, kes aktiivselt kõikvõimalikest üritustest alati osa võtavad.



# RINGKONDADE JUHATUSED JA REVISJONIKOMISJONID. JAOSKONDADE JUHATUSED 2019-2020

Kui kollegiaalse organi liikmed on mõlemal aastal olnud samad, siis aastaarvu juurde märgitud ei ole.

## Alutaguse ringkond

### *Ringkonna juhatus*

2019: esinaine Ave Paavo, aseesinaine Pille Pihelgas, juhatus: Eve Jürgenson, live Rohtla, Jelena Nesterova, asendusliige Inna Lutt

2020: esinaine Kersti Altpere, aseesinaine Pille Pihelgas, juhatus: Ave Paavo, Eve Müüdlä, Jelena Nesterova, asendusliige Merje Mälton

Ringkonna revisjonikomisjon: Kristi Goldberg, Moonika Tarassova, Aivi Paavo, Virve Kaldma

### *Avinurme jaoskond*

Esinaine Merje Mälton, aseesinaine Kersti Altpere, juhatus: Taive Korol (2019), Janelle Veske (2020), Silvi Sirelpuu, live Rohtla, asendusliige Tiina Raudmäe (2019), Taive Korol (2020)

### *Jõhvi jaoskond*

Esinaine Merilin Keerme, aseesinaine Heli Kool, juhatus: Heli Lebedeva, Mai Tapner (2019), Ene Leitud (2020), Eha Heilu, asendusliige Katrin Hannov (2019), Eve Müüdlä (2020)

### *Lüganuse jaoskond*

2019: esinaine Jelena Nesterova, aseesinaine Kairit Tops, juhatus: Liivi Kingu, Hanna-Liisa Filippov, Anna-Liisa-Roosild, asendusliige Monika Lestberg

2020: esinaine Ave Paavo, aseesinaine Kairit Tops, juhatus: Liivi Kingu, Inga Kütt, Anna-Liisa Roosild, asendusliige Laine Tops

### *Narva jaoskond*

Esinaine Jekaterina Tihomirova, aseesinaine Pille Pihelgas, juhatus: Larissa Peeters (2019), Kristina Koljuhina (2020), Olga Šustrova, Irina Vassiljeva, asendusliige Olga Orlova

## Harju ringkond

### *Ringkonna juhatus*

2019: esinaine Jane Suu, aseesinaine Järvi Kirs, juhatus: Kaia-Triin Pääsuke, Liina Riismaa, Helen Virro

2020: esinaine Elbe Lumiste, aseesinaine Kaia-Triin Pääsuke, juhatus: Gea Liblik, Liina Riismaa, Helen Virro

Ringkonna revisjonikomisjon: Kadri Põlm, Evely Sagor, Moonika Ots

### *Harku jaoskond*

2019: esinaine Moonika Ots, aseesinaine Liina Riismaa, juhatus: Kristi Mets, Eve Tobias, Marje Verbo

2020: esinaine Liina Riismaa, aseesinaine Marje Verbo, juhatus: Kristi Mets, Moonika Ots, Eve Tobias

### *Keila jaoskond*

2019: esinaine Aita Viigi, aseesinaine Pille-Riin Moilanen, juhatus: Diana Sopova, Kaire Vakar, Heidi Toomse. Revisjonikomisjon: Kertu Veske, Aime Koppel, Ingrid Siska-Mölder

2020: esinaine Pille-Riin Moilanen, aseesinaine Aita Viigi, juhatus: Heidi Toomse, Diana Sopova, Heli Iljašenko. Revisjonikomisjon: Kertu Veske, Evelyn Rank, Ingrid Siska-Mölder

### *Kehra jaoskond*

2019: esinaine kt Piret Urmet, aseesinaine kt Inga Koitla

2020: esinaine Piret Urmet, aseesinaine Hele Margus, juhatus: Inga Koitla, Kätlin Takk, Merle Vijard

### *Kose jaoskond*

2019: esinaine Eda Reinik, aseesinaine Keit Prants, juhatus: Liina Gatski, Anne-Mari Alver, Diana Mihkelsoo. Revisjonikomisjon: Maila Savi, Ivika Tammekunn, Pille Tamm

2020: esinaine Kadri Põlm, aseesinaine Eda Reinik, juhatus: Anne-Mari Alver, Mirey Ulm, Diana Mihkelsoo. Revisjonikomisjon: Tähti Marjamäe, Ivika Tammekunn, Pille Tamm

### *Kuusalu jaoskond*

2019: esinaine Elbe Lumiste, aseesinaine Ivi Rool, juhatus: Marju Orumaa, Maris Lilleväli, Krista Allik. Revisjonikomisjon: Pille Roball, Arda Laisaar, Evelin Gellert

2020: esinaine Elbe Lumiste, aseesinaine Marju Orumaa, juhatus: Sandra Kubi, Krista Allik, Ivi Rool. Revisjonikomisjon: Maris Lilleväli, Heli Jürisson, Evelin Gellert

### *Männiku jaoskond*

2019: esinaine Eve-Merin Aas, aseesinaine Maret Mets, juhatus: Marju Mölder, Kristi

Villo, Eda Põldma. Revisjonikomisjon: Raita Ustal, Kai Räämet, Aili Rink  
2020: esinaine Eve-Merin Aas, aseesinaine Jane Suu, juhatus: Marju Mölder, Kristi Villo, Tiiu Liivamaa. Revisjonikomisjon: Raita Ustal, Kai Räämet, Aili Rink

#### ***Nissi jaoskond***

2019: esinaine Triin Verner, aseesinaine Elina Kutti, juhatus: Ave Põldmets-Ruut, Pille Sassi, Kristi Vanamõlder  
2020: esinaine Triin Verner, aseesinaine Pille Sassi, juhatus: Elina Kutti, Kristi Vanamõlder, Ave Põldmets-Ruut

#### ***Padise-Kloostri jaoskond***

2019: esinaine kt Evely Sagor, aseesinaine kt Maia Heidemann  
2020: esinaine Reelika Sommermann, aseesinaine Tuuliki Kupper, juhatus: Evely Sagor, Kadi Trepp, Anna-Liisa Jaakson

#### ***Paldiski jaoskond***

2019: esinaine Larissa Sarman, aseesinaine Sirje Ankur, juhatus: Järvi Kirs, Helve Sooääre, Angelina Oblikas. Revisjonikomisjon: Helmi Pihelgas, Margot Pellmas, Liisi Printsman  
2020: esinaine Larissa Sarman, aseesinaine Helve Sooääre, juhatus: Angelina Oblikas, Katrin Lanina, Maarja Keerd. Revisjonikomisjon: Helmi Pihelgas, Margot Pellmas, Liisi Printsman

#### ***Rae jaoskond***

Esinaine Koidu Kask, aseesinaine Anu Tolsa, juhatus: Eve Krautmann, Biby Lilander, Ele-Riin Laas (2019), Katrin Luhaväli (2020). Revisjonikomisjon: Kadi Reinap, Riina Laherand, Kristiina Nõulik

#### ***Saku jaoskond***

2019: esinaine Teele Raja, aseesinaine Kairi Nõukas, juhatus: Kristel Võsang, Kertu Kekk, Aet Kala  
2020: esinaine Teele Raja, aseesinaine Kairi Nõukas, juhatus: Kristel Võsang, Katre Ulmas, Diana Mathisen-Marshall. Revisjonikomisjon: Heili Tõnisson, Eili Erg, Kadi Avik

#### ***Saue jaoskond***

2019: esinaine Ruth Pääsuke, aseesinaine Janika Siniorg, juhatus: Gea Liblik, Karin Arrak, Eveli Rea. Revisjonikomisjon: Monika Lindström, Meeri Sõerd, Tuuli Mizer  
2020: esinaine Ruth Pääsuke, aseesinaine Karin Arrak, juhatus: Gea Liblik, Janika Siniorg, Karmen Karniol. Revisjonikomisjon: Monika Lindström, Tuuli Mizer, Clarisse-Lilith Kullassaar

#### ***Viimsi jaoskond***

2019: esinaine Helen Virro, aseesinaine Heli Illipe-Sootak, juhatus: Ene Lill, Kristina

Laasik, Jane Saks. Revisjonikomisjon: Jaanika Nõgu, Anne-Mai Murs, Helina Piibelet

2020: esinaine Helen Virro, aseesinaine Heli Illipe-Sootak, juhatus: Ene Lill, Kristel Ütsi, Piret Sternhof. Revisjonikomisjon: Jaanika Nõgu, Anne-Mai Murs, Pille Puidak

#### **Jõgeva ringkond**

##### ***Ringkonna juhatus***

Esinaine Maris Allik, aseesinaine Triinu Küünal, juhatus: Kätlin Ridal, Piret Lääne, Tiina Arras (2019), Hanali Kõörna (2020) Revisjonikomisjon: Heili Saage, Merle Plovits, Merike Olgo (2019), Külli Vikat (2020)

##### ***Jõgeva jaoskond***

Esinaine Aive Kivioja, aseesinaine Kristiina Kuus, juhatus: Katri Mannas, Sirje Rämmel, Birgit Kranich. Revisjonikomisjon: Inge Kiisler, Marika Kallemaa, Urmi Lall

##### ***Järvemäe jaoskond***

Esinaine Kristi Kreek (2019), Greteliis Terve (2020), aseesinaine Ebe Kattel, juhatus: Kaire Kaha (endine Vahtre), Liisi Sokk, Marika Hütt (2019), Maarja Liisa Lindre (2020). Revisjonikomisjon: Riina Kink, Merle Tennov, Reilika Saar

##### ***Maarja jaoskond***

Esinaine Marianne Kase, aseesinaine Kristi Jaanus, juhatus: Anu Raasik, Merike Olgo, Angela Vahtra. Revisjonikomisjon: Liane Erik, Eleri Kuusik, Kristine Spilevoi

##### ***Pedja jaoskond***

Esinaine Triinu Küünal, aseesinaine Marge Tasur (2019) Katri Järv (2020), juhatus: Merlin Naudre, Keiu Kirsimägi, Kerly Järv (2020). Revisjonikomisjon: Kairit Kriis, Kärt Kirsimägi, Marge Tasur (2020)

##### ***Põltsamaa jaoskond***

Esinaine Dea Laugmaa, aseesinaine Kaie Rohtla, juhatus: Kirly Kadastik, Terje Trei, Ave Cakmak. Revisjonikomisjon: Hanali Kõörna, Maire Peterson, Grete Tõnne

##### ***Torma jaoskond***

Esinaine Katrin Luhamäe, aseesinaine Nele Tõnissoo, juhatus: Ilje Laurikainen, Triin Pärsim, Ene Kriel (2019), Külli Vikat (2020)

##### ***Vaiga jaoskond***

Esinaine Kairi Kivi (endine Sumero) (2019), Kersti Kruus (2020), aseesinaine Tiina Arras (2019), Margit Maanre (2020), juhatus: Önnela Skobij, Kersti Juhanson, Raili Laas

Naiskodukaitse esinaine 2.11.2020  
käskkirjaga nr NKK-1.1-3/20/23043P

lõpetati Naiskodukaitse Jõgeva ringkonna Vaiga jaoskonna tegevus.

## Järva ringkond

### **Ringkonna juhatus**

2019: esinaine Kerlin Tealane, aseesinaine Siiri Sitska, juhatus: Gerly Leit, Eve Kivistik-Jakobson, Merje Mihkelsaar. Revisjonikomisjon: Kaili Kruustok, Jaanika Lieberg, Telle Talve

2020: esinaine Kerlin Tealane, aseesinaine Maire Ausin, juhatus: Siiri Sitska, Kaili Kruustok, Merje Mihkelsaar. Revisjonikomisjon: Kersti Okas, Jaanika Lieberg, Telle Talve

### **Koeru jaoskond**

Esinaine Kaili Kruustok, aseesinaine Merle Urbanus, juhatus: Helena Aare, Elo Essi, Katre Kasemaa (2019), Tiia Riis (2020). Revisjonikomisjon: 2019 Ruth Lehis, Stella-Mai Endi, Maarja Koivuvoja. 2020 Anita Sumina, Maret Kool, Maarja Koivuvoja

### **Paide jaoskond**

Esinaine Merje Mihkelsaar, aseesinaine Vivika Barnabas (2019), Piret Saul (2020). Juhatus: 2019 Greethel Usai, Margit Merisalu, Piret Saul; 2020 Greethel Usai, Siiri Sitska, Merli Kaas. Revisjonikomisjon: Telle Talve, Merike Sild, Eliina Mäekivi

### **Roosna-Alliku jaoskond**

Esinaine Siret Niinepuu, aseesinaine Maili Antons, juhatus: Kadri Kuurmann, Triin Rannu, Anni Alev (2019), Kristlin Läänemägi (2020). Revisjon moodustati esmakordselt 2020. a: Kaire Lõhmus, Merle Mänd, Anneli Kalle.

### **Türi jaoskond**

Esinaine Eve Kivistik-Jakobson, aseesinaine Gerly Leit (2019), Malle Tuuleveski (2020), juhatus: Jaanika Lieberg, Liisa Manglus, Triinu Kopelmäe (2019), Sirje Kips (2020). Revisjonikomisjon: Terje Kespri, Maie Bernhardt, Sirje Kips (2019), Mirell Reinson (2020)

## Lääne ringkond

### **Ringkonna juhatus**

Esinaine Eda Loik, aseesinaine Katrin Reede, juhatus: Küllike Tammeveski, Julia Sirkel, Triin Pärnpuu (2020), Triin Leever (2019), asendusliige Mare Laide

Revisjonikomisjon: 2019: Maire Kruus, Reelika Saard, Anne Kaasik, asendusliige Mailis Alberg. 2020: Reelika Saard, Maire Kruus, Mailis Alberg, asendusliige Kirsi Loide

### **Haapsalu jaoskond**

2019: esinaine Maire Kruus, aseesinaine Merle Soone, juhatus: Katrin Reede, Diana Saarniit, Siret Russi, asendusliige Ülle Kõva. Revisjonikomisjon: Anu Aljaste-Sits, Urve Luidalepp, Virge Võsu, asendusliige Reelika Saard

2020: esinaine Maire Kruus, aseesinaine Diana Saarniit, juhatus: Siret Russi, Meline Sirkel, Andrea Proškina, asendusliige Kadi Suurkask. Revisjonikomisjon: Edita Luik, Virge Võsu, Urve Luidalepp

### **Hiumaa jaoskond**

2019: esinained Anne-Mall Reinu / Anneli Kotter, aseesinained Anne Kaasik / Marge Vähter, juhatus: Lya Uibo, Liis Oolmets / Anne Kaasik, Piret Sedrik. Revisjonikomisjon: Karin Rünkorg, Küllike Tammeveski, Ly Klee

2020: esinaine Anneli Kotter, aseesinaine Marge Vähter, juhatus: Lya Uibo, Piret Sedrik, Anni Leiger, asendusliige Krista Metsand. Revisjonikomisjon: Küllike Tammeveski, Karin Rünkorg, Heli Tuisk, asendusliige Jane Sinijärvi

### **Lõuna-Läänemaa jaoskond**

2019: esinaine Triin Leever, aseesinaine Kaidi Antsi, juhatus: Pille Kaisel, Kirsi Loide, Lilia Urb, asendusliige Ragne Kalmet. Revisjonikomisjon: Kaja Lotman, Maigi Magnus, Teele Trossmann

2020: esinaine Triin Pärnpuu, aseesinaine Marge Kelder, juhatus: Kirsi Loide, Lilia Urb, Ragne Kalmet, asendusliige Kaidi Antsi. Revisjonikomisjon: Teele Trossmann, Maigi Magnus, Kersti Täht, asendusliige Kelly Kuuseväli

### **Lääne-Nigula jaoskond**

Esinaine Reeli Rae, aseesinaine Ave Larionova, juhatus: Tiia Kaus, Anne Kull, Urve Sirel (2019) Malle Sepp (2020), asendusliige Malle Sepp (2019), Reelika Sepp (2020). Revisjonikomisjon: 2019: Mailis Alberg, Julia Sirkel; 2020: Julia Sirkel, Kaja Puusepp, asendusliige Eha Vesmes

### **Risti jaoskond**

2019: esinaine Eha Grossev, aseesinaine Tiina Leesik, juhatus: Kerli Tael, Moonika Aru, Rita Lai. Revisjonikomisjon: Aet Tänav, Aime Pukk, Ülle Reinbach

2020: esinaine Eha Grossev, aseesinaine Tiina Leesik, juhatus: Kerli Tael, Anne Rehkalt, Eelika Vallik. Revisjonikomisjon: Aet Tänav, Aime Pukk, Rita Lai

## **Põlva ringkond**

### ***Ringkonna juhatus***

2019: esinaine Esti Taal, aseesinaine Tuuli Kotov, juhatus: Lisete Vals, Tuulike Mölder, Riina Kütt. Revisjonikomisjon: Kristi Johanson, Jaanika Mihelson, Aike Meekler  
2020: esinaine Kersti Kõrge, aseesinaine Kristel Pehk, juhatus: Lisete Vals, Esti Taal, Riina Kütt. Revisjonikomisjon: Anu Käis, Kaidi Parman, Kaili Mertsina

### ***Kanepi jaoskond***

2019: esinaine Kersti Kõrge, aseesinaine Aike Meekler, juhatus. Tuulike Mölder, Kati Liibert, Kaili Mertsina. Revisjonikomisjon: Anu Klemmer, Merike Klemmer, Kati Liibert  
2020: esinaine Aike Meekler, aseesinaine Anu Klemmer, juhatus: Tuulike Mölder, Elen Kõrge, Kaili Mertsina. Revisjonikomisjon puudus, kuna jaoskonnas on alla 20 liikme.

### ***Orajõe jaoskond***

2020: esinaine Kristi Johanson, aseesinaine Kristel Pehk (juulini), Keidi Käis (juulist), juhatus: Tuuli Kotov, Esti Taal, Annely Korju. Revisjonikomisjon puudub, kuna jaoskonnas on alla 20 liikme.

### ***Põlva jaoskond***

2019: esinaine Lisete Vals, aseesinaine Kristi Johanson, juhatus: Betti Vals, Kristel Pehk, Marika Rehemets  
2020: esinaine Lisete Vals, aseesinaine Marika Rehemets, juhatus: Betti Vals, Aile Vals, Kairi Kirotsk  
Revisjonikomisjon: Margit Õkva, Katrin Arulepp, Liisi Jakobson

### ***Räpina jaoskond***

Esinaine Irina Vegner, aseesinaine Kadri Melts-Sau, juhatus: Sanna Saarestik, Elisbet Pihlap, Heili Piho-Arna (2019), Liisi Pikki (2020). Revisjonikomisjon: Raili Vegner, Aide Kann, Kaidi Parman

## **Pärnumaa ringkond**

### ***Ringkonna juhatus***

2019: esinaine Karmen Vesselov, aseesinaine Anneli Rabbi, juhatus: Eve Retpap, Maie Pitsal, Agnes Tambet, asendusliige Ingrid Eha  
2020: esinaine Anneli Pesti, aseesinaine Anneli Rabbi, juhatus: Eve Retpap, Maie Pitsal, Agnes Tambet (astus tagasi 20.10.2020, asemele asendusliige Ivi Korju) Revisjonikomisjon: Margit Veltson, Helen Elbing, Anneli Lemmik (2019), Airin Laasma (2020), Maarja Jalasto (asendusliige 2019), Aire Retsnik (asendusliige 2020)

## **Pärnu jaoskond**

Esinaine Ave Rallmann, aseesinaine: Margit Veltson, juhatus: Egni Kütt, Maie Pitsal, Monika Leosk (2019), Kaidi Lumera (2020), asendusliige: Ly Eisenschmidt. Revisjonikomisjon: Kaidi Suviste, Tiina Aluste-Bärilin, Hinge Vaiksoo (2019), asendusliige Ingrid Kalvik

### ***Saarde jaoskond***

Esinaine Sirli Pedassaar-Annast, aseesinaine Maarja Jalasto, juhatus: Eve Retpap, Anneli Pesti, Kairi Tilsen, asendusliige Margit Nõmtak

### ***Vändra jaoskond***

Esinaine Karin Madisson, aseesinaine: Aire Retsnik, juhatus: Laura Oisalu, Airin Laasma, Leiu Lepik, asendusliige: Pille Lehtemaa

### ***Ülejõe jaoskond***

Esinaine Jana Ots, aseesinaine Margit Kaur, juhatus: Ingrid Eha, Janeli Ots, Marje Arumäe (2019), Geili Pais (2020), asendusliige Kertu Põltsam

## **Rapla ringkond**

### ***Ringkonna juhatus***

2019: esinaine Maret Kollin, aseesinaine Gaida Kuuse, juhatus: Kaja Heinsaar, Kersti Ojamets, Evelyn Gold. Revisjonikomisjon: Mari Kann, Laura Reinsalu, Triin Tõitoja (kuni 27.08.2019), Rea Uueni (alates 28.08.2019)  
2020: esinaine Maret Kollin (kuni 18.05.2020), Nele Pernits (alates 17.06.2020), aseesinaine Gaida Kuuse, juhatus: Kaja Heinsaar, Kersti Ojamets, Evelyn Gold. Revisjonikomisjon: M a r i Kann (kuni 21.12.2020), Gerli Kiis alates 22.12.2020, Kaie Kensap, Rea Uueni

### ***Kaarepere jaoskond***

2019: esinaine Marju Prosin, aseesinaine Gaida Kuuse, juhatus: Marilyn Saaliste, Veronika Ruut, Ave Ummalas. Revisjonikomisjon: Aivi Tarvis, Taimi Ummalas, Monika Paulsen  
2020: esinaine Maie Käsper, aseesinaine Gaida Kuuse, juhatus: Marilyn Saaliste (kuni 17.09.2020), Pirko Peterson alates (18.09.2020), Veronika Ruut, Ave Ummalas. Revisjonikomisjon: Maiu Valbrit, Taimi Ummalas, Monika Paulsen

### ***Hiie jaoskond***

2019: esinaine Kaie Kensap, aseesinaine Ragne Fallilejev, juhatus: Kersti Ojamets, Maire-Anu-Liis Oidsalu, Kaidi Kauffeldt  
2020: esinaine Kaie Kensap, aseesinaine Ragne Roosla (end Fallilejev), juhatus:

Kersti Ojamets, Kadri Liiver, Kaidi Kauffeldt

#### **Kaiu jaoskond**

2019: esinaine Kaja Heinsaar, aseesinaine Kristel Kaasiku, juhatus: Miidi Pindus, Ülle Joonas, Elma Reinart.

2020: esinaine Kaja Heinsaar, aseesinaine Kristel Kaasiku, juhatus: Aime Tuhkanen, Ülle Joonas, Elma Reinart

#### **Kohila jaoskond**

Esinaine Veronica Kosenkranius, aseesinaine Liisi Juuse, juhatus: Laura Vaan, Lili Kesa (kuni 18.06.2020), Maarja-Liis Mägi

#### **Märjamaa jaoskond**

2019: esinaine Evelyn Gold, aseesinaine Liina Langi, juhatus: Eneli Lõhmus, Liina Karotamm, Eve Reose. Revisjonikomisjon: Merle Niinemets, Mari Kann, Nele Roosi

2020: esinaine Evelyn Gold, aseesinaine Liina Langi, juhatus: Eha Kuusemets, Liina Karotamm, Eve Reose. Revisjonikomisjon: Merle Niinemets, Mariite Mitt, Nele Roosi

#### **Rapla jaoskond**

2019: esinaine Triin Tõitoja, aseesinaine Meidi Tiimus, juhatus: Margit Tepper, Mirjam Tammepuu, Helen Tammepuu. Revisjonikomisjon: Ave Sappinen, Anneli Esop, Kersti Kleesmann

2020: esinaine Margit Tepper, aseesinaine Helen Tammepuu, juhatus: Mirjam Tammepuu, Helmi Rebane, Liis Tiigirand. Revisjonikomisjon: Ave Sappinen, Anneli Esop, Kersti Kleesmann

#### **Saaremaa ringkond**

##### **Ringkonna juhatus**

Esinaine Mare Kirr, aseesinaine Piret Pruul, juhatus: Taimi Kiissa, Reena Ley, Ellen Kask (2019), Janne Mets (2020). Revisjonikomisjon: Evelyn Aavik, Maili Rasva, Siivi Kaasik

##### **Akadeemiline jaoskond**

Esinaine Janne Mets, aseesinaine Ellen Kask, juhatus: Mare Kirr, Siivi Kaasik, Pille Aavik

##### **Kuressaare jaoskond**

Esinaine Piret Pruul, aseesinaine Agnes Heinla, juhatus: Taimi Kiissa, Anneli Verlin, Liisi Preedin (2019), Elle Pruul (2020)

##### **Kuressaare I jaoskond**

Esinaine Ulje Kiil, aseesinaine Tamara Mür, juhatus: Piret Sepp, Raili Kuusk, Kirsi Kivi (2019), Anneli Juudas (2020). Revisjonikomisjon: Kristi Hints, Kerli Lööke, Liselle Laurits

#### **Leisi jaoskond**

Esinaine Aire Kurs, aseesinaine Jana Šukis-Rand, juhatus: Kerli Leidas, Erge Önnis, Rita Tsion (2019), Karmen Nõmm (2020). Revisjonikomisjon: Kaidi Leemet, Kerli Põlluäär, Kalli Kullamäe

#### **Orissaare jaoskond**

Esinaine Anneli Pitk, aseesinaine Ülle Sülla, juhatus: Kairi Troska, Raili Nõgu, Maidi Tilk (2019), Margot Riis (2020). Revisjonikomisjon: Ly Aer, Helina Eist-Tarelkin, Mari Luup

#### **Pihla jaoskond**

Esinaine Kadri Paomees, aseesinaine Evelyn Aavik, juhatus: Maiu Välbe, Marina Saukonen, Elve Rozenkron (2019), Anni Murd (2020). Revisjonikomisjon: Hilje Lember, Eve Tuisk, Kaia Latkin

#### **Sakala ringkond**

##### **Ringkonna juhatus**

Esinaine Jane Koitlepp, aseesinaine Kai Kannistu, juhatus: Lembe Lahtmaa, Elerin Öövel, Egle Reinup, Daniela Erit. Revisjonikomisjon: Eda Kivisild, Evelin Lappalainen, Anne Kutser, Krista Lillemäe

##### **Karksi jaoskond**

Esinaine Kai Kannistu, aseesinaine: Elerin Öövel, juhatus: Mailis Saa, Mari Mesipuu, Ebe Ööne, Lea Murumäe, Helina Eelmaa

##### **Lõuna-Viljandi jaoskond**

Esinaine Mirjam Trallmann, aseesinaine Liis Käper, juhatus: Jane Koitlepp, Ülle Riiner, Esta Kivisild, Kersti Hal. Revisjonikomisjon: Mai Muttika, Eda Kivisild, Inga Vutt, Ene Sügav

##### **Suure-Jaani jaoskond**

Esinaine Tairi Lappalainen, aseesinaine Evelin Lappalainen (2019), Krista Lillemäe (2020), juhatus: Krista Lillemäe, Kerstin Käärik, Egle Reinup, Evelin Lappalainen

##### **Tarvastu jaoskond**

Esinaine Grete Vares, aseesinaine Jane Schults (2019), Merike Tulp (2020), juhatus: Helja Ütsik, Jane Schults, Merike Tulp, Karoliina Maisla, Age Alas

##### **Viljandi jaoskond**

Esinaine Daniela Erit, aseesinaine Erle Nõgene, juhatus: Rene Vahtra (2019), Eveli Leemets, Monika Pevgonen, Mariliis Tammeväli, Maiu Kivilaan. Revisjonikomisjon: Heleri Järvpõld, Rene Vahtra, Salli Järve, Janne Suigusaar

## Tallinna ringkond

### **Ringkonna juhatus**

Esinaine Anneli Looken, aseesinaine Triin Kravets, juhatus: Sirje Sarapu (2019), Mari Koks (2019), Jette Karmin (2019-2020 august), Bärbel Salumäe (2020), Aivi Murd-Murulauk (al. august 2020). Revisjonikomisjon: Katri Lindau, Erle Uus, Tiina Kirsipuu

### **Akadeemiline jaoskond**

Esinaine Sirje Sarapu, aseesinaine Annika Hunt, juhatus: Anne Schults, Erle Eenmaa (2019), Marion Leppik (2019), Marju Kiipus (2020), Siiri Häidma (2020). Revisjonikomisjon: Maia Kurim, Heidi Tormet (2019), Liivi Turk (2019), Üve Maloverjan (2020), Sigrid Laanemets (2020)

### **Kalevi jaoskond (loodi 31.06.2020)**

Esinaine Annely Koolmann, aseesinaine Katrin Rannaste, juhatus: Kristiina Hõbemägi, Anu Asu, Signe Tilk

### **Lääne jaoskond**

2019: esinaine Mari Koks, aseesinaine Marit Antik, juhatus: Anne Sõber, Tiina Kallasmaa, Annika Blumkvist. Revisjonikomisjon: Evelin Enno-Sakwan, Margit Aadna, Katri Lindau

2020: esinaine Tiina Kallasmaa, aseesinaine Marit Antik, juhatus: Pille Vare-Mäeväli, Margit Aadna, Ulvi Juus. Revisjonikomisjon: Evelin Enno-Sakwan, Anne Sõber, Kerli Piir

### **Muusika jaoskond**

Esinaine Margit Hani, aseesinaine Maris Amon, juhatus Ulvi Jurno, Geniira Helde, Vive Pandis. Revisjonikomisjon Juta Lepisto, Ebe Pille, Elle Kruusmaa

### **Nõmme jaoskond**

2019: esinaine Jette Karmin, aseesinaine Pille Part, juhatus: Signe Steinberg, Anu Asu, Signe Tilk. Revisjonikomisjon Kersti Palu, Elina Aslett, Tiina Niilis

2020: esinaine Signe Steinberg, aseesinaine Kaja Suu, juhatus: Anu Asu, Margit Lõiv, Bärbel Salumäe

### **Põhja jaoskond**

Esinaine Sirle Baldesport-Märss, aseesinaine Margit Saagpakk, juhatus: Evelyn Lill, Katrin Rannaste (kuni juuni 2020), Helena Kerge, Maris Soonsein (alates juuni 2020). Revisjonikomisjon: Piret Oja, Malle Prenner, Piret Jürman (2019), Margit Gerndorf (2020)

### **Sadama jaoskond**

Esinaine Krista Kiil, aseesinaine Kirstin Raudsepp, juhatus: Anneliis Hiire (2019),

Marit Viiding (2019), Olga Männik, Britta Kadanik (2020), Liivika Breivel (2020). Revisjonikomisjon: Anne Likold, Aivi Murd-Murulauk, Kadri Puusepp (2019), Maarika Aun (2020)

### **Toompea jaoskond**

Esinaine Merike Jürjo, aseesinaine Anu Sommer, juhatus: Tiiu Rikolas, Kristina Märks, Mare Mändveer (2019), Marje-Anne Hendrikson (2020). Revisjonikomisjon Ruth Kulbas, Ülle Hanniste, Karin Kaup-Lapõnin (2019), Evi Kirsimägi (2020)

## Tartu ringkond

### **Ringkonna juhatus**

2019: esinaine Triin Seppet, aseesinaine: Tiina Jaksman, juhatus: Marina Liinar, Annett Kreitsman, Piia Kuslap, asendusliige Kadri Vider. Revisjonikomisjon: Kairi Moor, Helen Saal, Signe Viggor, asendusliige Anna-Liisa Mättas

2020: esinaine Triin Seppet, aseesinaine Monika Ristisaar, juhatus: Laura Jõgisoo, Marina Liinar, Piret Konsin, asendusliige Anu-Hannele Puskar. Revisjonikomisjon: Silja Mikli, Kairi Moor, Helen Saal, asendusliige Merit Harju

### **Akadeemiline jaoskond**

2019: esinaine Laura Jõgisoo, aseesinaine Kristina Pai, juhatus: Kärt Viltrop, Elen Heidok, Kristi Umalas (Ütt), asendusliige Kadi Kaeramaa. Revisjonikomisjon: Kristine Kreitsman, Laura Loolaid, Liina Pärnamäe, asendusliige Pilvi Kuld

2020: esinaine Kärt Viltrop, aseesinaine Kristina Pai, juhatus: Ave Mägi, Tia-Triin Truusa, Elen Heidok, asendusliige Triin Hunt. Revisjonikomisjon: Kristiina Abel, Kristine Kreitsman, Laura Loolaid, asendusliige Pilvi Kuld

### **Elva jaoskond**

2019: esinaine Marina Liinar, aseesinaine: Maris Järveoja, juhatus: Krista Soosaar, Kersti Vahi, Dagmary Kuslap, asendusliige Marju Jõks. Revisjonikomisjon: Aili Umblija, Krista Loog, Liis Kruuse

2020: esinaine Marina Liinar, aseesinaine Maris Järveoja, juhatus: Inge Leitu, Krista Soosaar, Kersti Vahi, asendusliige Liis Kruuse. Revisjonikomisjon: Keit Prants, Aili Umblija, Krista Loog

### **Lõuna-Tartumaa jaoskond**

2019: esinaine Kertu Rünkorg, aseesinaine Viivika Kook, juhatus: Birgit Kivimurd, Merle Abroi, Evelin Avi

2020: esinaine Kertu Rünkorg, aseesinaine Merilin Saksing, juhatus: Kristiina

Taaramäe, Viivika Kook, Merle Abroi

### **Põhja-Tartumaa jaoskond**

2019: esinaine Agnes Kivirand, aseesinaine Liina Nisu, juhatus: Jaanika Poolakese, Sirje Pärn-Jõgi, Ave Kuslap

2020: esinaine Agnes Kivirand, aseesinaine Liina Nisu, juhatus: Piret Kukk, Jaanika Poolakese, Sirje Pärn-Jõgi

### **Tamme jaoskond**

2019: esinaine Kristi Aria, aseesinaine Piret Valge, juhatus: Merle Muruvee, Maret Tamm, Merli Kõrgmaa, asendusliige Merili Sepp. Revisjonikomisjon: Tiina Voogla, Berit Kroon, Triin Nooska, asendusliige Karin Koitla

2020: esinaine Kristi Aria, aseesinaine Kadi Kuusmann, juhatus: Kadri Vider, Merle Muruvee, Gisela Kastein, asendusliige Irma Eerme. Revisjonikomisjon: Triin Nooska, Tiina Voogla, Berit Kroon, asendusliige Erle Nõmm

### **Tartu jaoskond**

2019: esinaine Regina Kullamaa, aseesinaine:Monika Ristisaar, juhatus: Kadri Limberg, Raili Zuba, Liis Kuld, asendusliige Merle Kallemaa. Revisjonikomisjon: Kai Visnapuu, Kairi Moor, Reelika Sõmer

2020: esinaine Regina Kullamaa, aseesinaine Raili Zuba, juhatus: Merle Kallemaa, Kadri Limberg, Birgit Ristisaar, asendusliige Sigrid Nahk. Revisjonikomisjon: Jane Lööndre, Kai Visnapuu, Kairi Moor, asendusliige Grete Jaeski

## **Valga ringkond**

### **Ringkonna juhatus**

2019: esinaine Mari Möttus, aseesinaine Maarja Mägi, juhatus: Kersti Margus, Merje Nielson, Ülle Säinas. Revisjonikomisjon: Katrin Karus, Merikan Jaska, Tiiu Kannes, asendusliige Janika Kurvits

2020: esinaine Mari Möttus, aseesinaine Maarja Mägi, juhatus: Merje Nielson, Ülle Säinas, Olesja Kaart. Revisjonikomisjon: Katrin Karus, Merikan Jaska, Janika Kurvits, asendusliige Eha Older

### **Laanemetsa jaoskond (loodi 2020)**

Esinaine Janeli Nielson, aseesinaine Marge Tamm, juhatus: Mareli Nielson, Sirlu Matvei, Marian Svaigsne

### **Otepää jaoskond**

2019: esinaine Auli Viidalepp, aseesinaine Tiiu Kannes, juhatus: Urve Viktooria Tiimann, Jana Nurmetu, Nadezda Alliksaar. Revisjonikomisjon: Katrin Karus, Tiiu

Kannes, Jana Nurmetu

2020: esinaine Helle Kuldmaa, aseesinaine Tiiu Kannes, juhatus: Katrin Karus, Nadezda Alliksaar, Jana Nurmetu. Revisjonikomisjon: Inga Kotkamäe, Tuuli Merimaa, Rita Pärnik

### **Tõlliste jaoskond**

Esinaine Ülle Säinas, aseesinaine Sigrít Säinas, juhatus: Annika Pang, Viia Kaldam, Maigi Säinas

### **Tõrva jaoskond**

Esinaine Margit Kolju, aseesinaine Merikan Jaska, juhatus: Lilian Salu, Tiina Purga, Mahta Palumets (2019), Marina Rõõm (2020). Revisjonikomisjon: Laura Sillamägi, Anneli Reinhold, Mahta Palumets

### **Valga jaoskond**

2019: esinaine Tiina Lall, aseesinaine Janeli Nielson, juhatus: Mareli Nielson, Katrin Puidet, Riina Rääk. Revisjonikomisjon: Janika Kurvits, Jana Russak, Evelin Tamm

2020: esinaine Tiina Lall, aseesinaine Janeli Nielson, alates 3.06.2020 Kai Linde; juhatus: Mareli Nielson (kuni 03.06.2020), Marian Svaigsne (alates 03.06.2020), Olesja Kaart, Piret Vahtra, Katrin Puidet. Revisjonikomisjon: Janika Kurvits, Jana Russak, Evelin Tamm

## **Viru ringkond**

### **Ringkonna juhatus**

Esinaine Lea Matusorg, aseesinaine Liina Lepik, juhatus: Meelika Villers, Margit Randveer, Getter Lindau, asendusliige Ülle Lauri (2019), Katrin Kobin (2020). Revisjonikomisjon: Tiina Samra, Silvi Kalamees, Signe Kivivare (2019), Kairi Laht (2020), asendusliige Kairi Laht (2019), Merike Lepp (2020)

### **Kadrina jaoskond**

Esinaine Liis Ambos, aseesinaine Triinu Mumm, juhatus: Ellu Mumm, Meeri Visnapuu, Vaike Porval, asendusliige Katrin Roots

### **Rakvere jaoskond**

Esinaine Kaili Saarna (2019), Kaja Tammeoks (2020); aseesinaine Maarika Kõöp, juhatus: Anneli Leht, Aili Vakker, Anu Viispert, asendusliige Anna-Liisa Lill. Revisjonikomisjon: Janne Siemann, Reet Saari, Liivika Ivanov, Kristiina Koor

### **Simuna jaoskond**

Esinaine Inna Läll, aseesinaine Laine Metus, juhatus: Jana Prääm, Regina Kiisküla, Tiia Jalakas, asendusliige Aive Ott Tapa jaoskond

Esinaine Mare Ploompuu, aseesinaine Reeli Hakman, juhatus: Katri Evardi, Sigrit Glück, Heli Kikerpill, asendusliige Tiiu Rosenberg

#### ***Viru-Nigula jaoskond***

Esinaine Evelyn Press, aseesinaine Maire Kivimaa, juhatus: Kairi Laubholts, Karmen Kraut, Pille Kajar, asendusliige Kaari Sillart. Revisjonikomisjon: Marit Laast, Erika Klein, Kaja Sander

#### ***Väike-Maarja jaoskond***

Esinaine Anneli Mikiver, aseesinaine Kristel Kitsing, juhatus: Leie Nõmmiste, Anet Veia, Diana Seepter, asendusliige Ursula Aal. Revisjonikomisjon: Margit Merilo, Kaja Alasoo, Riina Raitšuk, asendusliige Veronika Kudi

#### **Võrumaa ringkond**

##### ***Ringkonna juhatus***

Esinaine Kaisa Niilo, aseesinaine Meelike Nagel (2019), Ruth Maadla (2020); juhatus: Elina Antsi, Ludmilla Kordemets, Ruth Maadla (2019), Maie Maask (2020). Revisjonikomisjon: Jaanika Sild, Silja Oss, Enely Jaani

##### ***Antsla jaoskond***

Esinaine Enely Jaani, aseesinaine Eleri Dräbtsinski, juhatus: Elina Antsi, Heret

Siidra, Inga Niit (2019), Kaire Talja (2020) Lõuna-Võru jaoskond (loodi 2020)  
Esinaine Egle Davõdov, aseesinaine Kristi Randla, juhatus: Karme Hain, Anneli Kivimäe, Anne Tammiste

##### ***Urvaste jaoskond***

2019: esinaine Karin Tenn, aseesinaine Aive Kaasik, juhatus: Virve Üprus, Marje Kangro, Sirje Lill  
2020: esinaine Karin Tenn, aseesinaine Virve Üprus, juhatus: Airi Hallik-Konnula, Aive Kaasik, Riina Kirschenberg

##### ***Vastseliina jaoskond***

Esinaine Marina Kõva, aseesinaine Virge Reinsaar, juhatus: Egel Alla, Tiiu Silm, Raili Purgi (2019), Eve Tolmik (2020). Revisjonikomisjon: Anneli Lõhmus, Tiiu Kunnus, Egne Veske

##### ***Võru jaoskond***

2019: esinaine Riina Mandel, aseesinaine Kristi Randla, juhatus: Jaanika Sild, Karme Hain, Anneli Kivimäe  
2020: Laura Vill, aseesinaine Silja Oss, juhatus: Jaanika Sild, Katrin Martinfeld, Valeria Litvinenko  
Revisjonikomisjon: Kaisa Sikk, Helen Puusalu, Gertu Viiasik (2019), Külli Pihl (2020)

## **NAISKODUKAITSE AULIHKMED**

### **Naiskodukaitse auliige**

Ingrid Rüütel

### **Harju ringkond**

Tiiu Lambur, Kaja-Marit Mander

### **Jõgeva ringkond**

Aime Amor, Imbi Paju, Mari-Liis Rumvolt (surnud 28.11.2020), Anne Tropp, Renata Tammemäe (Põltsamaa jaoskonna auliige)

### **Pärnumaa ringkond**

Elfriede Laidvee, Ella Raudsepp, Tiina Helju Soomägi, Ingrid Sõber

### **Sakala ringkond**

Leida Leiur, Aili Ott



## **NAISKODUKAITSE KESKJUHAUSE LIIKMED**

### **2019**

Küllike Tammeveski, Lääne rk

Taive Saar, Järva rk

Ave Paavo, Alutaguse rk

Ave Rallmann, Pärnumaa rk

Eda Leola, Tartu rk

Kairi Nõukas, Harju rk

### **2020**

Küllike Tammeveski, Lääne rk

Taive Saar, Järva rk

Ave Paavo, Alutaguse rk

Ave Rallmann, Pärnumaa rk

Eda Leola, Tartu rk

Liisa Pedoksaar, Tartu rk

## **NAISKODUKAITSE KESKREVISJONIKOMISJONI LIIKMED**

### **2019**

Kadri Põlm, Harju rk

Evely Sagor, Harju rk

Evi Kirsimägi, Tallinna rk

### **2020**

Kadri Põlm, Harju rk

Evely Sagor, Harju rk

Kristi Goldberg, Alutaguse rk

## **NAISKODUKAITSE SÜMBOOLIKAKOMISJONI LIIKMED**

### **2019**

Jane Koitlepp, Sakala rk

Leane Morits, Tartu rk

Karmen Vesselov, Pärnumaa rk

Jaanika Niklus, Valga rk

Monika Ristisaar, Tartu rk

Esti Meier, Tallinna rk

### **2020**

Leane Morits, Tartu rk

Jaanika Niklus, Valga rk

Monika Ristisaar, Tartu rk

Esti Meier, Tallinna rk

Kristiina Taaramäe, Tartu rk

Jekaterina Maasikas, Pärnumaa rk

## **NAISKODUKAITSE AJALOOKOMISJONI LIIKMED**

### **2019**

Kadi Kass, Tartu rk

Sigrid Laanemets, Tallinna rk

Anu Nuut, Tallinna rk

Jolanta Põld, Tartu rk

Helle-Mai Kruusimägi, Saaremaa rk

### **2020**

Kadi Kass, Tartu rk

Eili Erg, Harju rk

Anu Nuut, Tallinna rk

Jolanta Põld, Tartu rk

Helle-Mai Kruusimägi, Saaremaa rk









